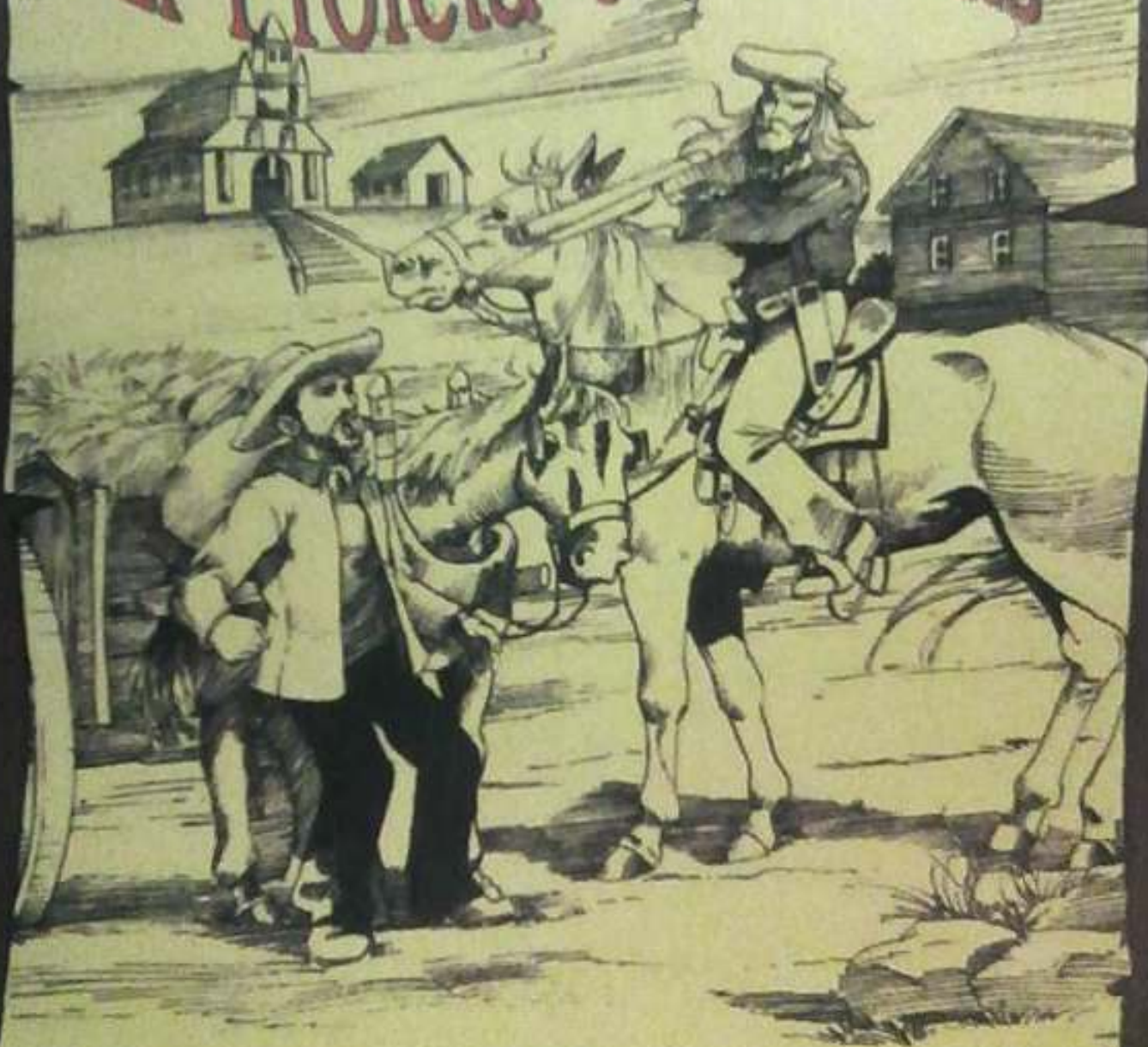

El Profeta de Pedras

Gersi Alfredo Bays

Fonito

GERSI ALFREDO BAYS

El Profeta de Pedras

Novel·la escrita originalment en esperanto

Traducció d'Antoni Martí

2017

Al començament de la dècada de 1930, quan la versió brasilera del feixisme — el moviment dels camises verdes i el símbol sigma dels anomenats «integralistes» — apareix al sud del Brasil, Ludvig Kapstein, un jueu no practicant, decideix abandonar la ciutat i anar-se'n a viure lluny. Anomenat el Profeta per la seva llarga barba, la seva saviesa i el seu esperit innovador, és al petit poble de Pedras, en algun lloc a la vora del riu Uruguai, on troba la seva nova llar. La seva família, els seus amics, el seu optimisme i el seu esperit emprenedor l'ajudaran a convertir-se en un dels veïns més respectats de Pedras, fins que un dia s'hi presenten els bandits...

El Profeta de Pedras és un llibre còmic i tràgic, ple de les petites i grans històries que la vida comporta. Va ser publicat per primera vegada en esperanto l'any 2000 i ha estat traduït a idiomes com l'anglès, el basc, l'espanyol, l'italià, el portuguès i el xinès.

* * *

Gersi Alfredo Bays (Itá, Santa Catarina, Brasil, 1934) és un dels editors més importants del món esperantista. Va aprendre esperanto als 13 anys. Ha treballat com a professor d'idiomes: anglès, esperanto, francès, llatí i portuguès. El 1980 va fundar a la ciutat de Chapecó l'editorial Fonto i una revista homònima dedicada al món de la literatura en esperanto. Va ser membre de l'Acadèmia d'Esperanto entre els anys 2000 i 2009. El 2014 va ser elegit membre d'honor de l'Associació Universal d'Esperanto.

Títol original: *La Profeto el Pedras*

© Gersi Alfredo Bays

© Antoni Martí

FONTO

Caixa Postal 49

BR-89801-970 Chapecó-SC

Brasil

Primera edició: 2017

Primera edició digital: 2018

Prefaci a l'edició digital

Tot i que diversos autors de la literatura catalana, entre els quals Joan Maragall, Josep Carner, Jacint Verdaguer, Víctor Català o Prudenci Bertrana, tots ells compil·lats en la *Kataluna Antologio* publicada ja el 1925 per l'Editorial Ibèrica, o més recentment Ausiàs Marc, en la magnífica traducció d'Abel Montagut editada per la Generalitat Valenciana, han estat traslladats, ni que sigui fragmentàriament, a l'esperanto, el procés invers no s'havia efectuat encara. *El Profeta de Pedras* és la primera novel·la escrita originalment en la llengua del doctor Zamenhof que es tradueix al nostre idioma. I quan diem escrita originalment en esperanto volem dir precisament això. Perquè, com em va confessar Gersi Alfredo — que també ha estat editor de llibres en esperanto durant gairebé quatre dècades — en una de les nostres amistoses xerrades, moltes obres de l'anomenada *originala literaturo*, entre elles algunes de les més conegudes, foren escrites realment en la llengua nacional de l'autor i després traduïdes. Però el mèrit de Gersi Alfredo va més enllà, perquè segons conta va escriure la seva novel·la en cinc dies, arravatat d'una fúria que ell mateix ha arribat a comparar amb un trànsit mediúmnic (en els quals, per cert, no hi creu pas). I a la vista del resultat, qualsevol ho podria pensar.

Antoni Martí

CERVESA NEGRA, CERVESA CLARA

Feia molta calor al gener de 1934 a Porto Alegre. A l'entresòl del bar de Bepi, al barri de Bom Fim, els borratxos refrescaven el seu cos amb cervesa i la seva ànima amb cançons:

*Cervesa negra,
Cervesa clara,
El cor s'alegra
De matinada.*

No cantaven en la llengua del país, sinó en un dialecte brasiler de la parla veneciana, anomenat talian per distingir-lo de l'italià estàndard. Cantaven així:

*Bira blonda,
Bira scura,
Tola tonda,
Mai paura.*

La tornada es repetia una vegada i una altra, fins a la nàusea. De tant en tant hom desafiava algú perquè creés una estrofa especial, la qual havia de contenir paraules amb un significat eròtic ocult. És difícil entendre que cervesa significa dona?

Es bevia —i s'abusava de la beguda— a la part posterior de l'entresòl, on hi havia poca llum. La taula no era rodona, però la gent seia formant un cercle. En aquesta part del bar hi havia una barra especial amb un cambrer exclusiu per als amants de la cervesa. I a l'entrada, tres graons més avall, una gran barra per a la resta de clients. Aquests normalment no veien els bevedors de cervesa, però sí que podien sentir-ne les cançons, de vegades no gaire elegants. Les paraules es podien entendre, encara que no se'n comprenguéss el doble significat.

Un dels parroquians era el Profeta. Era l'únic jueu renegat entre un grup de catòlics italians que no respectaven ni els capellans ni l'Església. Per contra, blasfemaven religiosament cantant amb

fervor. Alguns d'ells eren anarquistes, encara que no sabessin gaire bé el que significava la paraula «anarquia».

Avui el Profeta no volia ser a taula. Per això bevia la seva cervesa dret, al costat de la barra. D'alguna manera participava en l'alegre celebració dels amics. Tots l'apreciaven pel seu ajut generós a l'hora de pagar els comptes del grup.

Li deien el Profeta justament per la seva aparença: llargs cabells negres, un xic desordenats, i una llarga barba verdaderament «profètica». D'aquesta manera, semblava molt més gran del que era realment. Alguns li deien «camarada anarquista», i ell responia amb un somriure de suficiència.

Ara bevia la seva cervesa dret al balcó, i elevava el vas saludant els amics. Un d'ells bromejà:

—Profeta, avui pressento que beuràs cervesa negra... Què t'hi jugues?

El va desafiar així perquè des de la seva posició el Profeta no podia veure que, misteriosament, havia entrat una dona. Una dona bruna. El Profeta li donava l'esquena. Misteriosament, perquè allí no acostumaven a entrar dones. Les dones no van als bars.

I la dona va demanar una cervesa... rossa!

—No m'hi jugaré res, perquè tu ja has perdut. Jo bec rossa, anarquista cristià! —va respondre a qui l'havia desafiat.

Tots van esclatar a riure i van fer gran escàndol copejant la taula amb les mans i el terra amb els peus. La presència d'una dona va despertar en ells el desig de beure i cantar. Llavors el Profeta va sospitar que passava alguna cosa, va mirar al seu voltant i la va veure.

—Oh, quina agradable i inesperada companyia!

—A la teva salut, Profeta! —ella el va saludar pel nom que havia sentit i el va desafiar bevent-se tot el vas d'un glop i demanant-ne un altre.

—Posa-ho al meu compte —va dir el Profeta al cambrer, i la va invitar a seure en una taula tranquil·la, una mica lluny del balcó i dels seus escandalosos amics. Aquests van endevinar fàcilment que aquell dia ell beuria «cervesa negra»...

Ella va acceptar la invitació amb un somriure. No havia fet mai abans una cosa així. Per a ella també era un repte: primer, entrar

en un bar, i després, seure amb un desconegut. Allà van beure i van xerrar.

—Com et dius, preciosa?

—Lluïsa Dimarti. Tu de segur que no et dius Profeta, però en tens l'aspecte. I si la meva intuïció no m'enganya, o si m'atreveixo a preguntar-ho, només falta dir que... ets jueu?

—Bé, no és estrany que la gent pensi això quan em veu la cara, però només sóc jueu en la barba. També hi ha molts jueus al barri, no? Sí, italians i alemanys són majoria, però també abunden els jueus.

—I com et dius?

—Ludvig Kapstein. És un nom estrany, oi?

—No necessàriament. Jo també vull «profetitzar» una cosa, per no dir endevinar, i és que el teu nom el van escriure malament a la teva partida de naixement.

—Si pots endevinar això, digue'm: com s'escriu el meu nom?

—Van escriure «v» en comptes de «w». Quant al cognom, hi tinc dubtes...

—Sí, és així! Com ho pots saber?

—Sóc professora d'institut. Observant els noms dels alumnes em vaig adonar que els cognoms italians s'escriuen erròniament amb més freqüència encara que els cognoms alemanys. La raó és molt senzilla: els italians tenen un so molt semblant al portuguès, de manera que la gent es pensa que els sap escriure. Els cognoms alemanys són tan difícils que la gent es veu obligada a preguntar com s'escriuen.

—Sent així, degueren escriure el teu nom amb «z», i no pas amb «s», no?

—Exacte. D'aquesta manera es deturpen molts noms, i la gent que ja no parla la llengua dels seus orígens els pronuncia amb la fonètica del portuguès. És una mica estrany!

Els bevedors van celebrar la trobada del Profeta amb la dona bruna cantant la seva tornada a plens pulmons, i afegint noves estrofes fruit de la inspiració del moment. Només les entenia el Profeta? Eren també comprensibles per a la professora que l'acompanyava? Si fos així, resultaria una mica incòmode.

—Si «tradueixo» bé les seves paraules, em sembla que els teus escandalosos amics intenten fer al·lusions picants sobre la meua presència, oi?

Ah, sí que entenia! Així va ser com el Profeta, després de beure i xerrar el necessari, va proposar a la Lluïsa fer una passejada.

—Accepto.

Es van acomiadar i se'n van anar mentre els amics protestaven.

Van passejar una mica i es van asseure a l'ombra d'un gran arbre. El Profeta va saber que ella era professora de música i cant i que li agradava dibuixar i tocar el piano. Ella, per la seva banda, es va assabentar que ell era arquitecte i que també li agradava la fotografia i la música. Era violinista *amateur* i a part d'això col·leccionava papallones i altres insectes.

Es trobarien per tocar música junts?

La Lluïsa ja es volia acomiadar del seu nou conegut, més aviat a desgrat, però tenia por que algú la veiés amb ell. Per què tenia por? És que no tenia vacances tot el mes?

—Ens tornarem a veure a ca Bepi, no? Demà? Per a mi seria un gran plaer.

—És possible. Però no puc prometre res.

—Em permets que t'acompanyi a casa?

—No, gràcies. No ho facis. Visc a prop i m'estimo més anar-hi caminant tota sola. He tingut molt de gust a conèixer-te, Ludvig. Adéu.

—Més gust he tingut jo, Lluïsa. M'encantarà tornar-te a veure. Ja et deus haver adonat que tenim el mateix nom, perquè Ludvig correspon a Lluïsa.

—Sí, és clar. Bé, homònim, adéu.

—Adéu, Lluïsa. No deixis de tornar.

La Lluïsa se'n va anar i ell es va quedar com petrificat. Quan ella ja era lluny, ell va dir «adéu» en veu baixa i va fer un gest de comiat. Com si l'hagués sentit, ella es va girar, el va mirar per darrera vegada i es va tornar a acomiadar fent-li un gest amb la mà.

El cor del Profeta es va omplir d'una felicitat desconeguda fins llavors.

Va passar massa ràpid?

A la primera cantonada, ella va agafar una altra direcció. Ell es va esperar una mica i de sobte va voler córrer darrere seu, si més no fins al carrer on havia desaparegut. Quan va arribar, ella ja no hi era.

* * *

Es van tornar a trobar al bar. Les trobades es feien cada vegada més llargues. Però ella s'estimava més seure a l'ombra de l'arbre gegant de la plaça. Ell hi duia cervesa... després una altra cervesa... i una més... La conversa allà sota es feia cada cop més íntima i agradable. Parlaven sobretot de música. D'ensenyament. D'arquitectura, de fotografia i d'insectes. Una mica sobre vins... Ell ja l'havia fotografiada. Moltes vegades. Ella va dibuixar la seva cara de profeta. Va realitzar molts traços per als cabells i la barba.

Però les seves trobades sota l'arbre ja no eren a soles. Uns altres els van imitar. Hom va posar taules i cadires. Finalment algú va instal·lar un nou bar sota l'arbre, aprofitant-ne l'ombra.

Una tarda, mentre eren junts, van veure un jove amb una estranya camisa verda. Ell li ho va comentar, perquè el jove era una mica lluny, però ho examinava tot al seu voltant i mirava els presents amb molta atenció.

—Sí, ja l'he vist, aquell tipus. N'hi ha uns quants fent voltes pel barri. No t'has adonat que porten una mena d'insígnia al braç? Una M majúscula de costat.

—Dimonis, és la lletra grega sigma! Imiten els camises marrons alemanys i la seva maleïda esvàstica. Han canviat el color i el símbol al nostre país, i amb això demostren, si més no, que tenen més bon gust que no pas els nazis. I no és una M de costat, sinó la lletra grega sigma. Què coi significa? Això put.

I efectivament podien, aquells «integralistes», un grup de fanàtics amb idees semblants a les dels nazis.

No es van voler quedar a la plaça i van tornar al bar dels amics.

—Benvingut el qui torna!

—Els qui tornen, més ben dit!

Però ells ja no van participar en el cant i el rebombori. Preferien estar-se en un racó.

Un dels amics se'ls va acostar:

—Demano permís per informar el Profeta sobre una cosa.

—Endavant.

—Hem rebut l'estranya visita d'un tipus vestit amb una mena d'uniforme. Camisa verda amb una M de costat a la màniga.

—També entren als bars? Exactament com a Alemanya. Imiten els nazis. Han canviat el color de la camisa i el símbol. Què vol dir això? Ja estan exportant els nazis les seves idees i ens volen pintar la cigonya, aquí?

—Mira —va dir l'amic—, nosaltres també sospitem alguna cosa política. El tipus de la camisa verda ha donat una ullada a tot, ha examinat atentament la cara dels clients, no ha pres res i ha marxat sense dir ni un mot.

Després d'aquesta primera sospita tots van tornar a les seves ocupacions personals de cada dia.

* * *

Van passar dies i setmanes.

I va tornar a passar quelcom sospitos amb un camisa verda, el qual va entrar al bar amb un paper a la mà i va interrogar Bepi:

—Hi ha jueus entre els seus clients? Coneix cap jueu a part dels qui hi ha en aquesta llista?

Bepi ja havia sentit parlar sobre aquell assumpte dels noms jueus i va respondre:

—No sé llegir bé i només conec els meus clients i alguns veïns.

L'«oficial» el va obligar a llegir tots els noms. Bepi va allargar la lectura i la va omplir a propòsit d'errors.

—Només en conec alguns. Però a mi tant em fa si són jueus o no. L'únic que em preocupa és tenir els meus clients. A qui li interessa aquest assumpte dels jueus?

—No faci preguntes. I mantingui la boca tancada sobre el que li he preguntat. Val més que s'informi millor. Altrament destruïrem el local. Entesos?

* * *

Malgrat aquests estranys esdeveniments, la gent va continuar bevent i cantant «cervesa negra, cervesa clara...».

També en Ludvig i la Lluïsa es van continuar trobant més sovint. Però sempre sols i en un racó.

Per no caure en una voràgine de preguntes i respostes, es van posar d'acord a contar-se les seves vides per torns. Ella va insistir perquè fos en Ludvig qui comencés. Ell va intentar en va convèncer-la que... «les dones primer».

LUDVIG KAPSTEIN

Nota per a Lluïsa Dimarti:

La meva mare es va morir quan jo era un infant. No la recordo. El meu pare era molt religiós, per no dir beat. Sever. La meva infància i la meva joventut van transcórrer bàsicament dins de casa. Ell volia que jo aprenguéssim a comerciar amb rellotges i joies, però sobretot que estudiéssim religió i llengua hebrea. On? Si no a Porto Alegre, si no al Brasil, llavors a Europa. A Alemanya!

I allà me n'hi vaig anar després de l'institut. No em vaig atrevir a dir al meu pare que anava a desgrat. Tanmateix, el desig de viatjar i conèixer altres països, de viure en un altre món, em va fer oblidar l'aversion pel·ls temes religiosos i hebreus.

A Nuremberg vaig estudiar a la Facultat d'Arquitectura. A més a més havia de satisfer els desitjos del meu pare. Progressava amb prou feines en l'estudi de la Bíblia i de l'hebreu. Però havia de demostrar al meu pare que progressava. Un company i amic m'ajudava a escriure les cartes. Escrivíem en alemany, amb alguns mots en hebreu. Sempre amb errors, perquè el meu pare compregués que era un principiant. Ell em senyalava els errors, corregia les cartes i me les reenviava perquè aprenguéssim dels meus propis errors. Al cap d'uns mesos em servia d'aquelles mateixes cartes per respondre evitant repetir els mateixos errors. El meu progrés als estudis anava a pas de tortuga. Els errors més greus tenien a veure amb comentaris sobre qüestions religioses. De vegades el meu pare em criticava severament, ja que sospitava que no assistia tots els dissabtes als serveis religiosos. Tenia raó.

Una vegada no vaig rebre resposta a la meva última carta. Van passar mesos d'espera. Tement que s'hagués perdut, en vaig escriure una altra. No va haver-hi de nou cap resposta. Llavors vaig escriure a un oncle meu. Després d'una llarga indecisió, es va atrevir a dir-me que el meu pare s'havia mort. Havia estat una mort sobtada, del tot imprevista. Em va dir que ningú no havia tingut el valor d'escriure'm.

Malgrat el remordiment, vaig deixar passar els estudis bíblics i de l'hebreu. D'altra banda, els desordres polítics començaven a preocupar la gent. La vida no resultava fàcil. I més greu encara, es

parlava de persecució als jueus. També a Alemanya! Em vaig voler traslladar a Viena. Però també d'allà em van arribar males notícies. Malgrat tot, vaig acabar la universitat.

De nou al Brasil. A Porto Alegre. Al barri de Bom Fim. Amb els amics. Professionalment vaig prosperar sense dificultat. Tenia fins i tot massa feina. Per a què treballar tant? Si m'hagués quedat a Alemanya, la meva sort podria haver estat terrible.

Això passava només a Europa? Algunes indirectes em van fer dubtar que la mort del meu pare s'hagués produït per causes naturals. La sospita que m'haguessin amagat la veritat va esdevenir certesa: algú l'havia assassinat! Les investigacions de la policia van resultar infructuoses.

I allà em teníeu, sense pares, sense germans, fill únic... Per a què treballar tant?

Em vaig dedicar a la música. Hi vaig trobar consol. A part d'això, treia fotos i col·leccionava insectes. Em vaig enamorar de la tècnica fotogràfica. Aquesta novetat m'agradava. Potser estimo la fotografia perquè no sé dibuixar ni pintar. M'agrada molt la pintura, però no sóc capaç de dibuixar un ocell o un gat. Però els fotografio. Quina llàstima que no tinguin colors!

Dones? Ai, dones! No en recordo cap en particular durant els anys d'institut. Estudiava molt i feia esport sovint. Evidentment, tenia preferència pel futbol. Jugava de davanter. Corria més que els meus companys.

A la facultat sí que vaig tenir moltes amigues. Res de seriós. Les noies que no eren jueves preferien no comprometre's... i les jueves, bah, gairebé totes pensaven primer en la religió. Sobre altres afers amb dones, el decor m'impedeix parlar-ne.

LLUÏSA DIMARTÍ

Nota per a Ludvig Kapstein:

«Vaig néixer a Nova Prata, un poble colonial de l'interior. La vida transcorria amb molta tranquil·litat. Allà vaig cursar els primers quatre anys d'escola. Era molt bona en els estudis. M'agradava molt la música: també tocava l'harmònim a l'església. Catòlica, per descomptat.

Després vaig anar a l'institut per fer-me mestra. Era l'única professió que es podia atorgar a una dona. L'única alternativa era el matrimoni, tenir molts fills i treballar a casa.

A casa parlàvem un dialecte vènet anomenat talian, per distingir-lo de l'italià. Aquesta parla consisteix en una barreja de dialectes italians i de portuguès, molt semblant a l'italià.

Pel que fa a la religió, només puc dir que ja de petita sospitava que les coses no eren així. Sospitava que la professora de religió no em deia tota la veritat. Quan ens parlava dels anomenats pecats de la carn, s'enrojolava de tal manera que les noies més irreverents se'n reien. Sí, era una escola de monges i només hi havia monges que impartissin classe. On podíem obtenir més informació sobre el tema?

Una vegada em van proposar fer-me monja. Imagina't! No em coneixien bé. Ja de petites, una amiga i jo fèiem... no m'atreveixo a parlar-ne.

Bé, sí, haig de dir que em vaig enamorar. I la meva amiga també. Curiosament, els nostres xicots vivien al mateix carrer, però a l'extrem oposat. Teníem el costum de passejar junts com dues parelles.

Ens trobàvem cada vegada a casa d'un de nosaltres. Els nostres xicots venien a casa nostra, però després sortíem a passejar i ens reuníem a casa d'un d'ells. Eren, cosa curiosa, cases de dos pisos amb bells miradors, on ens entreteníem els diumenges a la tarda jugant a cartes. Jocs que eren cada vegada més agosarats, amb mans i cames per sota la taula... Vam arribar a apostar, ella i jo, qui gosaria posar-se l'escot més atrevit. Al principi la cosa semblava innocent. Era indecent exhibir-se? S'amoïnarien els nois? Al contrari: es posaven calents i ens encoratjaven.

Una vegada érem tots sols a casa. La meva amiga em va portar a banda i em va proposar una cosa. Ho faria jo també?

Vaig acceptar l'aposta.

Les nostres efusions amoroses anaven en augment. Ningú no podia veure el que fèiem als miradors. Altrament, podíem continuar jugant a cartes. Imagina't el resultat. Tot era palpar-nos, descobrir-nos... Fins que una vegada no ens vam poder resistir. Provocant i acariciant, vam posar calents els nois. Massa.

Malauradament, la meva amiga va tenir la desgràcia de quedar embarassada. Per primer cop!

L'amistat i les trobades van arribar a la fi. Quan la cosa es va saber, no vaig poder evitar ser arrossegada pel remolí de xafarderies. Com podia demostrar que jo no havia fet el mateix?

Al cap de dos mesos, la meva amiga es va casar a corre-cuita. Li va sortir panxa. A mi no. Però l'amor es va acabar. Sí, de mutu acord. Sense més recança, sense drames. Però sense poder tancar la boca a les xafarderes. No eren solament dones. Tampoc els meus pares i els meus germans creien que no ho hagués fet, només que havia tingut més sort.

* * *

Així que a darrers d'any vaig decidir abandonar el poble. I vaig venir a Porto Alegre. Contra la voluntat dels meus pares, sense el seu consentiment. Em vaig escapar.

A l'estació de la gran ciutat vaig ser presa de pànic. On aniria sense tenir gairebé diners? A un hotel? Impossibile. Llavors on? Em vaig adonar, aterrida, que era una situació de cul-de-sac. Tornaria enrere? No! Sense saber què fer, em vaig posar a plorar. Desconsoladament.

Llavors una dona es va adreçar a mi. Vaig confiar la meva situació a aquella desconeguda. Va dir que m'entenia. Ella també havia fet el mateix alguns anys enrere. Qui era? Una mestra! "Jo també!"

Em va portar a casa seva, on vivia sola. I em va trobar una feina a la seva mateixa escola. Va demostrar ser una dona molt possessiva. Havia de fer tot el que ella volia. No podia decidir què

fer ni on anar. Una vegada, un amic ocasional em va acompanyar fins a casa. Doncs bé, va sortir corrent darrere d'ell pel carrer.

Vaig voler abandonar casa seva. Però ella ja ho sospitava i em va dir que em faria perdre el meu lloc de mestra. Per això encara visc aquí. Em vaig salvar de viure en un poble petit de l'interior, ple de males llengües, de la convivència no sempre satisfactòria amb els meus pares, i em vaig veure presonera en una gran ciutat.

N'hi ha prou?»

TERESA LANDINI

Santa Rosa està situada al camp, lluny de les grans ciutats. És un poble molt petit. Una botiga, un bar, una ferreteria, una albarderia, una església, una escola. I prou! Tots els habitants es dediquen a l'agricultura i fan una vida tranquil·la, descuidats del progrés.

La Teresa tenia dos germans grans i dues germanes petites. Sobre l'esquena i a les mans de la noia requeien totes les feines de la casa. La feina al camp ocupava tot el temps dels seus pares i dels seus germans. Ells ja anaven a l'escola, el primer des de feia tres anys i el segon des d'en feia dos. Prou per a saber llegir, escriure i comptar, coses totes elles que rarament posarien en pràctica al llarg de la seva vida.

El desig més gran de la nena era poder anar a l'escola. Per què les noies no tenen els mateixos drets que els nois? Quan va fer vuit anys, va suplicar en va que la portessin a l'escola. Les feines de la casa eren més importants per a la família. Es va quedar a casa: netejava, cuinava i cuidava les seves germanes, per bé que la més gran ja ho sabia fer tota sola. També elles, naturalment, estaven destinades a la mateixa feina domèstica. Fins al matrimoni, quan reprendrien les mateixes tasques, però en una altra casa. Estrany destí el de les noies del camp.

Quan va fer nou anys, ja semblava molt més gran. No perquè fos lletja; ans al contrari, s'havia fet molt bonica. Ja li havia crescut el pit. La pobra no sabia com amagar les mamelletes. Li havien sortit massa aviat i la seva mare encara no li havia explicat res.

La germana gran ja podia ajudar la mare, que tenia dolors a l'esquena i ja no era capaç de treballar bé als camps. Els nois s'estaven convertint en dos joves cepats. Així doncs, amb la mare a casa, per què no deixar que també la nena anés a l'escola?

La concessió miraculosa va portar a la nena una felicitat forà mida. Li ho van anunciar un dia abans que s'obris el nou any escolar.

Li van proporcionar roba nova, i fins i tot un nou parell de sabates. Li van aconsellar que les duqués a la mà, durant gairebé quatre quilòmetres, fins que arribés a l'escola, perquè no les espatllés abans d'hora a causa del fang. Quan estigués a punt d'entrar a l'escola, i només llavors, s'hauria de rentar els peus i posar-se-les. Tot perfecte, doncs!

La seva felicitat no es va limitar a això. Una amiga la va anar a visitar el diumenge i li va portar el regal més preat: una cartilla escolar. Estava molt gastada. O més ben dit, quasi completament destrossada per l'ús. Li faltava una part de la coberta i tenia moltes pàgines estripades. Però tant hi feia. Tenia el seu primer llibre, i això era tot!

Es mirava el llibre amb afecte, el tocava, l'acariciava. Que n'eren de bonics, aquells dibuixos d'animals, d'ocells... Quin misteri s'amagava en aquelles lletres al costat de les il·lustracions? La seva amiga li va donar la primera petita lliçó:

—Es llegeix així: això és un ou, oi? Per això hi veus un ou i la primera lletra de la paraula ou [ovo].

—Però si és un ou!

—No, no és pas un ou, s'assembla a un ou. I el seu so és el principi del mot. Així que aquesta lletra és...

—La o, és clar!

—Correcte! Has copsat la idea. I a la segona imatge, quants ous hi veus?

—Dos! Ah, ja ho entenc, o-v-o, així que la lletra que hi ha entre els dos ous és una v.

—Ets intel·ligent. Aprenderàs de seguida. Seràs la primera de la classe.

I les dues amigues van riure de bona gana, van copejar els palmells de les mans l'una contra l'altra i van jugar i van menjar alegrement.

* * *

Aquella nit, la nena de nou anys però que semblava més gran per a la seva edat, gairebé no va poder acuciar els ulls pensant en la seva nova vida. Però el cansament la va vèncer i es va adormir amb el llibre damunt el pit i la por de no despertar-se a temps.

Es va despertar abans que la seva família. Preparada per anar a l'escola. Amb les sabates i el llibre vell a la mà. Trobaria altres noies? O nois? Ja havia après a desconfiar dels nois. Diuen ximpleries a esquena de les noies.

L'escola! Se sentia perduda, havia estat una de les primeres a arribar. No havia trobat ningú pel carrer. Potser s'havia posat massa aviat en camí, per si mateixa. Quatre quilòmetres eren molt pocs per a la seva alegria. Ara ja era a l'escola.

Es va acostar un grup de minyons i minyones. Un d'ells li va preguntar:

—Vas a tercer?

—No —va respondre rient—. És el meu primer any. No he anat mai a l'escola, fins ara.

Els altres se'n van riure burlanerament. Una nena tan gran en primer!

Una sirena va desencadenar els crits de la mainada. Les mestres van començar a donar ordres. Es van formar files al pati. «A quina fila vaig, jo?»

—Els alumnes nous que es posin en fila aquí, davant de mi —va bordar una mestra alta i prima com un fideu. Amb ulleres.

La Teresa es va posar en fila, al darrer lloc. La mestra es va acostar als nous alumnes i va ajustar la fila. Va anar al final de la fila i va preguntar a aquella nena més gran:

—No has anat mai abans a l'escola?

—No. Avui és el meu primer dia —va respondre amb un raig d'alegria als ulls i un sospir al cor.

—Silenci! —va exclamar la mestra.

Van entrar a classe massa de pressa.

Després d'haver preguntat els noms, l'edat i molts altres detalls, la mestra va començar la lliçó. En primer lloc volia saber si algú havia après ja a llegir a casa, amb la família. Alguns van aixecar la mà. Es va voler assegurar que era veritat, així que els va interrogar un per un. Quan va arribar a la Teresa, la darrera de la fila de les noies, li va preguntar si sabia llegir i fer una mica de càlcul. En obtenir una resposta afirmativa, la mestra va dir:

—Doncs escriu dos-cents... —i va renyar una nena que hi havia al costat—, vint-i-dos... —va continuar dictant a la Teresa.

La Teresa va escriure al seu pissarri 200 i una ratlla a sota 22, i li ho va ensenyar a la mestra.

—Malament! S'escriu 222.

—Però vostè ha dit primer 200 i després 22 —va gosar defensar-se aquella alumna massa entusiasta.

—Com! Et permets replicar la mestra? Qui t'ha dit que ho pots fer? No ho tornis a fer, és de mala educació. Entesos? Saps llegir?

—Una miqueta, sí. Tinc una cartilla de lectura. Té algunes pàgines estripades, però es pot fer servir. És aquesta. Me l'ha regalada una amiga.

—Doncs llegeix.

Sabia llegir. Amb algun entrebanc, però llegia.

—D'acord! Qui t'ha ensenyat a llegir?

—Ningú —va dir aixecant una mica la veu.

Els nois del voltant es van fer un tip de riure.

—Vull dir, una amiga m'ha ensenyat a llegir la primera paraula: «ou».

Va haver-hi una altra riallada. Més estrepitosa.

Però la mestra no reia. Es va posar furiosa.

—Per què em menteixes? Com pots dir que ningú no t'ha ensenyat a llegir? Que has après tu tota sola a llegir? I quan ha tingut lloc el miracle?

—Ahir —va respondre tímidament i amb por de ficar la pota una altra vegada.

Els nois ja havien après a riure.

—Així que has après tu tota sola! I precisament ahir! Explica'm aquest miracle o et castigaré amb el regle, per mentir —va rugir la mestra amb tota la seva autoritat.

—Molt fàcil. Vaig veure un ou, i al costat, m'ho va dir la meva amiga, hi havia dibuixada la lletra o del principi del mot. Després vaig veure que la paraula *ovo* tenia dos ous, dues lletres o. I les dues ratlletes que hi ha entre els ous deuen ser la lletra v.

Tota la classe es va posar a riure. La mestra va anar fins a l'escriptori que tenia enfront dels alumnes, va donar tres cops secs amb el regle i els va fer callar.

—I dius que així has après a llegir?

La nena no va poder continuar parlant. La van aclaparar la por i la ràbia. Cap als seus companys, sobretot els nois, però també cap a la mestra, que no la creia.

—Parla, però empassa't el que has dit, mentidera! —va bramar la mestra, donant un altre cop damunt l'escriptori. A sobre hi havia llibres, un gerró amb flors i un vas d'aigua, que van començar a tremolar.

—Li juro que he dit la veritat.

Se'n van tornar a riure. La mestra va copejar furiosament l'escriptori per imposar silenci. Quina manera més desagradable de començar el nou any escolar! I va passar a predicar contra la mentida, el pecat i altres coses per l'estil que els infants no van entendre.

Hi havia un silenci sepulcral que va fer que es percebés millor el ploriqueig de la Teresa.

Tot d'una la va aclaparar un estrany desig de venjança. Va començar a respirar fatigosament, va fixar la mirada sobre la mestra, que no deixava de predicar, i es va posar dreta, respirant de manera estrepitosa. Les nenes que hi havia al seu costat es van espantar i la van mirar espavorides. I llavors es va sentir un soroll prop d'on hi havia la mestra: el vas es va posar a tremolar... a saltar... va caure i es va trencar. La mestra es va fer a un costat i es va quedar allà, esbalaïda. Tots van guardar silenci. Només se sentia la respiració fatigada de la Teresa. I també el gerró de flors es va posar a tremolar... a ballar... La mestra va fer un altre pas enrere i es va posar les mans al cap, aterrida. El gerró va caure.

La mestra va quedar glaçada i amb els ulls oberts de bat a bat. Es va estirar els cabells, va obrir la boca sense parlar, i finalment va explotar:

—El dimoni! Té el dimoni dins el cos. Ho ha fet ella! Fora d'aquí!

Va agafar el regle, el va sostenir enlaire i es va dirigir, un pas rere l'altre, cap a la pobra nena. Aquesta va veure una porta, hi va anar corrent, la va obrir i hi va entrar.

Va ser espantós! Era una altra aula, on una monja, la directora de l'escola, estava fent classe. La Teresa es va aturar allà, a la porta, morta de por. La mestra va entrar per una altra porta,

bramant que el dimoni havia entrat a l'escola i que era dins la pobra nena.

La monja es va espantar pel que havia passat, però va posar ordre a la classe i va portar la nena a la direcció del centre. Quan li van demanar explicacions, la Teresa va negar tot plorant que hagués mentit i va dir que qui havia fet caure el vas i el gerró no havia estat pas ella, sinó la mestra, que havia donat un fort cop amb el regle damunt la taula per imposar silenci.

Llavors la ira es va apoderar de la mestra i li va pegar una galtada.

—Ja ho veu, senyora directora, continua mentint i em culpa a mi. Miri, només té nou anys i ja té pits. Segur que els hi fa créixer el dimoni, que la té posseïda.

Aquelles explicacions van convèncer la directora, que va dir a l'alumna:

—Ara vés-te'n casa. I digues als teus pares que vinguin avui a l'escola, que els direm el que has fet.

* * *

I així es va acabar l'escolaritat de la Teresa. Ni tan sols un dia. Ni tan sols una lliçó. No la creien. Deien que mentia. Pitjor encara, que el dimoni la posseïa. Una possessió diabòlica. Jesús, no podia ser veritat!

Però va tornar a casa. Tota sola. Plorant. Amb l'ai al cor. Amb les sabates noves a la mà.

I sense la seva estimada cartilla, que s'havia quedat a la classe. Potser la hi tornaria algú.

Com la rebrien els pares? Acostant-se a casa es va posar a plorar encara més fort. Les seves germanes li van sortir a l'encontre.

La mare no va poder entendre res. La filla no va saber explicar res. Era un discurs massa estúpid. Va parlar fins i tot de possessió diabòlica. Què volia dir això?

Aquella mateixa tarda, els pares van anar a l'escola. Devots dels capellans i les monges, temorosos de Déu, no podien entendre el que havia passat. No podia ser tot plegat un muntatge per fer mal a la seva filla?

—Cridin de seguida el sacerdot! Vagin a parlar amb ell perquè expulsi el dimoni del cos de la seva filla. Que no s'emporti la seva ànima a l'infern —va dir la directora.

—Oh, no digui això! —va gemegar la mare— La meua filla és una noia obedient, alegre; només volia anar a l'escola. Al final ho hem aconseguit, i vet aquí el resultat! No digui que la nena està posseïda pel dimoni! No ha fet mai res de dolent!

—Si el pare és músic, el fill és ballador! Vostè també ens vols mentir? La seva filla està posseïda pel dimoni. I no en parlem més! Parlin amb el capellà. Que vagi a casa de vostès i expulsi el dimoni. Això és tot. I ara marxin.

I als pares els va tocar tornar a casa. El pare en silenci. La mare plorant. Estaven desconsolats.

—Per què ens ha hagut de passar això? Quin pecat hem comès? Nosaltres no, la nostra filla. Ha estat el dimoni?

El capellà s'havia absentat per tota la setmana. A casa no hi passava res de nou, tret del plor constant de la filla.

—Deixa de plorar! I treballa més, perquè a l'escola no hi podràs tornar. Sempre he dit que les dones no han d'estudiar. Les feines de casa, cuinar, cosir... i prou —remugava la mare, que havia perdut la paciència.

Tots es miraven la seva germana amb recel. Actuarà el dimoni també sobre ells? Les nenes no podien dormir. Es refugiaven al llit dels pares. Lluny de la seva germana... de la seva germana endimoniada? Les devia haver infestades el dimoni, també?

—Oh, Déu!

—Jesús!

—Mare de Déu Senyor!

—Àngel custodi, protegiu-nos!

* * *

El capellà no es va creure la història. Coneixia la mestra. Una vella conca, això era tot. Que el dimoni es fiqués dins el seu cos, i no dins el de la pobra nena. Per què aquella mestra no havia accedit mai a fer-li un cert favor...? («Tanca la boca, llengut!»).

El cert és que el capellà era una persona bondadosa, mai no havia enviat ningú a l'infern. Tret d'aquella mestra, perquè... Sí, el

pare Dario tenia preferència per les mestres de religió. Era fartaner. I bon bevedor, sempre alegre, com ensenya l'Eclesiastès. Havia vingut d'Itàlia, en qualitat de jove missioner. Al principi havia tingut dificultats per adaptar-se, ja que era l'únic italià nascut al sud, a Sicília. Per això el seu dialecte era diferent del de gairebé tots els altres que venien del nord, de Vicenza, de Milà, de Brescia... Quan feia catequesi a les mestres, preferia afegir classes particulars. Només hi havia una mestra en cada poble, i eren tan crèdules i ingènues que no sospitaven allò que tramava el capellà. Amb gran sorpresa el veien entrar en l'habitació sense l'acostumada sotana. «És per la calor», deia. «Posem-nos còmodes, sense més contemplacions.» I així, sense més contemplacions, les seves mans fregaven, palpaven, conquistaven, avançaven i li donaven plaer. Amb algunes arribava al final. S'atreviria alguna d'aquelles noies a dir-ho als pares? Dintre seu ho veien fins i tot com una cosa positiva, perquè acabaven sabent més que les altres joves. De debò? Eren molt ingènues, sí.

—La noia va aprendre bé el catecisme —va dir el capellà sospirant—, me'n recordo bé. Era molt intel·ligent! Una nena molt maca, ben desenvolupada, oi? Recordo que feia preguntes estranyes. Però no les hi inspirava el dimoni! Resin i ocupin-se d'ella. I després, si passa alguna cosa estranya, tornin a veure'm. Ara com ara prefereixo creure la seva filla i no pas aquella conca rondinaire.

Els pares van tornar a casa reconfortats. Podria ser, no? Si ho deia el capellà, devia ser per algun motiu...

La primera setmana no va passar res de nou. Només que el constant ploriqueig de la nena els posava nerviosos a tots. De tant en tant la sentien dir penjaments de la mestra. No hauria estat res de seriós si haguessin tingut ganes de riure.

Al cap d'un mes van ocórrer nous fets estranys. Una de les filles es va adonar que la roba estesa estava cremant.

—Qui li ha calat foc?

—Ningú!

—Potser la Teresa?

—Però ella està treballant al rierol, rentant altres peces...

—Llavors... el dimoni!

La notícia va arribar a l'orella dels veïns. Van anar corrent a veure les camises i les faldilles cremades. Tothom les va ensumar, però ningú no es va atrevir a tocar-les.

—Fa una olor estranya, oi?

—No de simple foc, veritat?

—Déu meu, de debò ens pot passar una desgràcia semblant? És culpa de la nostra filla? I si les petites han fet cap malesa? No, culpar-les també a elles ara, no! —van dir els pares.

Ara també elles plorinyaven gairebé tot el dia. Estaven espantades, pobretes.

—Al capellà de seguida! —va decidir la mare, espantada.

De seguida no. S'havien d'esperar una setmana. El capellà feia missa en molts pobles allunyats i es desplaçava a cavall d'un lloc a l'altre.

Tot esperant el capellà es van produir nous i misteriosos incendis. Ja no a la roba estesa, sinó dins de casa. Una flassada va cremar en un racó. Aquest cop no ho van veure les petites, sinó la mateixa Teresa.

—Això és que el dimoni ha tornat!

El capellà també havia tornat. L'havien estat esperant durant dos dies enfront de l'església.

—Vingui de seguida a beneir-nos la casa! Tiri aigua beneïda i expulsi el dimoni. Que Déu ens ajudi! Mare de Déu!

—Si ho diu vostè —va respondre el capellà—, hauré de consultar el bisbe. No tots els sacerdots poden exorcitzar.

—No entenc, pare.

—Exorcitzar vol dir expulsar el dimoni. Mentrestant, aniré a veure'ls diumenge a la tarda.

El capellà va arribar el diumenge a la tarda. La família ho va tenir difícil per convèncer els veïns que no s'aglomeressin al voltant de la casa. La mare es va quedar tot el temps amb la nena, per si de cas passava alguna cosa dolenta. I incessantment passava el rosari. També la filla estava completament absorta en l'oració... i en el plor. La mare la va reprendre perquè resés i no plorés:

—Plorar no aprofita per a res, resar sí.

La nena va fugir a la cambra.

El capellà no va encarar de seguida el problema.

—Anem a poc a poc. Què en sabeu, del dimoni?

Havia portat aigua beneïda, oli consagrat i un crucifix força gran. Els va posar damunt la taula sense contemplacions, com si fossin qualsevol cosa. De primer va beure mate i va acceptar uns aperitius i pastís. No cal dir que la visita d'un capellà, encara que fos per motius excepcionals, representava una cosa extraordinària per a aquells pagesos ingenus. Tots estaven espordits. El capellà va intentar en va rompre el glaç:

—Bé, on hi ha la nostra nena?

El pare va conduir el capellà fins a la cambra. Quan va entrar, la pobra nena es va apartar de la mare d'un bot, es va retirar en un cantó del llit i es va arraulir temerosa contra la paret.

El capellà va demanar a tots que sortissin, ja que l'exorcisme era una cerimònia secreta. Ningú no podia ser-hi present sense un permís especial. Així doncs, van deixar el capellà i la nena tots sols a la cambra.

—Si obeeixes sense protestar als meus requeriments, veuràs que tot anirà la mar de bé. No tinguis por i fes tot el que jo et diré. Entesos? I digues sempre la veritat!

La nena va bellugar el cap en senyal d'assentiment.

—Doncs jeu damunt del llit.

Ella va aixecar la flassada i es va ficar dins el llit amb la rapidesa d'un llamp.

—Dins no, damunt, reina. No t'has d'amagar. El capellà t'ha d'ungir el cos amb oli consagrat, perquè el dimoni se'n vagi i no torni més.

La nena va tornar a col·locar la flassada al seu lloc molt lentament, es va asseure, s'ajagué damunt del llit, es va ajustar la faldilla i va encreuar les mans damunt el pit, potser per amagar que tremolava de por. Va tancar els ulls i va esperar.

El capellà es va agenollar i va recitar en veu alta una lletania en llatí. Interminable, monòtona, però cada vegada més fort. *In crescendo* i allargant les síl·labes fortes.

Els pares resaven de genolls a la cambra del costat. Els fills no hi eren, se n'havien anat lluny. Els havia aclaparat el pànic.

La cantarella en llatí va continuar, però res més, ni una paraula, ni una oració. La veu de la nena no se sentia de cap manera.

I llavors el capellà va passar a l'acció. En primer lloc va ruixar amb aigua beneïda tota la cambra, en totes direccions, pertot arreu, fins i tot sota el llit, i finalment en va espargir una mica sobre el cos de la nena. Aquesta es va contreure involuntàriament. Unes gotetes li havien arribat a la cara, als ulls.

—No tinguis por. Tot va bé. El dimoni no reacciona. Té por de l'aigua beneïda. Ara t'untaré amb oli consagrat per protegir el teu cos i que el dimoni se'n vagi, si encara et posseeix, o perquè no torni, si ja ha renunciat i se n'ha anat.

El pare Dario la va untar amb oli damunt el front, damunt les galtes, a les orelles, per darrere les orelles, damunt el clatell, sempre amb els dits, amb tots els dits. La nena es va espantar. Començava a sospitar que el capellà li tocaria tot el cos. No!

La va continuar tocant amb els dits, li va passar les mans per les espatlles, li va apartar una mica la brusa... La nena tremolava de por.

—No tinguis gens de por, reina, és pel bé del teu cos, perquè el dimoni no et torni a posseir.

Li va agafar les mans encreuades i les va untar, sobretot entre els dits, un per un, després els braços...

El capellà recitava frases en llatí, sense sentit ni per als experts. Si algun hi hagués estat present, hauria dit que era el capellà qui estava posseït pel dimoni, i no pas la nena.

Sense més contemplacions li va obrir la brusa, hi va ficar la mà, li va fer tres vegades el senyal de la creu damunt el pit... i va atènyer amb els dits les mamelletes. Li va untar un mugró.

La nena no ho podia suportar, respirava fatigosament i amb dificultat, gemegava, es va posar a plorar. El capellà li va retòrcer l'altre mugró. Ella va llançar un crit. No de por, sinó de dolor.

El capellà va remugar furiosament en llatí el dimoni sap què i va fer una pausa, va descansar sobre una cadira, va abaixar el to de veu i va tirar de bell nou aigua beneïda en totes direccions, en particular sobre el cos de la nena. Aquesta respirava amb més tranquil·litat, pensant-se que tot s'havia acabat ja. Però el mugró encara li feia una mica de mal. «Havia de fer això el capellà per

expulsar el dimoni? És que el dimoni s'allotja als mugrons? És un lloc massa petit... Potser als pits? Surt pel pit? I com s'hi ha ficat?». La por la tenallava de nou.

El capellà encara resava, assegut, però s'agitava com si la cadira tingués claus.

Tot d'una es va aixecar. Va cridar de nou oracions en llatí, va fer gestos exagerats amb els braços, va tornar a agafar el setrill i va demanar a la nena que encreués les mans damunt el pit i tanqués els ulls.

«Oh, no! —es planyia la nena—, un altre cop? Però aquesta vegada, si m'unta els pits amb oli no li ho deixaré pas fer. Ja els ha untat. Que no n'hi ha prou amb una vegada?»

El capellà, tot remugant, va començar a untar-li els peus, tots els dits, un per un, refregant entremig.

«Per què els peus també? És que el dimoni s'amaga ahí?»

Gesticulant nerviosament, resant amb el setrill elevat en l'aire, el capellà va reprendre la tasca i va untar amb tots els dits de la mà dreta els peuetes de la nena. Ella els va voler retirar de tan fort com els fregava.

«I si continua pujant? I si em vol untar les cames? Oh, Déu, no ho permetis!»

El capellà resava amb veu ronca, gairebé irreconeixible. Amb tota la mà li untava els peus, els panxells, les cames... Tot murmurant síl·labes incomprensibles, ja no pas en llatí, sinó en un idioma diabòlic, li va untar els genolls... I arribat en aquest punt, li va aixecar les faldilles...

—Ja n'hi ha prou! —va cridar la Teresa. I aixecant un peu enlaire, la nena va etzibar un cop a la mà del capellà i al setrill. El cop va ser tan violent que el setrill va volar pels aires i va anar a pegar contra la cara del capellà. La nena va retirar el peu, el va llançar contra el cos del capellà i el va copejar... sí, just ahí!

El capellà va cridar, va caure de genolls, es va cargolar agònicament en terra, amb les mans en aquell lloc.

En Piero va empènyer la porta i aquesta va topar contra el capellà, que es recargolava per terra vomitant mots incomprensibles i refregant-se entre les cames.

El pare va veure la seva filla asseguda en un cantó del llit, contra la paret, plorant. No entenia res. El primer que va fer fou

intentar ajudar el capellà a asseure's en una cadira, però no va poder: el cos del capellà pesava com el plom. Li va posar les mans sota els braços i el capellà es va arrossegar fins al llit.

—Que Déu la perdoni! El dimoni ha sortit d'ella i s'ha ficat dins de mi.

Llavors en Piero, aterrit, va veure una ferida sagnant al front del capellà. Gairebé un bocí sencer de carn arrencat. La sang li corria per la cara, pel pit, mentre ell sostenia les mans entre les cames, acariciant-se els genitals indecorosament.

—El dimoni l'ha abandonada... i s'ha ficat dins de mi... M'ha pegat... És un dimoni molt fort —balbucejava.

De sobte la nena va reaccionar, va allargar la mà i el dit, i va assenyalar el capellà amb gest acusador.

—No ha estat el dimoni, pare! He estat jo! Li he donat una puntada de peu perquè em volia untar... la figueta!

El pare es va abalançar damunt d'ella, li va tapar la boca i es va posar a plorar:

—El dimoni la posseeix encara! És el dimoni qui parla des del seu interior... Perdoni-la, pare Dario! Oh, Déu...

Però la Teresa es va desempallegar de les mans del pare i va tornar a acusar el capellà:

—Primer m'ha grapejat el pit, m'ha estirallat els mugrons i després m'ha aixecat les faldilles. Sabia que em volia palpar. Li he apartat la mà amb un cop de peu. El setrill li ha saltat al cap. Li he etzibat un altre cop de peu i li he pegat ahí... Té un aparell enorme, pare.

El pare ja no sabia si era la seva filla o si era el dimoni, i no podent aguantar més aquelles paraules va pegar com un boig a la nena, que va cridar:

—No, pare. No em pegui. He dit la veritat!

Es van enganxar l'un amb l'altre i el pare va caure damunt del llit.

El capellà es va fer enrere.

La mare va entrar corrents. També ella va abraçar la filla.

—Ja se n'ha anat el dimoni, filla meva?

—El dimoni és el capellà! —va respondre la nena, feta una fúria— Només he dit la veritat. El capellà és el dimoni! Ens ha enganyat! No li ha pegat el dimoni sinó jo, amb els peus!

—T'has atrevit a pegar al capellà? —va preguntar la mare, aterrida— Saps que això et condemna a l'infern? Estàs perduda! Perduda, filla meva!

Llavors la mare va rompre a plorar, va xisclar i va sortir de la cambra. També el pare, despullat de la seva autoritat, va deixar la filla i va seguir la seva dona. No sabia què pensar.

—On hi ha el capellà? —va demanar el pare.

—Se n'ha anat al galop —el va informar un dels fills.

En Piero va veure, per consternació seva, que una multitud envoltava la casa, tots mirant amb la boca oberta. I va cridar:

—Fora d'aquí! Tots fora! A l'infern vosaltres també!

La multitud es va dispersar a l'instant. Sí, millor anar-se'n d'aquell lloc diabòlic. Potser eren una família d'endimoniats.

Sí, a casa havia esclatat el pandemòni: la mare plorava, el pare maleïa, blasfemava, els fills tractaven de tranquil·litzar-lo, les filles petites s'abraçaven, picaven de peus a terra...

Al cap d'una estona, quan es va calmar el rebombori, tots es van recordar de la nena. Van anar corrent a la cambra.

Encara estava asseguda allà, en un cantó del llit, contra la paret. Ja no plorava. Va mirar a tots un per un i va dir:

—Jo no tinc el dimoni dins el cos. Jo no he cremat la roba. És el capellà, qui el té. Volia...

—Tanca la boca, Teresa!

—Tanca la boca, filla meva! —van exclamar a l'uníson el pare i la mare.

Tots la van deixar de nou.

Sola a la cambra.

Ja no parlava ningú.

L'un seia en un lloc, els altres en un altre. Els nois van sortir per donar menjar a les vaques, als porcs, a les gallines. Va començar a fer-se fosc.

La mare va preparar el sopar, però ningú no tenia gana. Finalment, la filla més petita va dir:

—Crec que el capellà s'ha emportat el dimoni. Ara el dimoni del capellà calarà foc a l'església.

—Però què dius, filla? No, no passarà això.

—I on se n'ha anat el dimoni? —va insistir la nena.

—A l'infern! —va respondre el pare, cridant.

I això va ser tot.

Però com que no estaven convençuts que el dimoni se n'hagués anat de veritat, la nena va haver de dormir tota sola a la construcció contigua, al costat de les vaques, les gallines i els porcs.

No havia nascut Jesús en un lloc semblant? Doncs au, tot perfecte.

La nit va portar tranquil·litat a tots els de casa. Però no pas son.

També als veïns, espantats, els va costar d'adormir-se.

* * *

Què pensarien d'ells? I ells, què en pensaven, de la nena endimoniada?

—Millor anar-nos-en d'aquí. Anar-nos-en molt lluny. Traslladar-nos a una altra regió. On ningú no hagi sentit parlar de possessió diabòlica. Però on? Som uns pobres pagesos! —va dir el pare, Piero Landini.

Anteriorment havia treballat com a sabater en un poble. Va venir el tifus. Molts es van morir. Als malalts no els donaven aigua, perquè hom sospitava que el tifus venia de l'aigua.

Ell es va emmalaltir greument. Ja no hi havia esperança.

—Donin a en Piero allò que demani. Tant fa si es mor avui o demà —va dir el metge, que havia obtingut el títol mitjançant un curs de medicina per correspondència.

—Vol taronges —va dir la seva dona.

—Donin-li taronges amb molt de suc, de les del melic gran.

De set malalts, en Piero va ser l'únic que no es va morir. El metge rural autodidacte va aprendre la lliçó i va curar molts altres després. Amb taronges!

Però es van exhaurir els recursos econòmics del pobre pare. Va haver de vendre-s'ho tot. Fins i tot la màquina de cosir sabates. I es va acabar fent pagès, perquè els fills li poguessin donar un cop de mà. Al camp un no es mor de fam.

EN UN POBLE LLUNYÀ

En Ludvig es documentava sobre la colonització en llocs més llunyans. Sobre la construcció de nous pobles a l'interior. Ara ja per part dels fills dels immigrants. Com que a les primeres colònies ja no hi havia prou parcel·les de terra, la gent estava anant cada vegada més cap a l'interior. Havien arribat fins a l'estat veí de Santa Catarina.

En Ludvig no es limitava a llegir. S'hi interessava. «Nous llocs, sí. Però sense carreteres? Ni tan sols s'hi pot arribar en cotxe. Abans cal construir carreteres!»

En què pensava en Ludvig? En un poble que estava naixent molt lluny. On es podria viure amb molta tranquil·litat. Enmig de la natura. On hi havia poca gent. En llocs segurament desconeguts per a aquells nous nazis brasilers, per a aquells tipus de la sigma, per a aquells «integralistes».

Començava a somiar. Es fixava en les ofertes dels venedors de terrenys (sempre favorables!), escollia llocs per visitar. Però com arribaria fins allà? Molt senzill: els mateixos venedors de terrenys acompanyaven els compradors.

Es va decidir a anar-hi. Al principi en tren. Un tren cobria ràpidament llargues distàncies a trenta quilòmetres per hora.

Per a en Ludvig va ser un viatge esplèndid. Un paisatge completament nou. Campanyes immenses per al pasturatge del bestiar. Ara muntanyes amb llocs poc aptes per a l'agricultura. Després boscos de majestuoses araucàries.

I fi de la via fèrria.

—Hem de continuar a cavall?

—Sí, és l'única manera. Des d'aquí, des de l'estació de Gaurama, fins al poblet de Pedras, hi ha un camí que es pot fer en carro. Però es fa abans a cavall. Hi arribarem en dos o tres dies. A mig camí hi ha el poble de Rio Novo, on canviarem els cavalls. Pernoctarem allà.

Per a en Ludvig tot era molt interessant. Tants ocells desconeguts, tantes plantes, boscos immensos d'araucàries, rierols... Es va passar tot el temps xerrant i fent preguntes. Al venedor li va agradar molt allò, perquè normalment els compradors no obrien boca. I quan ho feien, era en alguna llengua incomprendible, en alemany o en algun dialecte italià. El venedor era fill d'un brasiler que no li havia ensenyat l'italià. A la segona generació, la llengua ja era morta.

Els rierols obstaculitzaven el camí. Quan plou s'inflen i fan impossible la travessia. Ponts? Encara no n'hi havia cap.

—Més rierols? Quants n'hi ha! —va dir en Ludvig, sorprès.

—Però tots es poden creuar. No tingui por, amic. Fins que no arribem al riu Uruguai. Aquell sí que és gros! És un riu enorme!

—Com es travessa? Segur que no hi ha ponts.

—Ponts? Un pont de tres-cents metres de llarg? És clar que no. Però hi ha un transbordador per creuar-lo. No tingui por. A l'estiu el riu minva. El punt per on es travessa es diu Porto de Pedras. Ve després d'una recolzada del riu. És un lloc tranquil, l'aigua és calma.

Les mitges veritats del venedor no tranquil·litzaven del tot els compradors de parcel·les. El trajecte en aquell transbordador improvisat no estava exempt de problemes. Era una balsa recolzada sobre dues barques petites i arrossegada per una altra barca amb dos remers, mentre un tercer empenyia tot allò amb un pal lligat a una gran corda. Si l'aigua no fos calma...

Però van passar el riu. Homes i cavalls. Dos quilòmetres després, allà tenien el nou poble de Pedras.

—Per què Pedras?

—Sembla que li van donar aquest nom simplement perquè al lloc hi havia grans pedres, que servien com a punts de referència als agrimensors per dividir les parcel·les. Aquelles roques feien la funció de fites per senyalar els límits del poble que estava naixent. I es va quedar aquell nom.

Però el nou poble ja no era tan nou. Tenia més de quinze anys. Era el més gran de tota la comarca. Més gran volia dir que tenia poc més de quaranta cases.

Totes les parcel·les tenien accés a l'aigua dels petits rius. N'hi havia dos. Procedien de dues bandes contràries i s'ajuntaven al centre del poble. En realitat eren rierols, i allà hi formaven l'Ariquetana.

Hi havia un carrer central, des d'on es bifurcaven en totes direccions uns altres carrers que menaven als quatre cantons del poble. Com en tots els pobles, a la part més alta hi havia l'església i al costat dos edificis més: la casa del capellà i l'escola. No hi havia cap oficina de l'Estat. L'alcalde tenia el despatx a casa seva. Com si hi hagués res a fer. Hi havia un altre funcionari i un policia, l'home valent que devia ser capaç de capturar els delinqüents i els bandits. Ai, els bandits!...

Al principi hi havia dos comerciants, un d'una certa envergadura i un altre que amb prou feines aconseguia sobreviure. I un sastre. A més d'un fuster, un ferrer i un talabarder. Anteriorment hi hagué un sabater, que se'n va anar per manca de treball. No hi havia metge, però el farmacèutic actuava com a tal. A part d'això, s'havia convertit en un hàbil fotògraf. Era alemany, el «doctor» Fredo Kretz.

Els italians constituïen majoria, la resta eren alemanys. Els italians eren catòlics, mentre que alguns alemanys eren protestants. No tenien pastor. Els catòlics, en canvi, tenien un capellà que representava la més alta autoritat del poble. Quan els diumenges vociferava des de la trona, tots obeïen.

La vida hauria transcorregut més tranquil·la sense els atacs dels bandits. Aquests, de tant en tant, es deixaven caure pel poble i furtaven tot el que podien. Pocs habitants de Pedras posseïen una escopeta, i les que tenien eren d'un sol tir i es recarregaven molt lentament.

* * *

En Ludvig va examinar bé tot el poble. Però preferia un lloc més apartat. Quan va arribar al riu, li va cridar l'atenció un petit turó coronat per un bosc. Va demanar al venedor que l'informés. Aquest va respondre:

—És un lloc inaccessible. Per la banda de terra hi ha una terrible bardissa d'espins, i per la banda del riu hi ha un cingle de gairebé seixanta metres. Al principi, abans d'arribar als ràpids, el riu penetra en la terra i fa l'efecte que conflueix amb un altre riu. Però és només una impressió, perquè en realitat es tracta d'una petita cala, sobre la qual cau en picat una paret rocallosa. A part d'això, tot el turó es troba als peus dels ràpids, una recolzada del riu amb molts esculls, per on l'aigua corre turbulenta. A l'altra banda del riu no s'hi pot passar. Així és que ningú no compraria un terreny com aquell. És la parcel·la que vendré en darrer lloc. Si és que trobo cap comprador.

—Doncs jo sóc aquest comprador.

El venedor, astut com ell sol, va entendre clarament el negoci i va proposar:

—Si compra una parcel·la en el poble, el turó serà seu. Sense més despeses.

—Tracte fet.

El venedor estava sorprès per l'interès del Profeta. Ningú no havia escalat mai el turó. Per què estava ell tan interessat en un lloc tan inaccessible com aquell? Era un individu verdaderament estrany, no sols per la barba i els cabells.

Però durant els dies següents, en Ludvig va examinar la vora del riu al llarg del llit. Va veure que el revolt era molt més llarg del que indicaven els mapes topogràfics, senyal que ningú no havia arribat mai fins allà. Va continuar amb molta dificultat fins a arribar al final del revolt. Per sorpresa seva, va advertir que el riu feia una altra cala, com si volgués cavar un passadís a través del turó. Com que no podia anar més enllà, l'aigua havia format un embassament tan ample com el mateix riu.

El nostre explorador va intentar dibuixar d'alguna manera un mapa del camí recorregut, del llarg revolt del riu i de la segona cala que havia descobert. Es va adonar que al mapa hi havia un dibuix semblant a la lletra grega omega. Així que va batejar el lloc amb el nom de «Finca Omega».

Però encara no l'havia vist, només l'havia rodejat al llarg del riu. Com arribaria fins al cim? Des del riu s'hi veien arbres de tronc alt, entre ells araucàries, senyal que el terreny era fèrtil. Però quina amplària podia tenir exactament? De veritat totes dues cales estaven a tocar l'una de l'altra, com es desprenia del mapa? O l'amplària era més gran del que havia calculat? Calia refer el camí, comptar bé les passes i agafar notes més exactes.

L'endemà va escollir la seva parcel·la al poble. Al costat del «metge» i fotògraf, amb el qual havia fet amistat des de la primera trobada, per la cortesia de Fredo, pel seu talent com a fotògraf i pel seu nivell cultural, el qual no es podia esperar d'un habitant de l'interior. Després d'haver triat la parcel·la, va conversar bona estona amb el seu nou amic i va oblidar la seva intenció de tornar a recórrer el camí que vorejava el «seu» turó al llarg del riu. Fredo Kretz va riure quan es va assabentar de l'adquisició.

—No has guanyat res, però tampoc has perdut res. Només pagues la parcel·la en el poble. Però si et vols amagar en aquell turó al peu del riu com un indi, potser ho aconseguiràs, si és que pots enfilar-te fins allà dalt.

I van riure molt de gust.

—Si sabessis que hi ha una segona cala darrere del llit entendries més bé que es tracta de la millor conca per pescar que hi ha al riu.

—Doncs si és com dius, no t'oblidis de portar-me alguna vegada un «dourado». És un peix exquisit, de color daurat. No pateixis, te'l pagaré.

El Profeta va riure amb satisfacció i va imaginar sopars interminables:

—Portaré el peix i tu t'encarregaràs de cuinar-lo, d'acord?

—I també m'encarregaré de la beguda, sobretot d'aquell aiguardent de canya local.

Els dos amics van celebrar el primer sopar.

El Profeta mai no havia menjat plats de peix tan bons. Van beure aiguardent de canya i vi, i van acabar cantant cançons alemanyes. Per descomptat.

Els veïns d'origen italià es degueren posar gelosos, perquè van començar a cantar cançons italianes.

Tot prometia una vida nova en el poble.

* * *

L'endemà va ploure i el Profeta no va poder explorar el turó. El metge ja començava a prendre-li el pèl:

—Potser trobaràs l'última família d'indis. Vés amb compte, no sigui cas que t'enfilin amb les fletxes! I que et rosteixin a la graella com un xurrasco!

—Sóc tan prim que caldria un any sencer per encebar-me. Mentrestant em vindràs a salvar, no?

—Si no hi ha indis, hi trobaràs macacos. Són aquells que et tiren la merda a sobre. Vigila que no et peguin als ulls o no podràs tornar, perquè et quedaràs cec.

Malgrat les rialles, aquesta darrera advertència hauria pogut ser realista, ja que a la regió hi havia macacos. Més d'un nouvingut s'havia emportat damunt una persistent pudor de merda.

Va ploure durant tota la setmana. Va servir per a conèixer la resta de veïns. Vivien en pau, no hi havia discriminacions entre italians i alemanys. En uns altres pobles de la colònia, això constituïa de vegades un greu problema, també per la diferència de religió. Per això algunes colònies eren sols d'alemanys i d'altres sols d'italians.

Potser a Pedras s'havia format un sentiment comunitari, perquè hi havia hagut matrimonis mixtos entre alemanys i italians. També hi havia polonesos i russos. I fins i tot una família suïssa que a casa parlava en francès. Als altres, alemanys i italians, els

semblaven gent estranya. Però com que la família era catòlica i el pare parlava també l'alemany i l'italià, es van oblidar que eren suïssos. El pare era molt conegut, perquè sabia fer de tot i resolía tots els problemes pràctics dels habitants. Sabia fins i tot arreglar sabates.

Els alemanys només parlaven alemany a casa. Els italians, en canvi, per la similitud del seu dialecte vènet, havien après fàcilment el portuguès, que ells anomenaven brasiler. Amb el temps ja no eren capaços de parlar bé ni el vènet ni el portuguès. A dir veritat, s'havien inventat un nou dialecte, l'anomenat «talian».

Els habitants de Pedras van donar la benvinguda al foraster i van trobar la seva barba molt natural, perquè també alguns italians portaven barba llarga. Que el Profeta no era catòlic no ho van saber fins després d'haver-hi fet amistat. Així doncs, cap problema.

* * *

Va tornar el sol. El Profeta es va preparar per explorar el turó: pics, matxets, cordes. Potser caldria escalar amb gran esforç arrossegant-se amb cordes. No és fàcil arribar al paradís.

Va obtenir l'ajuda del metge i del ferrer. Aquest va portar unes estranyes i grans falçs que ell mateix havia fet, amb les quals, deia, es podia escalar pertot arreu, sempre que hi hagués arbres on enganxar les eines.

Quan van arribar en aquell lloc vora del riu, el més difícil va ser saltar a terra des de la barca. El primer valent, després de llançar una gran falç que es va enganxar en un arbre, es va arrossegar cap amunt... i tot seguit va caure. No dins la barca, sinó a l'aigua. Era en Ludvig.

Els altres dos es van riure tant de la imperícia del Profeta, que de tant de riure van caure dins la barca i poc se'n va faltar que caiguessin al riu.

Al cap de poc van deixar de riure.

—A qui li toca? —va preguntar el Profeta.

—A tu una altra vegada, perquè has fallat la primera prova. Així que no és vàlida. Repeteix-la!

I de nou van esclatar a riure.

—Ei, ja està bé de riure! Si us sento riure m'entren ganes de riure a mi també i perdo l'equilibri.

El Profeta va saltar de la barca, va agafar la falç i es va arrossegar cap amunt. Els altres dos, ja més seriosos, van fer sorts per veure a qui li tocava.

Van lligar fermament la barca a una planta. També el metge va aconseguir escalar fins a on hi havia el Profeta, que li va allargar una mà per ajudar-lo. El ferrer, Giovanni Morema, un tipus llargarut, es va arrossegar cap amunt amb agilitat. Les seves falçs van resultar una ajuda preciosa.

—I com continuarem pujant?

Després d'alguns metres, d'arbre en arbre entre les roques, van arribar a un lloc per on era més fàcil escalar. Però es van trobar amb una altra paret empinada i sense arbres. Què hi farien? Van buscar una sortida entre les roques. El ferrer va tornar a trobar la solució amb les seves falçs i les seves cordes. Però al Profeta i a Fredo Kretz els va resultar difícil arrossegar-se cap amunt. Si s'hagués trencat un tros de roca, haurien caigut al riu, si abans no haguessin anat a parar damunt d'un arbre.

—Que els déus o els dimonis ens ajudin!

Les paraules del Profeta van donar resultat. Sobretot perquè el metge no era religiós i en Giovanni, l'italià, tot i que era catòlic, era donat a blasfemar. I va aprofitar l'ocasió.

També les seves blasfèmies van ser d'ajuda.

—Ja no sé a qui demanar ajuda —va dir el metge tot rient—. Jo no crec ni en déus ni en dimonis, així que tampoc no puc blasfemar. Vosaltres dos blasfemeu d'acord amb les vostres creences.

Ara, mirant des d'aquella altura per damunt del riu i veient només aigua, no sabien què era més temible, si continuar endavant o

tornar enrere. Ni tan sols havien pensat abans com tornar. Folls conquistadors de terres desconegudes... A més a més, no havien portat res per menjar ni per beure. I pensar que entre ells hi havia un metge! Bah, a dir veritat no era metge, sinó un simple farmacèutic. No ens enganyem.

—Si arribem al cim i també de l'altra banda hi ha un vessant tan escarpat com el d'aquest costat, què hi farem?

Estaven molt preocupats. Però el Profeta va recuperar l'entusiasme i va animar els companys a escalar els darrers metres. Es va enfilegar en un arbre, però quan va arribar a la copa encara no havia atès el cim del turó. Calia tornar a buscar una sortida entre les roques i sobre.

El Profeta va arribar el primer. Havia perdut l'alè. Darrere els arbres va poder entreveure un clar intern gairebé desproveït de plantes. Era un terreny gran, circular, pla.

Quan va sentir les preguntes dels seus amics, es va posar a anunciar a crits aquell espectacle paradisiac.

Evidentment, els altres dos no el van creure.

—Però què dius? Actues tan bé que quasi ens convences. Deixa't de bromes!

Llavors el Profeta va llançar les cordes cap avall i els va ajudar a pujar. Ja no parlava, només s'ocupava d'estirar... Que ho veiessin ells mateixos! Era un lloc increïble.

Els altres dos van atènyer el cim. Quan van veure el clar, es van mirar l'un a l'altre amb la boca oberta. Sense paraules. Amb els ulls oberts de bat a bat. I de sobte van arrencar a córrer, tot cridant i guimbant com infants.

Quan es van endinsar al clar van mirar al seu voltant, van anar corrent fins al límit i van entrar al bosc, fins que van tornar a veure el riu. Per la banda de l'anomenat Porto de Pedras.

El Profeta saltava, ballava, cridava:

—Ha, ha! He, he! Hi, hi!

Després es va endinsar al bosc, que segons el seu primer viatge d'exploració es devia trobar per damunt la vora de la segona cala, la més gran, darrere el revolt del riu. A tan sols una vintena de passes. La seva suposició era certa.

Així doncs, es tractava d'un clar dalt del turó, de forma circular, envoltat d'arbres.

Ningú no es podia imaginar un lloc com aquell. Per què no hi creixien arbres al mig? Fins i tot la vegetació que hi havia sobre aquell terreny semblava estar allisada com la gespa d'un camp de joc.

—Van viure éssers humans aquí en el passat?

—Indis —va suggerir el metge.

—Indis? Hi ha indis en aquesta regió? —va preguntar el Profeta en veu baixa, temorós. I va mirar al seu voltant a la recerca d'algun vestigi d'indis.

—No s'hi veuen cabanyes —va dir.

—Els indis no construeixen cabanyes, amic! —va explicar el metge.

—Llaurant a les velles terres he trobat olles.

—Sí, abans hi havia indis en aquesta regió.

—Anem fins a l'altre extrem del clar? Jo miraré el bosc per davant, tu per la dreta i tu per l'esquerra, per si surten indis —va suggerir el Profeta.

—Serà millor que anem a agafar les nostres eines, els matxets i alguna de les teves falçs. Els indis no coneixen aquest tipus d'armes!

Tots ells van tornar corrent fins al lloc on havien arribat. Amb aquelles armes es van sentir més còmodes i van tornar a l'estrany clar.

Obeint les instruccions del Profeta, van explorar cadascú el seu propi sector i van continuar endavant amb la intenció d'arribar a l'altra part del terreny. I de sobte van veure que, al bell mig, el terreny formava un declivi i al fons hi havia una gran conca. Plena d'aigua. Amb petits arbres al voltant. Com si estigués cavada en la roca. Una piscina natural!

Quan van arribar allà, es van oblidar de les armes i dels indis i es van ficar dins l'aigua. Ah, aigua temperada. Excel·lent per al bany!

El Profeta no s'ho va pensar dues vegades. Es va despullar, va estendre la roba perquè s'eixugués al sol i es va capbussar dins l'aigua. Sí, una piscina cavada en la roca!

Els altres dos, no acostumats a despullar-se, es van mirar l'un a l'altre, es van treure algunes peces de roba i van entrar a poc a poc a l'aigua, amb aquells llargs calçons.

—Està calenta! —va exclamar en Giovanni.

—Tèbia! —va dir en Fredo. I es va esmunyir dins l'aigua.

—Per què no us traieu els calçons? —es va burlar el Profeta—
Teniu por que us vegi cap dona, aquí?

—Però els indis sí! —va etzibar en Giovanni.

Els altres dos van sortir xipollant de l'aigua i van córrer a agafar les armes. Només llavors es van adonar que el ferrer estava trencant-se de riure, ja enterament despullat dins l'aigua.

—Si hi ha indis que surtin! —va cridar el Profeta.

—No entenen el teu idioma, amic! —va dir en Fredo després d'una breu vacil·lació.

Llavors el Profeta va dir la mateixa frase en diversos idiomes. I va fer sons estranys com si fossin la llengua dels indis. Els altres van riure. Però al cap d'una estona...

Després d'haver conclòs que no hi havia indis, el nostre tercet va tornar a nedar. Jugaven com si fossin infants. No havien fet res de semblant des de feia molts anys.

Es van cansar aviat.

Sense explorar gaire el terreny, van anar caminant fins al costat contrari. Es van adonar que el clar era molt més llarg del que semblava a primera vista a causa del declivi intern.

Al final del clar, prop d'uns infranquejables matolls plens d'espins, van trobar un rierol amb una petita cascada i un altre petit llac. Com si fos una gran banyera. L'aigua estava gelada.

Si algú preferia dutxar-se sota la cascada...

—Però qui ha excavat aquesta banyera? No em digueu que l'ha fet la natura! —va dir el Profeta, molt sorprès.

—Els indis! —va dir un altre cop en Giovanni.

Però aquells antics habitants del lloc ja no feien por. Havien fet tal xivarri que, si hi hagués hagut indis, segurament ja haurien sortit.

Ni tan sols s'hi veien macacos.

—Digue'ns, Profeta, què pretens fer en aquest lloc? Conrear-lo? Com portaràs el gra a la ciutat? Llançaràs els sacs turó avall fins al riu?

En Fredo i en Giovanni havien preguntat tot rient al Profeta.

Però ell els va respondre seriosament:

—Vindré a viure aquí. Hi construiré un castell. Això és el paradís.

Els altres dos amics el van creure. Per què dubtar del Profeta?

El retorn no va resultar fàcil. Però si més còmode que no pas la pujada. Van baixar servint-se de les cordes. Tenien por de caure damunt les roques o que s'esllavissessin sota el seu pes.

Les cordes s'enganxaven als arbres sense cap problema.

* * *

Quan van tornar al poble, els nostres herois van ser estrets a preguntes. Ningú no els creia. Es van quedar fins a la mitjanit al bar d'en Suprena.

Cada cop hi arribava més gent. L'amo del bar estava encantat amb aquella extraordinària afluència d'homes que bevien aiguardent de canya i cervesa.

En realitat ningú no es creia la història dels tres escaladors. El detall dels indis els va fer partir-se de riure. Per què no havien pensat en els bandits?

Aquesta pregunta els va desconcertar.

—Ja, no hi hem pensat de cap manera. Però tant hi fa —va dir el metge—. Ho hauríem sabut de seguida, perquè els bandits ens haurien sortit a l'encontre. Els bandits viuen en cabanyes.

Al cap d'un moment va reprendre el discurs i va dir:

—Bah! Per què pensar-hi, en això? Com haurien pogut arribar els bandits, allà dalt? Per la banda de terra hi ha una barrera impenetrable d'espins.

Les darreres rialles van acompanyar a tots fins a casa. Alguns tentinejaven pel camí. El ball més ridícul el va fer Giovanni Morema, un dels tres herois del dia.

I de la nit!

* * *

El Profeta va tornar més vegades a la seva muntanya. No al cim, sols al peu. Va estudiar acuradament la possibilitat de construir-hi una... com dir-ne?... una escala. No! Un... sí, estava pensant en un... ascensor!

A la primera cala hi construiria una caseta damunt l'aigua. Estaria sempre flotant sobre uns troncs. Quan el riu cresqués, la casa simplement s'elevaria. Allà l'aigua no era turbulenta. Al contrari. Al costat de la casa, el Profeta hi construiria un aparell per pujar. Sí, un ascensor. És que no era enginyer, constructor i arquitecte?

* * *

Quan va tornar a Porto Alegre, Ludvig Kapstein tenia moltes coses a dir a Lluïsa Dimarti. Ella no sabia què pensar de tot aquell afer. A dir veritat, no havia deixat de preguntar-se per què hauria de tornar a un poble, si ja havia fet el camí contrari.

—Tornar a viure en un poble? Xafarderies... lluny de la civilització? Què hi faria, allà, una professora de música, cant i gimnàstica? Hi ha cap escola?

Només una cosa excitava la seva imaginació. Viure lluny del poble, dalt d'un turó. I doncs?

—En un castell, has dit això? Construiràs un castell en aquell clar de la muntanya? De debò?

—Sí, primer construiré una casa de fusta, provisional. I després ja decidiràs si véns a viure amb mi, allà.

—Aniré a viure amb tu on sigui. Però no hauríem de pensar-nos-hi una mica millor tots dos? Com guanyarem diners per sobreviure, allà? Fent exactament què?

—Tinc bones idees. Primer, ja tinc prou per a viure molts anys, tu ho saps. Segon, ja he trobat la manera de fer diners, molts diners.

—Fent què?

—Fabricant aiguardent de canya, reina! Creu-me! No és una beguda gaire bona, però jo la milloraré. I sé a qui vendre-la. Ja conec el camí. No et pots imaginar el que estic somiant. Tindrè èxit. No ho dubtis pas!

—Però rei, digue'm de què es tracta. Parles com si fossis un «profeta» —bromejà la Lluïsa.

—T'explico. Faré un aiguardent de canya i l'exportaré a l'Argentina. I des d'allí... a Europa!

—Ei! T'has tornat boig, Vigo? Què dius, ara?

—Pel riu es transporten en balsa, fins a l'Argentina, enormes troncs d'arbre, no sols araucàries. Jo puc transportar el meu aiguardent en barrils fins a Buenos Aires. Allà l'embotellaré i el vendré. I l'exportaré.

La Lluïsa no es va atrevir a fer més preguntes. No hi donava crèdit.

En Ludvig somiava, somiava...

* * *

Durant els dies següents es va dedicar sense parar a arranjar tots els seus afers. Va confiar la casa a una parella d'ancians amics seus.

Es va acomiadar de la Lluïsa:

—Potser tornaré d'aquí a sis mesos. T'ho explicaré tot per carta. No et preocupis.

L'endemà, Ludvig Kapstein va sortir en tren amb les caixes d'eines. Fins a la ciutat de Gaurama. D'allí endavant, què faria?

No sense dificultat, va aconseguir trobar carros, cavalls i mossos carregadors. Algunes caixes eren massa grans per als carros i va haver de dividir-les en caixes més petites i fàcils de transportar.

El viatge de Gaurama fins a Pedras va ser molt dificultós. Un dels carros va bolcar. Per sort, en l'incident no van morir ni mossos ni cavalls.

Al final del viatge va venir el més difícil: transportar tot l'equipatge fins a l'altra banda del riu Uruguai, ja que l'aigua s'havia alçat molt en aquell mes de setembre, estació de les grans crescudes.

Tot era amuntegat al costat del camí. On ho duria?

El Profeta va construir un petit campament, una caseta provisional.

Sí, amb posts de fusta procedents de Gaurama.

Havia arribat l'hora de treballar de valent.

LA HISTÒRIA CONTINUA

Morema, el ferrer, va rebre molts encàrrecs per part del Profeta. No tenia tot el material necessari per a construir llargues barres de ferro dentades.

—Què se suposa que cal fer?

—Un ascensor.

—Què coi és un ascensor?

—Un aparell que ens elevarà. Des de la vora del riu fins a dalt del turó.

—I m'ho haig de creure, això? No em prenguis el pèl!

—Et prec el pèl encarregant-te tant de material? Si fas tot el que et dic, tot funcionarà a la perfecció. T'hi vols jugar alguna cosa? Vint ampolles d'aiguardent?

Morema treballava amb deler, però dubtava.

«Això no pot funcionar. Construir una caixa tan alta, amb dues cremalleres a banda i banda i una altra caixa a l'interior, la qual, inserint una barra de ferro a la cremallera de la dreta i després a la de l'esquerra... pot funcionar un daixonses com aquest? Però com que paga bé, continuem endavant.»

La notícia va fer la volta al poble. La gent hi anava per tafanejar. Alguns es mofaven del nostre enginyer. Morema el defensava i donava explicacions. Els incrèduls apostaven moltes ampolles d'aiguardent. Un motiu més per beure a les tardes. Pobres dones i fills!

Però les obres avançaven. L'ascensor ja havia assolit una alçària de diversos metres. Morema va poder comprovar que funcionava de veritat.

—És genial, aquest Profeta!

Gairebé tot el poble va anar a veure aquella baluerna.

—És la torre de Babel?

També hi van anar dones. I nens.

Com que l'ascensor s'estava construint dins la cala, la gent no s'hi podia acostar, però des de la vora es podien veure les obres.

També el rector va anar a veure aquell artefacte diabòlic (ai!). Ho va observar tot, va fer algunes ganyotes, no va mostrar cap entusiasme i se'n va anar sense expressar cap opinió.

La petita casa flotant estava enllestida. Era quadrada. Amb paviment, teulada amb un sol vessant, quatre parets, dues portes i una finestra. Les barques podien entrar a la casa. Des de la casa es podia passar, d'un salt, a la part davantera de l'ascensor.

—Una feina excel·lent!

—És un bon enginyer!

Mentrestant, el Profeta passava les tardes a casa del doctor Fredo i dormia allà. Però cada dia feia una parada obligada al bar d'en Suprena. Allà la gent jugava a cartes i bevia aiguardent. Alguns s'embriagaven fins al punt que només podien arribar a casa gràcies a les espatlles dels seus amics. Entre aquests hi havia Giovanni Morema. S'havia convertit en un heroi arran de la construcció de l'ascensor, com si ell hagués estat capaç de fer allò. Ara potser hi seria capaç. Però qui li encarregaria una cosa així?

El farmacèutic (que no pas metge) i el Profeta intercanviaven molts coneixements i experiències sobre fotografia. Una vegada, en Fredo havia aconseguit fer unes fotos esplèndides a unes noietes del poble. Havien anat ben vestides i ell les havia fetes posar de tal manera que tot semblés una escenificació eròtica. Tots dos amics departien sobre això:

—Qui és aquesta noia? Té un somriure molt picardiós. Quins ulls! Si aconsegueixes fer-la posar una altra vegada... la vestirem molt bé.

—Deus voler dir... la desvestirem!

—A l'estil de les models franceses? Com estrelles de cinema!

—Escolta, elles no en saben res, d'aquestes coses.

—Els ensenyarem revistes. No en tens cap, tu?

—Sí, és clar, a Porto Alegre són fàcils de trobar. La pròxima vegada que hi vagi te'n portaré alguna. No sols de franceses, també d'alemanyes i de sueques.

—Però com les hi ensenyarem, a la noia?

—Es pica de coqueta, així que... li oferirem vestits i joies. De primer per fer les fotos, i després els els donarem com a recompensa.

—I com ho explicarem als pares?

—Només els ensenyarem les fotos presentables. Les més picants direm que han sortit malament.

—I llavors li proposaràs tornar-les a fer, no?

—Això mateix! Així tindrem fotos dobles.

—Dimonis! Que n'ets, d'astut. Com ens divertirem!

—A la finca Omega!

* * *

Mentrestant, el doctor Fredo Kretz tenia molt a dir sobre la història del poble i sobre certs esdeveniments estranys:

«Al principi van venir alguns colons per talar els arbres i obtenir camps per sembrar. Per fer-ho s'hi van quedar sis mesos. Menjaven fruita, animals salvatges, aus i peix. Els animals i les aus abundaven. Sembraven blat o alguna cosa més i tornaven a les seves antigues cases fins a l'època de la collita.

Però, ai las!, molts d'ells no van collir res. Les aus i els micos ho havien devorat tot. Només vivint aquí era possible defensar-se dels animals, de les aus i sobretot del terrible jaguar. Aquest rondava al voltant de les cases nit i dia. Com s'havien de defensar, si la majoria no tenien ni tan sols una escopeta? I com havien de fer blanc quan era de nit? El rugit del jaguar era esgarrifós! Afegeix a això el lament spectral de les òlibes!

Si algú criava gallines, en una sola nit les devoraven totes el jaguar o la sariga, que ells anomenaven guineu, per bé que era un altre animal. Podien capturar-la amb paranys, però quina pudor feia quan la mataven! Alguns no aconseguien recol·lectar res. Perdien

l'esperança en el nou poble i regressaven al seu. Sense més esperances.

D'altres no tenien experiència al nou món. No coneixien tots els animals. Per exemple els micos. Tots no són aquells animals pacífics, graciosos, que furten el blat. Alguns, si els ataquen, es defensen amb... perdona'm l'expressió... amb la seva merda. Creu-me, es fan caca a les mans i la llancen contra els seus agressors. Ah, te'n rius, eh? Llavors tu tampoc no en coneixes les conseqüències. Si et cau a la roba, llença-la, cala-li foc. Vigila que no et peguin amb la merda als ulls, perquè després... oh, déu, et quedaràs cec. Creu-me!

Però també hi ha micos que furten blat. Si els dispaes, les mares, que porten les cries a l'esquena, no fugen, sinó que van al teu encontre i, fent esgarips, t'ensenyen les ferides. Si mates una cria de mico, la mare l'aguanta als braços, et surt a l'encontre i te l'ensenya tot plorant... Si no ets de cor dur, et tornes boig i no oblides mai el plor de la mare. Creu-me!»

* * *

Fredo Kretz va continuar il·lustrant el seu amic:

«L'inici tampoc no va ser fàcil per als habitants del poble. Tots sabien algun ofici, però on hi havia els diners? Si la colònia produïa alguna cosa, on ho venien? Com ho transportaven? Només s'hi feien intercanvis. Els diners gairebé no existien.

I com que no hi havia diners, vam haver de “crear-ne”. Es tractava de simples trossos de paper “estampats” amb un encuny i signats a mà pel “Dr. Fredo Kretz”, que sóc jo. Només eren vàlids a Pedras. Tots estaven d'acord a fer-los servir. No hi havia funcionaris de l'Estat que els prohibissin. I jo no hauria volgut acabar a la presó!»

* * *

—Els comerciants fan diners en qualsevol lloc, oi? També a Pedras, en un llogaret tan petit, hi havia tres comerciants.

—Jo no vull ser-ne el quart! —va interrompre en Ludvig.

—Un d'ells, més exactament el primer, un tal Piero Ludopa, que tenia una gran família, amb una catèrvola de fills, feia més negocis que els altres. Però no va demostrar ser gaire intel·ligent. Perquè un comerciant no ha de fer política de manera fanàtica. Ell en va fer. I en contra de la majoria dels habitants. Pronunciava discursos davant de la seva botiga en contra del president Vargas, perquè s'havia convertit en un dictador. Cosa que era certa. Però el poble estava entusiasmat amb ell. De manera que un dia, els adversaris de Ludopa li van entregar un gran quadro amb el retrat de Vargas. Ell va dir que li'n faria un monument. Va agafar el gran quadro, va anar fins a la plaça, es va plantar davant de l'església, el va pujar dalt d'un llarg pal, va reunir uns quants matolls i li va calar foc. Els habitants havien cregut ingènuament que actuaria de manera molt distinta. Es van rebel·lar contra ell. Alguns fins i tot li volien donar una pallissa. Si aquesta hagués estat l'única conseqüència de la seva estúpida acció...

—Què li va passar?

—Una setmana després, des de l'estat limítrof de Rio Grande do Sul, on havia nascut Vargas, van arribar un grapat de soldats a cavall, acompanyats de carros remolcats per mules. Van anar directes a cal botiguer Ludopa. Endevina què van fer! Van agafar tot el que van poder amuntegar als carros, i la resta ho van destruir.

—No va reaccionar ningú?

—Ningú no es va atrevir a defensar el comerciant. Ni tan sols ell ho va intentar. Al contrari, va fugir. I els soldats van dir abans d'anar-se'n: "Perquè aprengui a respectar el nostre president! I aquesta vegada no calarem foc a la casa perquè hi ha criatures dins."

Se'n van anar com si haguessin comprat tot el que s'emportaven. La gent, aterrida, es limitava a mirar des de la finestra.

—I com va reaccionar el comerciant?

—Va abandonar el poble. I molts habitants de Pedras van celebrar la partida.

—Aquell dia —va continuar Kretz—, o més ben dit, aquella tarda, un altre comerciant va anar a visitar el tercer col·lega, encara que no fossin amics. I també ho van celebrar. Creu-me!»

* * *

Per boca de Kretz, el Profeta es va assabentar de moltes més coses:

«Al principi no hi havia capellà per als catòlics ni pastor per als protestants. D'aquests últims n'hi havia molt pocs i rarament rebien la visita d'un predicador. Els catòlics, en canvi, un cop al mes podien oir missa, batejar els fills o celebrar bodes. Aviat van construir una petita església i un campanar al costat que emetia dolços pics.

Una vegada el sagristà es va despertar a les dues de la matinada i, com que havia begut massa, es va descuidar de mirar el despertador i va fer sonar les campanes com si fossin les tres. Moltes dones es van llevar a aquella hora, es van posar a fer les seves tasques i van preparar l'esmorzar, sense adonar-se de la foscor inusual de la nit. Però com que no apuntava el dia, les veïnes es van reunir, fins que una d'elles es va adonar de l'hora que era. Alguns homes van anar a l'església per esbrinar què havia passat. Es van passar tota la setmana rient.»

* * *

Kretz va continuar contant històries al seu amic:

«Amb la beata de la Vilena va ocórrer que els seus gats —en tenia molts— li van començar a fugir. Per què, si abans miolaven entre els seus peus? I per què passava només els diumenges? Si el capellà no anava a dir missa, algú organitzava un servei religiós substitutiu, normalment el rés del rosari acompanyat de cants. Resaven de matí, i així a la tarda estaven lliures per jugar a cartes i

beure un dolent vi colonial o un terrible aiguardent de canya. Molts s'embriagaven.

Què passava amb la Vilena? Els gats li fugien cada vegada que anava a resar o quan tornava del rés. Les veïnes confirmaven l'estrany comportament dels felins. Què podia ser allò sinó obra del dimoni? Oh, sí! Naturalment!

La Vilena, tan religiosa com era, podia portar el dimoni a sobre? Estava aterrida. Així que va decidir no anar a resar el rosari a l'església, sinó fer-ho a casa seva. Quan pogués, demanaria explicacions al capellà.

Després del rés van anar les veïnes, i igualment, quan es van acostar a casa la Vilena, els gats van fugir. Què passava?

—Ah, ja he endevinat què és! —va dir una veïna—. La Vilena no en té la culpa. El dimoni, o més ben dit, els dimonis, s'han ficat dins el cos dels gats. Així que cal matar els gats!

—No digui bestieses! Com vol que estiguin endimoniats aquests dolços animalets?

—Dona, no li passà també a Jesucrist, que va haver d'expulsar els dimonis dels porcs?

—Sí, però eren porcs, no els meus dolços gatets!

—Demanem al capellà que vingui i tiri aigua beneïda damunt els animals.

El capellà no va anar fins passat un mes. Al principi desconfiava: “Aquestes dones em volen prendre la mida perquè encara sóc jove. Si hi hagués aquell capellà vell i tan sant que hi havia abans de mi no s'hi atrevirien.” Però les dones insistien.

El capellà era un franciscà, un frare, amb una casaca marró. De la cintura li penjava un llarg i gros cordó i un enorme rosari.

—Bé, doncs, vegem què tenen els seus gats.

A la casa no hi havia solament dones, sinó també homes i nens. Els gats jugaven entre ells i amb els nens o dormisquejaven sota els tamborets, pels racons.

Quan va entrar, tots els gats van fugir de la casa en totes direccions, al celler, a un bosquet pròxim, potser a les golfes. Alguns homes van esclatar a riure, les dones es van senyar, d'altres es van agenollar, d'altres es van posar a plorar.

El capellà va veure l'escena i els va tranquil·litzar:

—Bon dia! Que el Senyor sigui en aquesta casa i amb tots vosaltres, homes, dones, nens i gats. Sens dubte, el dimoni no hi té res a veure. Els animals s'espanten per alguna cosa. Hem d'esbrinar de què es tracta. Fugen de la Vilena, de les veïnes i, com heu vist, també de mi, que sóc el sacerdot. Què tenim en comú tots nosaltres?

—Les faldilles! —va etzibar un nen en veu alta. Sense malícia, amb innocència. Pobre nen, el seu pare li va engegar una terrible bufetada. Tots, homes, dones i capellà, van reprendre el pare.

—En comptes de riure —va dir el capellà— li pega al nen, vostè? Només ha dit la veritat. No sap què va dir Jesús?: “Per boca dels infants...”, “Deixeu que els nens vinguin a mi!” Podrien ser les faldilles, per què no? Jo també porto un hàbit semblant. Però els gats no fugen per les faldilles. La Vilena porta faldilles tota la setmana, no solament el diumenge.

Alguns es van tranquil·litzar i es van posar a riure. L'ambient va esdevenir menys feixuc. Però de seguida tots es van tornar a enseriosir.

—Què pot ser? —va tornar a preguntar el capellà.

—Els rosaris! —va dir tímidament la veueta d'una nena.

—Esplèndid! —va dir el capellà—. Per boca dels nens sol venir la veritat, Jesús té raó. Nois, podeu anar a agafar algun gat i portar-me'l aquí de tornada? Mentrestant em trauré aquest rosari enorme. Millor que em tregui també el cinturó del qual hi penja.

Dit i fet. Va amagar el rosari sota les tovalles de la taula.

Un minut després, els nens van començar a tornar amb els gats, que estaven d'allò més tranquils.

—Ja ho veieu! —va dir el capellà—. No tenen por ni de mi ni de vosaltres. Estigueu quiets. No feu res. Ni us bellugueu! Deixeu-me fer a mi.

Va agafar un gat entre les mans i el va acariciar. El gatet va roncar.

—Mix, maco, per què fuges de nosaltres, tant que t'estimem?
Homes i dones estaven esbalaïts. Un capellà taumaturg!

El capellà va dir als nens:

—Ara veureu quin espectacle! Però no us espanteu! No aguanteu els gats entre els braços ni us els poseu a la falda, deixeu-los solts per terra.

Molt lentament va ficar la mà sota les tovalles de la taula, va agafar el rosari i el va treure tot d'una, fent-lo tintinar.

Els gats es van escapolar.

Els nens es van posar a riure i les dones es van agenollar, es van senyar i estúpidament van invocar Crist, la Mare de Déu i tots els sants.

Per la seva banda, el capellà va riure de bona gana.

—Amics, deixeu-vos de bestieses! Per què penseu de seguida en el dimoni? No és tan bleada com us penseu. S'ocupa de pecats molt més greus que no pas espantar els gats. S'estima més enganyar els homes, no pas animalets innocents. I ara, Vilena, digui'm, té minyona, vostè?

—Sí, sí que en tinc—. I va mirar al seu voltant i va dir:

—Però no és aquí.

Llavors va demanar a la seva filla més gran que l'anés a buscar i la fes venir.

La minyona va entrar de seguida, ja que s'havia amagat a l'habitació del costat. Es veia molt avergonyida davant de la gent, i sobretot davant del capellà, que li va dir sense embuts:

—No t'agraden els gats, oi?

La pobra minyona no va tenir temps de respondre; va gemegar i va sacsejar el cap.

—T'incomoden força, oi?

—Sí, pare —va dir amb un fil de veu.

El capellà es va adreçar a la Vilena:

—Promet, davant de tots nosaltres, que no castigarà la seva minyona si diu la veritat?

—Sí, ho juro per Déu. És ella la culpable?

—No, dona, no digui això! Només prometi i prou. No torni a jurar, com va recomanar Jesús.

—Ho prometo! —va dir amb veu ferma.

El capellà es va adreçar a la minyona:

—Com et dius, noieta?

—Maria.

—Maria, confesses al sacerdot que no una vegada, sinó moltes, has fet fugir els gats amb el rosari?

La minyona no va respondre, es va posar a plorar i va sortir corrent.

Tots van entendre de què anava la cosa i van riure d'allò més. Algunes dones fins i tot van plorar de riure. Una d'elles va confessar al capellà:

—Li juro que havia començat a creure que era cosa del dimoni.

—No he dit que no heu de jurar? —va dir el capellà.»

* * *

«Els nois també tenien les seves històries.

Després de les acostumades taules de gairebé cada tarda, alguns pensaven a fer alguna cosa extraordinària. Fanfarrons, renyinosos i mentiders, intentaven enganyar-se els uns als altres. Volaven les apostes:

—A veure si t'atreveixes a entrar al cementiri a mitjanit!

Solien parlar de fantasmes. Ningú no hi creia, però se'n contaven històries.

Els nois, normalment, podien visitar les seves xicotes tres vegades per setmana: dimecres, dissabte i diumenge. Sempre acompanyats d'una germana petita, que els havia d'espigar mentre aprenia l'art de festejar. I, per descomptat, la porta devia restar rigorosament oberta.

Els joves pretendents es posaven la roba de diumenge. Perfums? Què era això? Bah, aigua de colònia, com una excepció.

Alguns se citaven amb noies de la colònia i anaven a buscar-les a cavall, si vivien molt lluny, o a peu, si la distància no era gaire llarga. Per arribar abans, agafaven drecceres, camins gairebé secrets.

Aquella vegada el tema era si creien o no en els fantasmes, que es passegen pels camins obscurs, volen entre els arbres i solen portar una espelma encesa.

—És clar que no! —van respondre tots.

Però era així realment?

En Lino, un dels nois, anava a visitar la seva xicota, que no vivia gaire lluny. Havia d'anar per un camí gairebé perdut entre els arbres.

Els amics li van preparar una sorpresa.

—A veure si creu o no en els fantasmes!

Van preparar unes carabasses, els van fer forats a tall d'ulls i de boca, els van ficar dins una espelma i les van lligar a una llarga corda, amb la qual podien aixecar el "fantasma" des de terra fins a la copa dels arbres, fer-lo volar al llarg del camí o fer-lo travessar el camí d'ací d'allà, d'un arbre a l'altre. I al mateix temps se sentirien laments, uns laments planyívols.

Aquell dissabte en Lino duia un vestit nou i fins i tot s'havia posat corbata. Tornava pel camí de costum (l'única ruta practicable, evidentment). La trobada amb la seva xicota havia anat bé, perquè tornava alegre, xiulant... Fins que va aparèixer un fantasma. A uns cent metres enfront d'ell. Es va aturar enmig del camí, va gemegar i es va allunyar volant lentament. En Lino va deixar de xiular i va cridar:

—Ja sé que no és un fantasma! Heu perdut el temps amb aquest invent. És una carabassa amb forats i espelmes. Jo guanyaré l'aposta. En sou més d'un darrere dels arbres. Continueu gemegant. Veniu al meu encontre si sou fantasmes!

De segur? Els fantasmes van gemegar de nou, cada vegada més fort, i van tornar pel mateix camí, i es van acostar molt més.

En Lino reia amb sarcasme:

—Et vull atrapar! Acosta't! Necesito tenir una prova a les mans que he atrapat un fantasma.

Els fantasmes van tornar, molt de pressa, fins que es van posar molt a prop d'ell. El noi va fer un salt per capturar-ne un, però aquest va volar cap amunt i es va allunyar. Es van sentir rialles i riotes. Pertot arreu.

El noi es va quedar mut.

—Dimonis! No, no, deixem estar els dimonis. Semblen fantasmes de debò.

Va recuperar el valor i va cridar:

—Si sou fantasmes, rigueu i gemegueu tots alhora i veniu aquí davant!

Els fantasmes van gemegar. Els fantasmes van riure. Els fantasmes van aparèixer de totes bandes del camí. El van travessar i van anar volant d'arbre en arbre. Es van enfil·lar en els arbres, van baixar i van gemegar, van riure, van esclafir de riure, van xiular...

Tot d'un plegat, el noi va llançar un crit, va saltar fora del camí, es va ficar dins una bardissa plena de pinyes i espins, es va esquinçar el vestit nou, va cridar a plens pulmons, es va llançar al bosc i va córrer amb la fúria de cent dimonis, fins que va arribar al camí principal, més ample. Uf!

Aconseguiria recuperar l'alè?

No l'havien seguit els fantasmes?

Déu meu! Va sentir el rugit més terrible de la seva vida.

—És un jaguar! I és prop d'aquí!

Va arrencar de bell nou a córrer, sense parar, fins que va arribar a casa.

No el va veure ningú. Cap amic no l'esperava. Segur que no? S'havien amagat enlloc, als baixos, darrere els arbres? Semblava que no.

Estava clar que no dormiria en tota la nit. Ara creia en els fantasmes. Però després d'haver passat molt de temps despert es va començar a preguntar si allò no podia obeir a l'aposta que havia fet la setmana anterior al bar.

Al matí, quan els seus pares van sortir, davant la porta hi havia moltes carabasses amb forats i espelmes.

Tot un grup de nois esperaven al bar d'en Suprena. Dos d'ells esperaven davant la casa dels pares d'en Lino.

—Com està el seu fill? —van preguntar—. Ens deixa visitar el nostre amic?

—És clar que sí, passeu —va dir el pare d'en Lino.

Els nois van entrar. En Lino estava adormit. Van trobar el vestit esquinçat, el van agafar i el van portar al bar.

Imagina't com van riure! Fins a rebentar.

En acabar la missa, tot el poble havia sentit parlar de l'heroic campió que no creia en els fantasmes. Els pares van tornar per despertar el fill. Ell no volia dir tota la veritat. Quan va voler amagar el vestit, es va adonar que havia desaparegut.

“Estic perdut! No, no sortiré pas. Em quedaré a casa fins que es cansin de riure. Durant uns quants dies, si cal!”

Els pensaments se li arremolinaven al cap:

“Haig de trobar una solució, una explicació! Ah, ja sé, el jaguar! Sí, això mateix, no vaig fugir pas per aquelles estúpides carbasses, sinó pel jaguar, que havia rugit prop de mi.”

Pensat i fet.

Va anar a reunir-se amb el grup.

—Us han mentit!

No cal dir que tots es van posar a riure encara amb més ganes que abans.

—On has amagat el vestit nou? Ensenya-nos-el!

Un altre noi es va atansar amb una gran caixa i la hi va oferir:

—Ens alegrem que els fantasmes no t’hagin matat i arrossegat a l’infern. Volem celebrar que has tornat sa i estalvi i regalar-te una cosa com a record d’aquella nit.

—Que ho obri! Que ho obri! —cantaven tot aplaudint i formant un cercle al voltant del nostre pobre noi.

—Ja sé quin regal és. El meu vestit nou i esquinçat, sí. Però no em vaig ficar pas entre les pinyes i els espins per culpa dels fantasmes.

—Què eren, dimonis? —va preguntar algú amb sornegueria.

—No, dimonis no.

Després d’una petita pausa va exclamar en veu alta:

—Un... jaguar!

Va esclatar tal riallada que tota la multitud, ja molt nombrosa a aquella hora, no es va poder contenir. Queien a terra de tant de riure, s’hi cargolaven. Molts ja s’havien excedit amb la beguda. Però un d’ells va aconseguir fer callar els presents i va dir:

—Si ens demostres que hi havia un jaguar et regalarem un vestit nou!

—Això faré. Prepararé l’escopeta ara mateix. Aquesta mateixa tarda aniré a caçar el jaguar! Vosaltres no vau sentir el rugit perquè estàveu cridant com bojós.

El poble va estar tot el dia de festa. La història circulava ja en diferents versions. Cada “fantasma” l’explicava a la seva manera i l’adornava amb detalls de tota mena, com ara que el noi s’havia ferit els genitals.

Mentrestant, el nostre cagat s’havia preparat les escopetes. La del seu pare, la del veí... Fins i tot aquell que havia apostat amb ell li va donar una excel·lent escopeta.

I es va fer fosc.

Des de totes les portes, no sols les del bar, sinó també les de les cases, i des de les finestres, homes i dones, noies compungides,

moltes mirades van acompanyar el noi en la seva partida. Com si anés a matar bandits.

Es va sentir el plor de la mare:

—Oh, Déu meu!, com deixeu que faci això? Fins i tot creient que de veritat existeixi el jaguar. Que no veieu que es podria matar? Es matarà, el meu fillet, pobret! Ai, ai, ai!

No van poder calmar el plor de la dona. Alguns van començar a dubtar de tota aquella història dels fantasmes.

—I si es mata, quina culpa en tindrem, nosaltres?

El poble es va enfonsar en el silenci.

Qui podia agafar la son? A casa del noi, la mare continuava implorant que salvessin aquell seu fill embogit.

Va arribar la mitjanit.

Al bar del centre, alguns es posaven d'acord per reunir-se i anar a buscar el seu amic. Era massa tard.

—Potser hem exagerat.

Quan el petit grup estava a punt de sortir, algú va arribar caminant amb dificultat. Duia alguna cosa al coll. Una cosa molt pesant. Arrossegava les cames com un borratxo.

Tots van córrer al seu encontre.

En Lino va anar fins al centre del poble, entre el bar i la casa dels seus pares.

Hi va dipositar el jaguar.

—El volia portar sencer, però li he tret els budells perquè pesava massa. Amic meu, mantén la promesa: encarrega un vestit nou. I no oblidis la corbata.

El cagat d'abans s'havia convertit en l'heroi del poble.

Aquella nit va haver-hi festa fins ben entrada la matinada. Els seus amics, sí, tots ells, van col·laborar en la compra del vestit nou. El millor que hi havia en el poble.

Però com dimonis explicarien que les coses no havien succeït exactament així? Tots van jurar, per tots els sants, que no s'havia sentit cap rugit de jaguar. Però ningú no els va creure.

—Estúpids vosaltres, que creieu en fantasmes!»

* * *

«No era tan bonica la història dels bandits:

La tranquil·la vida del poble va canviar de cop i volta passats els seus tres primers anys d'existència. Bandits i assaltadors venien de totes bandes: del sud, de la província de Rio Grande do Sul, o del nord, de llocs llunyans, de regions desconegudes de l'altra banda del bosc.

Quan un petit grup de menys de deu homes a cavall, armats amb escopetes, van entrar a Pedras, tothom es va espantar.

Al bar, els homes no sabien què fer. Ningú no tenia escopeta ni punyal, tan sols un simple ganivet que feien servir per preparar cigarrets de palla.

Així doncs, quan els bandits van entrar i es van posar a beure aiguardent de manera desmesurada, alguns van intentar tocar el dos. Uns altres bandits que feien guàrdia fora del bar els van barrar el pas. Es van veure obligats a entrar-hi de nou acompanyats per uns altres bandits.

Aquests van determinar:

—Volem embotits, aiguardent, vi, roba, ganivets, cartutxos i bales. Sí, escopetes també. Té igual com siguin. Començarem per aquí: doneu-nos el material.

Algú vacil·là?

—Ara acompanyeu-nos a casa vostra. Qui viu més a prop? Veniu tots junts.

Els bandits, acompanyats pels habitants, van escorcollar i saquejar una casa rere l'altra. Quan els cavalls ja no podien carregar més material, el capitost va ordenar:

—Qui té cavalls? Volem tres bons cavalls.

Els homes, aterrits, es van posar d'acord quant als animals.

—Munteu a cavall i aneu davant de nosaltres. Sapigueu que no heu d'intentar escapar-vos. Les bales són més ràpides que els cavalls.

Els habitants, espordits, els van veure abandonar el poble. Poc després, les dones i els fills dels tres homes es van posar a plorar i tot el poble es va reunir amb els seus familiars.

Tots estaven esfereïts pel terror.

Alguns van pensar a perseguir els bandits.

—No podem pas fer això. Penseu en els ostatges.

Sis dies més tard, quan havien començat a perdre l'esperança, els tres homes van tornar. Van dir que a la regió hi havia tot un poble habitat pels bandits.

—I on és aquest poble?

—No ho sabem, perquè ens van embenar els ulls durant mitja jornada. Després ens van lligar a uns arbres i ens van dir: “No intenteu marxar abans que no es pongui el sol. Dos dels nostres es quedaran prop d'aquí amb les escopetes al rest. Un de vosaltres aconseguirà deslligar-se. Quan marxeu, mireu la direcció sobre el camí. Us la indicarem amb branques. Després trobareu el camí cap a casa, potser. Si no us esquarteren abans els jaguars.”

—Al cap de poc va fosquejar. Ens vam enfilar als arbres per dormir, mentre un feia guàrdia, també dalt d'un arbre. Teníem por dels porcs del bosc i dels jaguars. L'endemà, després de tres hores de camí, havíem perdut l'orientació.

—Si els bandits tenen un poble sencer, com ens ho farem per defensar-nos quan tornin?

—Que el govern ens enviï soldats.

—A tot estirar n'enviaran un o dos.

—Els bandits han promès que tornaran amb quaranta homes, tots armats amb escopetes. Tornaran d'aquí a un mes i totes les cases hauran de tenir preparat —han dit— un sac amb regals. Si no n'hi ha, de sac, dispararan els marits i s'emportaran les dones i les filles.

Totes les dones i els nens van ser presos de la desesperació:

—Ens amagarem a sota l'església. Les nostres filles s'amagaran als boscos de la muntanya.

* * *

Abans que hagués transcorregut un mes van tornar. De primer van arribar un parell d'homes i van transmetre el “missatge” que tothom havia d'obeir immediatament. Un sac ple davant la porta de casa, i totes les portes i finestres tancades.

Aquesta vegada no van segrestar ningú.

Tanmateix, els homes de Pedras van decidir defensar-se. Van comprar escopetes. Algunes d'elles modernes, amb dos canons.

Les dones van protestar plorant. Els marits van reaccionar:

—Preferiu que treballem només per a ells?

No havia passat un altre mes quan va aparèixer un petit grup de bandits. Portaven fins i tot alguns cavalls. Quan van arribar, un d'ells va dir:

—El nostre poble ha rebut la visita d'un sacerdot missioner. Ens ha ensenyat que estem actuant malament arrabassant-vos les pertinences i els cavalls. Així que hem decidit canviar de vida i comencem tornant-vos els cavalls que ens havíem endut sense permís.

Quatre cavalls van tornar als seus anteriors amos.

—Per demostrar-vos que volem ser amics —va continuar el capitost— us preguem que vinguin amb nosaltres una dotzena d'homes, perquè portin de tornada la resta de cavalls i el material que us havíem agafat sense permís —va repetir el capitost.

Els habitants de Pedras es van alegrar per la inesperada notícia. Alguns homes i joves es van preparar per al viatge. El capitost va demanar que el seguissin a una distància constant de cinquanta metres, perquè —va dir— alguns habitants dels voltants podrien mal interpretar el seu comportament i disparar contra ells.

Només dos dies després van arribar a un grup de cases construïdes en cercle al voltant d'una plaça. Hi havia molts homes. Dones i nens miraven de la finestra estant.

Els hostes van ser rebuts de manera amistosa. Van baixar del cavall.

—Donarem menjar i beure als vostres animals —van dir alguns, i es van emportar els cavalls. Gairebé tots els bandits es van fer una mica enrere... i van apuntar amb les armes dient:

—Heu estat molt comprensius. Heu facilitat la nostra feina d'avui. I ara... foteu el camp si voleu tornar amb vida!

Els homes de Pedras van comprendre per fi l'engany i van sortir cames ajudeu-me. Unes quantes escopetades van encertar alguns a les cames, i un d'ells va caure deixant anar un gemec, amb un tret al cap. Els seus companys el van agafar dels braços i dels peus i se'l van emportar.

Els bandits van deixar de disparar.

El pobre ferit es va morir poc després.

El camí de tornada es va fer pesat. Amb branques i lianes van fer una llitera per al mort.

Va haver-hi més contratemps: durant algunes hores van errar pel camí equivocat, ja que hi havia uns altres camins que s'encreuaven.

Alguns ploraven desconsolats, no sols per l'amic mort, sinó també per la vergonya de l'engany:

—Que n'hem estat, d'ingenus! Estúpids! Creure en la paraula dels bandits...

—Es riuran de nosaltres...

—Ningú no té dret a riure's de nosaltres.

—Ens han enganyat a tots.

—Ningú no ha dubtat de la sinceritat de l'infame capitost dels bandits.

—Ara hem de preparar la venjança.

—Els eliminarem, fins a l'últim... o ells ens eliminaran a nosaltres!

El terror es va apoderar del poble durant l'enterrament del mort.

Tots van jurar venjança. Van disparar amb les escopetes en honor del difunt.

—Ja n'hi ha prou! —va dir un de més sobri—. Les bales ens faran falta contra els bandits. Recordem-lo en les nostres oracions.

—D'ara endavant serà el nostre heroi.»

* * *

«El poble es preparava. Però ningú no tenia les idees clares. S'havien de defensar? Havien d'atacar? O quina altra cosa?

Finalment van decidir que dos homes farien guàrdia nit i dia al costat del camí i que dispararien si tornaven.

Però els bandits no van tornar en tot un mes. Tampoc en els dos mesos següents.

Què havia passat?

Van decidir aclarir l'assumpte. Uns cinquanta homes i joves van sortir amb bons cavalls i amb les escopetes carregades.

Es van acostar a les cases dels bandits.

Silenci absolut. Aquí i allà el lladruc d'un gos. Un miol.

—Ja sabien que vindríem. S'han amagat.

Quan van veure el lloc, es van adonar que només hi havia restes de cabanyes. Tota la resta estava destruït. Així i tot van continuar avançant amb cautela, examinant-ho tot, fins que van comprovar que el campament dels bandits havia estat realment destruït.

Alguns no es van resistir i van disparar al bosc adjacent:

—Si n'hi ha cap de viu, el vull dessagnar!

Però no havia quedat cap bandit.

Ni homes, ni bestiar, ni gallines. Només un gos escanyolit, al qual, pobret, li van engegar un tret. Els gats van fugir.

Quan va tornar l'expedició, de l'església van sortir, com celebrant-ho, totes les dones, els nens i els vells, amb una sola pregunta anguniosa:

—Ha mort cap dels nostres?

—Hi ha cap ferit?

—Cap ni un.

Va haver-hi una gran festa, amb xurrascada i ball tota la nit. Un grupet de dones, però, van anar corrent a l'església per donar gràcies.

L'alegria no va ser completa, ja que no havien reeixit a anihilar els bandits.

Qui ho havia fet?

No es va saber mai. Cap viatger de passada no en va portar notícies.

Els soldats del govern no ho havien fet.

Llavors qui?»

* * *

«Històries de caçadors i pescadors? A dojo.

Algú es va perdre al bosc. Havia entrat per collir estròbils d'araucària. A l'hivern és fruita saborosa i fàcil de cuinar.

En comptes de tornar enrere, s'hi havia endinsat. Això sol passar sota arbres molt alts, sobretot si plovisqueja i no fa sol. No va poder tornar. Es va fer de nit. Rugia el jaguar.

Es va enfilear en un arbre, on va passar despert la nit més llarga de la seva vida.

A trenc d'alba va sentir uns grunyits.

“Porcs al bosc, és possible?”

Sí, n'hi ha de porcs, al bosc. Són els anomenats porcs de muntanya. En grans ramats i amb les seves dents esmolades, devoren tot el que troben.

Va sentir el cant d'un gall.

“No, no pot ser, estic desvariejant.”

De sobte va sentir el lladruc d'un gos.

“Si hi ha galls i gossos, també deu haver-hi alguna casa i persones.”

Però va haver d'esperar que els porcs se n'anessin.

Va baixar de l'arbre i es va encaminar en direcció a aquells animals de bon averany. Poc després va trobar un camí i una cabanya de mulatos. Li van indicar la direcció:

—Segueixi aquesta sendera i trobarà la ruta cap a casa seva, després d'un dia de camí.»

* * *

«Uns caçadors van trobar al bosc els ossos d'un cavall que havia estat devorat feia poc. Al seu voltant hi havia els arreu. Així doncs, l'home havia mort. Van buscar per allí prop amb gran atenció, sense fer soroll. Una mica més enllà van trobar els ossos d'un jaguar.

Mai no es va saber què li havia passat al genet. Ningú no havia desaparegut de Pedras. Ningú no esperava la visita de cap parent que després no s'hagués presentat. Van esperar notícies en va. Coses tan misterioses ocorren als llocs remots.»

* * *

«Funcionaris públics per al cobrament d'impostos? Només un. Per cobrar a qui? Almenys als propietaris de terrenys i de cases, no? I als comerciants, als artesans... com a tot arreu.

El primer any que es van pagar impostos, ningú no en coneixia l'import. De manera que van pagar sense queixar-se.

Al cobrador li va venir bé, ja que va cobrar els diners sense dificultat. Tres vegades a l'any feia un viatge per portar els resultats.

Tot perfecte?

Qui sap!»

* * *

«Dos pagesos, veïns i amics, es van casar el mateix dia. També les seves esposes eren íntimes amigues.

No havia passat un any, quan una de les dues va donar a llum un nadó ben rodanxó. La seva amiga li tenia enveja. Ella encara res.

—Els nens vénen encara que un no vulgui. Els envia Déu.

La veïna que no tenia fills passava cada vegada més temps a casa de l'amiga. Cada vegada es queixava més de la seva maternitat fallida. Matrimonis sense fills? Impossible.

Un altre nadó va venir al món. Però el va tenir la mateixa dona. Una nena ben bonica.

Visites encara més freqüents i més llargues. Cuidava els fills de l'amiga, sobretot quan aquesta havia d'anar a la ciutat.

El dimoni s'hi va ficar pel mig. Aquell orgullós pare va insinuar que la culpa que no tinguessin fills no era pas de la dona, sinó del marit.

—I doncs, per què no?

Visites nocturnes cada cop més freqüents. Jocs cada cop més freqüents. Jugaven fins i tot sota la taula. D'altres ocasions no hi van faltar.

No va passar un any sencer, i també l'altra dona va ser mare.

Va haver-hi grans celebracions entre compares i comares.

—Tu també vols una nena? El teu marit no te la dóna. Si ha estat fàcil amb el primer, també ho serà amb el segon, no penses?

Però el dimoni va deixar d'ajudar-los. El marit de l'"amiga" els va pescar in fraganti.

Però no va ocórrer cap tragèdia.

Al cap d'alguns mesos, els veïns van veure amb sorpresa que les amigues s'havien intercanviat els marits.

Per sempre?

Amistosament?

Era possible una cosa així?

El dimoni fa olles, però no fa cobertores. Després de l'intercanvi van venir les disputes. Perquè el marit es va adonar que la seva nova esposa no solament anava al llit amb el seu amic — l'"autèntic" marit—, sinó també amb altres veïns.

Van anul·lar l'intercanvi.

Sense problemes, imagina't!

I va tornar la pau malgrat les xafarderies.»

QUINA VIDA!

La vida a la finca Omega es va normalitzar després de la construcció de la casa. L'ascensor funcionava bé i els habitants el consideraven un miracle de l'enginyeria. El Profeta es va fer famós i respectat.

També el tenien en consideració perquè parlava correctament l'alemany i l'italià, a banda del portuguès.

Els seus millors amics eren Fredo Kretz, el farmacèutic-metge-fotògraf, i Giovanni Morema, el ferrer, que l'havia ajudat a construir l'ascensor, cosa que el feia sentir orgullós.

El Profeta invitava a visitar la finca molts amics, que sovint passaven allà tot el diumenge. Solien pescar un gran «dourado» i menjaven i bevien. A les tardes, durant els dies calorosos, era d'obligació banyar-se completament despullats, la qual cosa era una novetat per a aquella gent.

Un altre bon amic seu era un home misteriós de qui només se'n sabia el nom: Nanù. A què es dedicava? Qualsevol que fos el seu treball, era conegut sobretot com a reparador de mobles, d'objectes de ferro i d'estrís de cuina. A casa tenia un aparell misteriós que emetia música. Era un cilindre amb molts forats petits. Donant-li corda, aquella màquina diabòlica deixava escapar boniques melodies. A en Nanù no li agradava ensenyar-lo. Molt pocs amics seus havien vist aquell instrument musical, que es deia fonògraf.

A en Nanù no li agradava xerrar. En comptes de parlar i respondre, somreia o feia ganyotes, de manera que no se sabia ben bé si estava d'acord o si li prenia el pèl a un.

Quan en Nanù i el Profeta eren junts, un no sabia si creure el que deia l'un o el que donava a entendre l'expressió de la cara de l'altre. Alguns habitants fins i tot tenien por de dirigir-los la paraula quan eren junts, perquè de vegades les seves respostes no eren clares. Tanmateix, quan el Profeta era tot sol mereixia confiança absoluta.

Al Profeta li van preguntar com es guanyava la vida. Era ric, i d'ençà que residia a Pedras només havia treballat a la seva finca. Ell simplement responia que treballava com a arquitecte i que tenia una empresa de construcció a Porto Alegre, amb uns quants empleats i treballadors.

—És constructor de cases, vostè?

—No, dissenyo cases perquè es construeixin.

—I s'hi guanya molt?

En Ludvig solia visitar el fotògraf, que li revelava molts secrets. Dubtava dels coneixements mèdics d'en Fredo i evitava fer-li preguntes sobre aquell tema. Sobre fotografia, sí. Especialment sobre fotografia de dones. En aquell poble remot i llunyà, aquell fotògraf havia aconseguit convèncer les noies perquè es deixessin retratar com si fossin artistes. Per convèncer-les, els ensenyava revistes de cinema. Elles no sabien què era el cinema. Es miraven amb uns ulls com unes taronges aquelles dones i les envejaven. Ell les convencia que també elles semblarien més boniques si es vestien d'aquella manera. O més ben dit, si es desvestien.

En Fredo mostrava moltes dones de Pedras que semblaven artistes. També hi havia dones casades que adoptaven les mateixes poses que les estrelles de cinema. Sí, tenien el valor d'exhibir-se amb bruses gairebé transparents o amb les faldilles alçades. Per canviar-los l'aspecte, en Fredo tenia moltes perruques rosses o morenes amb cabells llargs i ondulats. La seva dona, Elsa, col·laborava amb ell. Per això les dones no tenien por ni sospitaven de les intencions del fotògraf.

El problema més gran en la vida feliç del Profeta eren les creences religioses del poble. Entre els catòlics, que eren majoria, i els protestants, que eren gairebé tots alemanys, les relacions no eren sempre fraternals. En Ludvig de seguida es va adonar que en Fredo i en Nanù no eren religiosos. Tanmateix, de vegades assistien a les cerimònies catòliques.

Quan a en Ludvig li van preguntar quina era la seva religió, ell va respondre clarament que no era «ni catòlic ni protestant; potser totes dues coses». Però la cosa no va agradar. Llavors va respondre que creia en Déu, però no pertanyia a cap religió. Tampoc aquesta resposta no va agradar alguns, que es van posar a parlar malament d'ell.

A Pedras, en Ludvig no era conegut com a jueu. Si s'hagués sabut, segurament hauria tingut problemes. Pertanyia a aquell poble que «havia matat Crist», oblidant que el mateix Crist pertanyia al poble jueu.

Precisament a causa de la religió va tenir friccions amb el capellà que visitava Pedras un o dos cops al mes, un frare franciscà que venia de la ciutat veïna de Tririvera. Tenia un nom estrany, Pancrazio, que molts no sabien pronunciar correctament.

Però era una persona bondadosa, i per tant comprensiva.

Va arribar notícia que un nou capellà es quedaria a viure de manera estable en el poble. Ja no seria un franciscà, sinó un capellà secular.

Així que calia construir-li una casa. El Profeta va dissenyar la casa en tots els detalls tècnics i la Lluïsa va fer el mateix amb la part artística. La gent estava orgullosa de la nova rectoria i volia construir-la de seguida. Seria la primera casa no de fusta, sinó de pedra, de maó, amb teules de debò i no amb una teulada de fusta. Però per a què volia un capellà una casa tan grossa? Seria tan grossa com la meitat de l'església, una construcció de fusta que el vent gairebé havia tombat.

Van treballar a corre-cuita, sota la guia del ja famós arquitecte. La casa en obres es va convertir en el lloc més freqüentat del poble. Encara que tot el material venia de la llunyana ciutat de Gaurama, la casa de maçoneria del capellà va estar enllestida en menys de vuit mesos.

Finalment va arribar el nou capellà, que es deia Marcelo. Encara era jove. Portava una sotana completament negra, a diferència del franciscà, que vestia una casaca marró.

El primer diumenge amb el nou capellà, l'església va resultar ser massa petita. La casa parroquial va ser inaugurada amb grans celebracions. Moltes vídues i dones solteres es van presentar com a candidates per treballar a la rectoria.

Si haguessin sospitat el que tramava aquell capellà...

* * *

L'any 1934 va arribar a la fi. Lluïsa Dimarti va acabar l'any escolar. No aguantava viure lluny del seu estimat Vigo. L'ascensor estava acabat, però la casa encara estava en obres. Aquell lloc era per a ella un autèntic paradís.

Per això, amb l'alegria més gran, quan es van tancar les escoles a mitjan desembre, en Vigo va anar-hi per ajudar-la en la mudança. Van fer un feliç viatge en tren; tot un dia i una nit li van semblar curts a la Lluïsa.

A Gaurama no va resultar fàcil trobar mitjans per a transportar totes les seves coses, més tot el que Ludvig havia comprat per a la nova casa. Semblava una caravana: carros, carreters, ajudants. Per sort no va ploure durant el viatge.

En arribar al riu es va presentar una greu dificultat: com transportarien tot allò en una petita balsa? Quantes anades i vingudes! Els habitants de Pedras se'n van assabentar i van acudir per ajudar en el transport. Però què més podien fer a banda de mirar esbalaïts? Els qui havien vist la gran quantitat de paquets que incloïa l'equipatge van tornar a casa exagerant-ne el nombre. Encara va arribar més gent per observar les tasques de transport.

I l'ascensor? Ho pujarien tot amb aquella màquina diabòlica? És clar que sí. Si no hi hagués hagut allò, com ho haurien pogut fer? Molts van donar un cop de mà.

La Lluïsa i en Ludvig van invitar els habitants a celebrar la inauguració de la casa amb una graellada per a dissabte i diumenge. Van invitar també el capellà perquè beneís la nova casa. Ell la va beneir un xic de mala gana, perquè s'havia assabentat que aquell home no era catòlic practicant, sinó un simple amic. Però com que el Profeta s'havia ocupat de construir la casa parroquial, no hauria estat adequat rebutjar una benedicció catòlica només perquè no fos practicant.

La Lluïsa se sentia feliç al nou poble, i encara més feliç amb la finca Omega. S'havia complit un somni! Ai, si les dones de Nova Prata ho haguessin sabut! Les seves companyes de Porto Alegre sabien que no tornaria l'any següent. Però ella no havia especificat on anava. «A l'interior», havia dit.

A Pedras, Lluïsa Dimarti era coneguda com la «senyora mestra». Ningú no sospitava que la Lluïsa i en Ludvig no fossin casats per l'Església. A ningú no li havia passat pel cap una idea semblant. Així doncs, tot perfecte.

A començament de 1935 va començar una nova vida a la finca Omega. Hi havia visites, una rere l'altra, cada dissabte i diumenge. A més de menjar els ja famosos peixos, hom cantava i tocava música. La «senyora mestra» i el «Profeta» eren per a aquella gent músics de talent. Cantaven boniques cançons populars italianes i alemanyes. Així acontentaven tothom. Especialment els italians, que ja s'havien oblidat de la lletra de les cançons i cantaven menjant-se o canviant els mots. La Lluïsa els n'ensenyava, i per això la convidaven cada vegada més sovint a festes familiars, bateigs i bodes. A més de cantar i de tocar l'acordió i el violí, sabia adornar les cases, vestir les núvies i cosir. Déu n'hi do, quina dona més completa!

L'arribada del «matrimoni» havia fet més agradable la vida de Pedras. No era una mica estrany que no hi hagués ningú descontent? En efecte, a la Lluïsa li resultava més fàcil fer amistat amb les italianes. I això que parlava bé l'alemany. De vegades, el mateix dia la convidaven diferents persones i no sabia què fer, quina invitació

acceptar. Solia prometre que ella aniria a una casa i el seu marit a una altra. Però es va adonar que aquella proposta no els permetia sortir-se'n, així que procuraven anar junts a les visites. Si els altres no hi estaven d'acord, proposaven una altra solució: per què no ajuntar les dues festes? Però a les famílies geloses no els agradava pas això. De vegades fer el bé causa problemes.

També els cants a l'església van esdevenir més bonics gràcies al talent de la «senyora mestra». Però el capellà no va deixar que l'acordió i el violí entressin a l'església. «Quin baixà! És que l'acordió no sona igual que l'harmòniom?» —va pensar la Lluïsa.

Ah, l'harmòniom? Seria cosa de comprar-ne un per a l'església. Però per a encomanar-lo des d'Itàlia calien molts diners. Com aconseguirien diners? Organitzant festes, balls... Però, ai!, el capellà estava en contra del ball. «El dimoni sempre hi és pel mig», havia vomitat des de la trona. Tanmateix, com que el propòsit de la col·lecta era lloable, va donar el seu permís. Però sempre en la seva presència. Per què havia d'entrar un capellà en una sala de ball? Al poble no hi havia cap club, així que la gent ballava al saló de l'hotel.

—El capellà també balla?

—No facis preguntes estúpides!

—Però aprofitarà l'ocasió per beure com un lladre.

—I de franc!

—I també menja de franc gairebé cada dia en una casa distinta!

Per descomptat, procuraven preparar-li els millors àpats, orgullosos com estaven de la visita del capellà. Per això, quan la gent menjava bé solia dir: «Avui he menjat com un capellà». I si ell hi era present, responia amb sarcasme: «Doncs jo he menjat com un porc, perquè no he resat abans de seure a taula.»

I coses per l'estil.

La vida semblava transcórrer amb normalitat, amb tranquil·litat, sense gaires xafarderies, sense drames, però també sense grans progressos. No era fàcil vendre els productes agrícoles. Per vendre'ls calia portar-los amb molta dificultat a través de camins

a penes traçats, lluny, molt lluny, fins a l'estació de ferrocarril. I què obtenien a canvi? A penes quatre rals per comprar sal, draps i estris per a la cuina.

Era una vida pacífica, sí, però també sense progrés.

Indústria? En un llogaret tan aïllat?

Es va presentar l'ocasió de guanyar diners transportant troncs d'arbre pel riu Uruguai. Exportant a l'Argentina.

Calia tombar els arbres per poder practicar l'agricultura. Al principi, els troncs feien nosa: no sabien què fer-ne. Els havien de serrar a mà.

Després va arribar aquella notícia: els troncs es podien exportar i donaven diners.

No era fàcil portar els troncs des del bosc fins al riu. Normalment els arrossegaven amb l'ajuda de bous. No poques vegades, la cosa era un xic més senzilla: hom feia rodar els troncs pel pendent de les muntanyes, fins al riu. Allà calia lligar-los. Al bosc hi havia lianes de sobra. Lligaven uns troncs amb els altres fins a formar una enorme barca, a vegades d'un, de dos o de fins a tres quilòmetres de llarg, i de cent metres d'ample. El riu tenia una amplària d'uns tres-cents metres, més o menys.

Al principi l'entusiasme havia estat enorme. Gairebé tots els joves volien treballar per anar-se'n a l'estranger. Si haguessin conegut millor les dificultats del viatge pel riu! Sostenir-se sobre les bales de troncs no sempre era fàcil, perquè de vegades les lianes es trencaven. Calia tornar-les a lligar ràpidament. Sobre la balsa es construïen casetes en forma de tenda. Cuinar no sempre s'acabava bé. Quantes vegades es bolcaven els recipients!

Durant el viatge, entre els nois, però també entre els homes, no sempre regnava la pau. Per distreure's solien organitzar competicions de lluita, que consistien simplement a fer caure l'adversari. De vegades a l'aigua. Caure a l'aigua no estava del tot exempt de perill. Si un acabava sota la balsa, no era fàcil sortir a la superfície. I un cop va passar. A un noi no el van veure més. No va

ser fins a l'arribada, quan van deslligar els troncs, que en van trobar el cadàver.

* * *

Una altra font d'ingressos era la fabricació d'aiguarent de canya de sucre. Els habitants de Pedras tenien fama de bevedors d'aiguarent, o més ben dit, d'engolidors d'aiguarent. Malauradament, alguns s'emborratxaven de veres. I aleshores esclataven disputes als bars i pels carrers. Quin espectacle era veure els homes arrossegant-se fins a casa, ensopegant per aquí i per allà! Alguns preferien estirar-se en terra, fins que arribaven els seus familiars, avergonyits, a emportar-se el beverri.

El Profeta va examinar aquella beguda i va comprovar que, sens dubte, se'n podia millorar la qualitat. Va comprar una gran finca davant d'Omega, a l'altra banda del riu. Hi tenia treballadors. Una parella jove s'encarregava de plantar canyes de sucre, bananers i altres arbres fruiters, i de criar gallines i porcs. El Profeta els pagava bé; havia fet construir una casa grossa i bonica per a ells i la parella estava contenta de treballar per a ell.

El Profeta va comprar canyes de sucre a altres plantacions per fer la primera prova. Va adquirir un bon utillatge i va estudiar la manera de fabricar aiguarent. La seva primera idea era millorar-lo, ja que els altres produïen una beguda pèssima.

No es va limitar a això. Va tenir la idea d'afegir fruita a l'aiguarent. Ho havia vist fer a casa d'un colon.

Va preparar ampolles d'aiguarent i hi va afegir fruita en quantitat variable. Al cap d'alguns mesos va invitar els amics perquè beguessin i expressessin la seva opinió sobre la beguda i perquè en triessin la millor.

TERESA REAPAREIX

El sabater de Pedras, no se sap ben bé per què, va abandonar el poble de cop i volta. On havia anat? Ningú no ho va saber mai. Sembla que va donar indicacions diferents sobre el lloc on es traslladaria. Va ser un desengany. Qui repararia i faria les sabates i les botes? Un poble no es pot quedar sense sabater, sense talabarder, sense fuster, sense ferrer. On en trobarien un altre?

No calgué buscar-ne un altre. Aquell mateix mes de febrer hi va haver notícia de l'arribada d'un nou sabater.

Es tractava de Piero Landini. El treball al camp no li havia anat gaire bé. Somiava poder comprar de nou una màquina de cosir per a fer sabates. Quan va tenir la suma necessària va voler reprendre la seva antiga activitat. El treball al camp, no. Millor viure en un poble, exercint de sabater. Aniria fent amb més folgança.

A més d'això, volia fugir d'aquell maleït lloc on el dimoni s'havia apoderat de la seva filla. On els veïns l'evitaven. On no tenia amics. Ni ell, ni la dona, ni els fills. I sobretot per la Teresa. Ella ja no es podia deixar veure en públic, i ja ni tan sols anava a missa. Malgrat tot, s'havia convertit en una noia molt bonica, amb uns pits massa precoços i ampul·losos. Pobra filla! Allà no hi trobaria marit, per molt guapa i treballadora que fos. Què hi podia fer, vivint amagada? Per a acabar-ho d'adobar, s'havia tornat quasi muda. S'havia acostumat a no respondre les preguntes; a tot estirar un sí o un no, un arronsament d'espatlles, un gest d'aprovació o de negació amb el cap. Com si tingués por de les seves paraules.

Quan Landini va aconseguir comprar una màquina de cosir i tot l'instrumental per a fer sabates, es va posar de nou a treballar per recuperar la pràctica. No va necessitar gaire temps: tenia pressa per abandonar el treball als camps. La seva dona estava conforme. Però hi hauria problemes amb els nois? S'estimarien més quedar-se al camp? Sí, s'ho estimaven més. Què podien fer en un poble? Només

sabien treballar de pagesos. A dir veritat, se sentien feliços, perquè havien albirat la possibilitat d'iniciar una nova vida com a propietaris d'una parcel·la de terra.

* * *

El sabater i la seva dona van sortir de viatge cap a Pedras. Es van emportar les seves filles i les seves coses. No tenien gaire cosa, però van omplir dos carros.

Van viatjar molt de temps per camins a penes traçats. La pluja va dificultar el trajecte i els va obligar a aturar-se aquí i allà, fins que van arribar al riu.

El transbordador era a l'altra banda, de manera que es van haver d'esperar mitja hora.

Mentrestant, per què no acostar-se a l'aigua? Déu meu, quin riu més gros! Era aterridor!

La Teresa, muda durant tot el viatge, va anar amb la seva germana petita fins a la vora del riu i va mirar per aquí i per allà. Van arribar a un punt on el riu feia un revolt, una cala.

De sobte la Teresa es va despullar. La seva germana es va posar a riure. Es va capbussar nua dins l'aigua.

Poc després, la seva germana va llançar un crit, aterrida.

La Teresa havia desaparegut al fons del riu.

La Teresa no tornava.

La seva germana va córrer per la vora amunt i avall. Cridava, plorava.

La Teresa no tornava...

La seva germana va córrer a buscar els pares.

Com que plorava tant, no aconseguia explicar el que havia passat.

—Teresa! —va dir entre sanglots.

—Teresa! Què li ha passat?

—Teresa! —i continuava plorant.

—Digue'm, reina, què li ha passat a la Teresa?

—Està nedant al riu.

—Déu meu, en aquell riu tan gros! —va dir el pare.

—Però si no sap nedar! —va dir la mare.

—El dimoni s'ha apoderat d'ella un altre cop! —va dir el pare.

Tots van anar corrent a la vora del riu.

Van arribar on hi havia el vestit de la Teresa.

Però la Teresa no hi era...

—Teresa! Teresa!

—Filla meva, on ets?

—S'ha mort. El dimoni l'ha empesa al riu!

Van arribar més homes que volien travessar el riu. Tots estaven commoguts per la desaparició de la nena. Volien ajudar.

—Si ha desaparegut dins l'aigua, el cos ha de sortir a la superfície riu avall.

—Sondegem el riu amb una barca!

—Cada cop més avall, en la direcció del corrent.

—El cos ha de sortir per força a la superfície!

Van sortir tres barques.

Alguns van buscar al llarg dels marges del riu, més lluny.

Era impossible trobar la nena.

Va arribar també el Profeta amb la seva barca de motor. Podia ajudar més en la recerca. Aniria molt més endavant.

—Aniré riu avall molt ràpidament i tornaré a poc a poc. Buscaré pels marges del riu. Ha de sortir a la superfície.

Però no es veia per enlloc.

Es va fer fosc. Caigué la nit.

Però la Teresa no apareixia.

Va tornar el Profeta amb la seva barca. No havia vist res...

Al final, Piero Landini i la seva família van haver de desistir i se'n van anar al poble. Plorant a llàgrima viva.

Quin inici més trist!

* * *

El Profeta va deixar la barca a la vora del riu:

—Si fa falta, la barca ja és aquí. Tornaré a casa amb una altra barca de remes que tinc més amunt, en les meves plantacions. Fins demà. Almenys hem de trobar el cos.

El Profeta va lligar la barca en un tronc on la deixava sempre que anava de viatge. Va anar a agafar la barca de remes que tenia més amunt, passant aquella recolzada del riu, on la nena s'havia tirat a l'aigua. Per sempre!

Va arribar fins a la barca, la va deslligar, la va empènyer dins l'aigua i s'hi va ficar d'un salt.

—Déu meu, què és això? Una dona despullada?

Estava tan sorprès que en un primer moment no va pensar en la nena desapareguda. La va sentir plorar.

—Deixa'm aquí! —va suplicar la dona.

Sí, era una dona. Estava estirada boca per avall i intentava amagar-se. La llarga cabellera no deixava veure el seu rostre.

—Qui ets? —va preguntar.

Només llavors va pensar en la noia. Que beneit!

—Qui ets? Ets la noia que s'ha tirat a l'aigua? Ets la filla del sabater?

No va respondre. Ploriquejava.

Es va recordar del nom:

—Teresa, Teresa! Et dius Teresa, oi?

—Sí, però no em portis amb la meva família. Deixa'm aquí. No vull anar amb ells. Me'n vull anar lluny. Has trobat la meva roba?

El Profeta es va treure la camisa i la hi va posar a sobre. Ella es va intentar tapar.

—Vindràs amb mi. La meva dona et donarà roba.

Va empènyer la barca dins l'aigua i va travessar el riu. Va arribar a l'entrada de la caseta de la cala. Allà hi tenia un abric i l'hi va donar a la noia perquè es tapés millor.

Ella va obeir.

—Vius en aquesta casa? Damunt l'aigua?

—No. Tinc una altra casa allà dalt. Anirem fins allí amb aquest aparell. No tinguis por. Pujarem sense problema. No tinguis por, Teresa.

Sentir-se anomenar pel seu nom la va tranquil·litzar. Però encara tremolava. I no de fred.

Van arribar al cim del turó.

La seva dona l'esperava. Era molt tard.

—Amb qui vénis, rei? És una visita? Però com va vestida? Amb el teu abric?

Es va posar a riure. Havia sospitat una altra cosa.

—Dóna-li un cop de mà, reina. Vesteix-la. Després t'ho explicaré tot.

Va obeir estupefacta i va portar la dona a la cambra de bany: sí, ara sí que semblava una dona. Li va preparar aigua en una gran banyera. Va invitar l'hostessa a treure's aquell ridícul abric i entrar en la banyera. La Teresa no volia. Va fer que no amb el cap.

—Et fa vergonya perquè hi sóc jo? Vols que em despulli jo també i t'ajudi a banyar-te?

La Teresa va sacsejar el cap una altra vegada.

—Et deixo sola. Banyat. Aquí hi ha un barnús, després et portaré la roba. No fem servir la mateixa talla, però ja trobaré alguna cosa.

La Lluïsa va deixar la noia tota sola.

Però no va sentir soroll d'aigua.

—Què passa, Teresa? No et sento banyar-te. Si no et vols banyar, et portaré la roba, d'acord?

Es va esperar una mica i va sentir un xipolleig. Poc després, la noia va dir:

—Ja he acabat.

La Lluïsa va entrar i li va donar la roba. Volia ajudar-la, però la Teresa no es va voler treure el barnús.

—D'acord, vesteix-te! Crida'm quan estiguis preparada. T'espero fora.

La Lluïsa va mirar la noia de reüll i va advertir que tenia llargs pèls al pubis. Tota una sorpresa. Era una criatura un xic selvàtica. Què hi farien?

En Ludvig havia preparat el sopar, una mica més abundant que de costum, no sols per la inesperada visita, sinó també perquè feia moltes hores que no menjava res.

La Lluïsa va acompanyar la noia a taula de la manera més despreocupada possible, com si fossin dues conegudes. La Teresa no volia menjar. Després hi va accedir, però només va picar una mica. Tots dos li van fer algunes preguntes, però ella no tenia ganes de respondre. Tanmateix va revelar una cosa:

—No tenia pas intenció d'ofegar-me. Sé nedar. Em vaig tirar i vaig anar nedant molt lluny. Em vaig adonar que la meva germana cridava i corria cap a on hi havia els meus pares. Vaig pensar que era el moment més oportú per escapar-me. Feia molt de temps que pensava a fugir, més d'un any. I aquell em va semblar el moment. Si us plau, no em porteu a casa. Amb la meva família sóc infeliç i faig infeliços els altres. Em puc quedar una mica amb vosaltres. Després me n'aniré.

—No direm a ningú que ets aquí, pots estar tranquil·la. Demà o un altre dia ens explicaràs les teves raons. Si estàs a gust, et podràs quedar aquí per sempre.

—No, quan pugui me n'aniré. Lluny, potser a una gran ciutat on no em conegui ningú.

—Deixa que el temps resolgui els teus problemes. Mentrestant, sàpigues que aquí ets benvinguda. Aquí al turó, com veus, vivim sols. No tenim personal de servei, aquí. Ells viuen i treballen a l'altra banda del riu.

La Teresa no es podia quedar adormida. Les hores passaven. Finalment, la son va fer acte de presència. I també un malson: havia fugit de la casa del turó, queia i queia, volava per damunt dels arbres, arribava fins al riu, el travessava nedant i trobava un petit camí.

De matí, ja tard, el sol va entrar a la cambra. No se sentien sorolls d'animals. «On sóc? En una cambra de luxe?»

Una dona va entrar a la cambra.

—Bon dia, Teresa. Has pogut dormir?

—Sí, però he passat molta estona desperta. He tingut un somni terrible.

—És lògic, després del que va passar ahir. Ara lleva't, vés al bany, te'l tornaré a ensenyar, i després vine a esmorzar amb nosaltres.

Durant l'esmorzar va començar a parlar més. Els va parlar de la dura vida del camp, del dimoni que l'havia posseïda...

—No et creguis aquestes coses. Els dimonis no fan això.

—Sí que ho fan. Ho va dir el capellà.

—Els capellans enganyen. Els dimonis no fan això, perquè... en realitat, els dimonis no existeixen.

—Que no existeixen? —va preguntar la Teresa amb estupefacció— I què em va passar, llavors? Per què va venir el capellà a treure-me'l del cos?

—No hi va treure ningú.

—Sí, es va emportar el dimoni a dintre.

Tots dos van esclatar a riure. Però de seguida es van posar seriosos.

—Teresa, jo sóc mestra. He estudiat molt. En Vigo també ha estudiat molt, és arquitecte. Nosaltres coneixem les coses millor de com les ensenyen els capellans.

—Què és un arquitecte?

—Un professional que... que ajuda a fer cases. Nosaltres hem viscut a la ciutat, en una gran ciutat, però hem decidit viure en un

llogaret de l'interior, perquè aquí la vida és més agradable. Si vols anar-te'n d'aquí, no vagis a una gran ciutat. T'ho dic perquè jo també vaig deixar els meus pares en un poble i després vaig patir en una gran ciutat.

—No em puc pas quedar aquí. Els meus pares em trobarien.

—No pensis en això ara. Espera't aquí alguns dies. Ja trobarem una solució. De moment descansa. Ja saps que aquí no hi ve ningú. Quan vinguin visites, ens cerciorarem que no et vegin. És fàcil.

Després de l'esmorzar, la Lluïsa li va ensenyar els encontorns. La Teresa no va dir res. Quan van arribar a la gran conca, es va asseure damunt una roca i es va posar a plorar.

—Què serà de mi? Ja he patit prou per culpa del dimoni. Per què no m'he ofegat al riu?

—Oh, Teresa! No pensis més en això. Et pots quedar aquí per molt de temps. Pots treballar de minyona. Havíem decidit buscar-ne una. Tu podries ser una bonica sorpresa per a nosaltres, no et sembla?

—Treball domèstic? Jo sé fer això. Cuinar, rentar, tenir la casa en ordre, cuidar els animals...

—A casa només tenim un gat. Els altres animals no són aquí. Però fixa't, Teresa, ja comences a somriure. És un bon senyal. Com veus, la vida pot ser molt distinta. La d'ahir va ser una decisió terrible, però potser tenies raó. Jo també em vaig haver d'escapar de casa, de la meva família. I no hi he tornat mai més. No saben on visc. Jo també tinc la meva història. Totes dues hem patit per haver pres la mateixa decisió en la vida. Podem ser bones amigues. El meu marit, ja te'n deus haver adonat, és un home bondadós.

—No em puc quedar aquí. M'he escapat del dimoni.

—Del dimoni? Com! Has vist el dimoni?

La noia es va posar a plorar de nou.

—Teresa, explica-m'ho.

I la Teresa va explicar, molt lentament, la història del dimoni. Amb frases entretallades. A la Lluïsa li va fer l'efecte que s'ho inventava.

—Ja m'ho explicaràs millor. Ara només pensa que podràs viure aquí amb nosaltres. No podràs desaparèixer del tot, anar-te'n lluny, no coneixes la vida.

—Però el problema és que els meus pares viuen en aquest poble. Al final s'assabentaran que no sóc morta, que m'he escapat. Què passarà llavors?

—Si et quedes aquí, a la nostra finca, això no passarà tan fàcilment. I si passa, no et podran arrencar d'aquí. Nosaltres explicarem que t'havies perdut, que en comptes d'anar cap amunt, vas anar cap avall. No és una bona excusa?

—I com explicareu la manera com m'heu trobat?

—Direm que et vam trobar i tu no ens vas voler dir d'on venies. Que ens vas dir que venies d'una altra regió. No pensis en això, que no passarà pas. El temps és un bon conseller.

* * *

La vida a la finca va canviar amb la presència de la noia. Ella s'hi va acostumar de seguida. Va començar a treballar, i també l'alegria va tornar a la seva cara.

La Lluïsa estava molt contenta amb la nena. Es convertiria en una autèntica companya de vida. També per a en Vigo, que era tan actiu, enginyós i emprenedor. La noia podria viure-hi com si fos una filla. Per què no?

Però l'havien de presentar a unes altres persones. Com explicarien la seva arribada? On l'havien trobada?

El Profeta va tenir una idea:

—Li ho direm a alguna xafardera. Ja sé! A la dona del barquer. Li diràs que aniré a Porto Alegre i que en tornar portaré una...

neboda. Això mateix, una parenta. O millor digues una minyona, no?

—I si quan tornes veuen que la neboda no hi és, què diràs?

—Sí, sí. Hem d'ensenyar-los la noia. Així la gent sabrà que viu amb nosaltres i que ha vingut de Porto Alegre.

—I si te l'emportes allà? Tornaria amb tu.

—Bona idea. Hem d'amagar-la durant la travessia pel riu, i amagar-la en un carro en sortir.

—Jo aniré amb tu a la barca i l'amagarem. Aniré a veure la dona del barquer per distreure-la i que no vegi res.

—Ja, però si em veu amb la noia se n'anirà tot en orris.

—Llavors què hi fem?

—I si s'amaga en un barril? Nosaltres transportem barrils d'aiguardent. S'amagarà en un barril fins que el carro desaparegui del camí.

La idea els va fer riure.

—I si la Teresa no hi està d'acord? Voldrà ficar-se dins un barril?

—És possible que ella tingui una idea millor.

Ella no ho va entendre, però va acceptar. La idea de fer un llarg viatge en tren i conèixer una gran ciutat formava part dels seus somnis.

Sí que hi aniria.

—Quan?

—D'aquí a dos o tres dies.

MILENA

Per a Teresa, el viatge a Gaurama va estar ple de sorpreses. Quan va sortir del barril no sabia on era.

La visió del tren...

—Com es pot sostenir damunt les vies?

En Ludvig li va explicar com funcionava i ella es va tranquil·litzar.

Al vagó, la Teresa es va comportar com una autèntica nena, s'ho va mirar tot, va anar d'ací d'allà. Va haver-hi un petit problema. On faria pipí? Li ho hauria de demanar a ell? No, va trobar una altra nena i li ho va demanar a ella. Un món completament nou i meravellós va començar a aparèixer en la vida de la Teresa.

Dormir als seients no va resultar fàcil. Ella no volia dormir. Però al final es va adormir. En Ludvig es va encarregar que agafés una bona postura per jeure i, com que faltava lloc per a tots els passatgers, li féu recolzar el cap damunt els genolls. A pesar del moviment, la nena no es va despertar.

El Profeta no sabia quina actitud adoptar. Els altres viatgers li van preguntar:

—És la seva filla?

—Sí —va tallar ell sense pensar.

Però sentia la calor de la nena i... no seria un problema en la seva vida conjugal?

«Bah, no som casats. Quina mena de remordiment de consciència és aquest?»

El dimoni no existeix? Sí, sí que existeix! Si no existís, per què aquelles temptacions, ara? Un pare no té dret a acariciar la seva filla? Allà hi havia la seva mà, dormint sobre el pit de la nena. Sota la protecció de l'abric, perquè de nit feia fred.

Va caure en la temptació i li va fregar el pit. L'hi va acariciar suaument. No s'havia de despertar. «Dimonis! Per què han de portar sostenidor les dones? A la Teresa no li'n cal, té les mamelles fermes. Sí, estan dures. Són unes autèntiques mamelles de verge. Més fermes del que és normal. Sí, mamelles de verge!»

Va continuar amb la mà recolzada damunt el pit. Quina culpa tenia ell que el tren es bellugués? «Ai, quin pitet més dur! Ai, aquest mugronet punxegut! La Lluïsa la retratarà despullada. Per què la

Lluïsa? Jo mateix la retrataré despullada! Ai, quins salts que fa el tren!»

Al final, ell també es va quedar adormit. Per als passatgers eren pare i filla. Que bonic!

* * *

L'actitud del Profeta envers la nena va canviar una mica després d'aquella nit en tren. La mirava amb tendresa, amb benevolència, amb respecte... Com si se sentís culpable.

La Teresa es va quedar amb la parella d'ancians que vivien a casa d'en Ludvig. Els va explicar que era una minyona de la Lluïsa i que havia anat a la ciutat per visitar el metge, ja que patia uns mals de cap molt forts. Tot segons les instruccions d'en Ludvig.

El Profeta va tenir una idea. La nena no tenia documents personals, cap certificat de naixement.

Ell tenia un amic notari.

—Com podem resoldre el problema d'un document per a una nena?

—Molt fàcil. No la inscriurem als registres oficials, només li donarem un paper on hi dirà que és una còpia treta del registre. Fals, sí. Però el nom del notari i l'adreça també són falsos. Per facilitar la vida de moltes persones, de vegades actuem de manera un xic fraudulenta.

El Profeta es va haver de posar d'acord amb la nena. Quin seria el seu nou nom? Ella no tenia idea d'aquelles coses i no n'entenia el motiu. Tanmateix, quan ell li va dir que d'aquella manera podria demostrar que no es deia Teresa Landini i que no pertanyia a la família del sabater de Pedras, va acceptar immediatament.

El Profeta es va inventar un origen txec i va trobar un bonic nom per a ella: des d'aleshores es diria Milena.

Aquell nom tan bonic li va agradar moltíssim, a la Teresa.

Així doncs, la «Teresa» es va morir. I va ressuscitar com Milena. Quan en Ludvig li va explicar que el nom venia del txec i que significava «estimada», encara es va posar més contenta. Encara que no entenia què coi era un txec. Era una nena nova! A partir d'aleshores seria la neboda d'en Ludvig, minyona a la finca Omega. Potser ja podria visitar el poble de Pedras, amb la Lluïsa.

El Profeta va comprar molta roba per a la Milena. I per a la Lluïsa, naturalment, per no suscitar gelosia a casa. Van passar uns quants dies a la ciutat i van passejar pel parc. Com pare i filla. O no, ben bé podien ser amants.

Ell ja ho era!

* * *

El viatge de tornada va ser encara més bonic. Ara la Milena sabia de què anava la cosa. Ja havia après a viatjar en tren. Si els seus pares i germans se n'haguessin assabentat, no s'ho haurien cregut. La filla que tenia el dimoni dins el cos s'havia convertit en una princesa.

El cor li batejava més de pressa. Era feliç.

A la nit, als seients del tren, es va acotxar amb més facilitat entre els braços de... l'oncle Vigo. D'ara endavant li diria així. I ella es diria Milena. «O potser Lena? No, Lena no. I Mila? Per què no? Sí, és millor Mila. Però sols a casa, quan m'anomenin la Lluïsa i en Vigo. Per a tots els altres, sempre i només Milena.»

«I el cognom? Quin cognom tinc? Nova... kova. No! Novíkova. Sí, Novíkova. No Novikova, sinó Novíkova: sona com més estranger. Així doncs, Milena i no Mílena. Milena Novíkova. Això mateix!»

També es va haver d'aprendre uns altres noms que hi havia al certificat de naixement, un gran full amb lletres estranyes, un escrit il·legible, amb encunys, segells...

«Ara em dic Milena Novíkova.»

Es va adormir més fàcilment, amb el cap recolzat damunt els genolls de l'oncle Vigo. Els seus braços la sostenien amb tanta dolçor...

No va tenir malsons.

Els malsons els va tenir el Profeta. No es va quedar adormit de seguida. No volia dormir. El tren feia salts. Només per això, la seva mà anava d'ací d'allà damunt el pit de la nena. «Té el pit ferm, quines mamelletes més dures! Massa grosses per a una nena. Sí, massa grosses... però que boniques que quedaran a les fotos! Les fotos les farà la Lluïsa. Primer una mica escotada, després amb un vestit transparent. I després... bé, ella sap fer-les bé. Quan la podré

retratar jo també? Primer faré fotos de la Lluïsa i la Milena juntes, perquè s'hi vagin acostumant.»

El Profeta també somiava.

Però la seva mà no estava somiant. No, ell no en tenia la culpa; la culpa la tenia el tren, que es balancejava d'ací d'allà.

«Quines mamelles més dures!» Ara les notava millor, ja que el nou sostenidor de seda era molt fi. N'havia llençat aquell altre, fet amb un teixit de baixa qualitat. Si la Milena s'hagués despertat mentre el tren li balancejava la mà d'ací d'allà... Quan la podria retratar despullada? Despullada? Per què tenia aquells pensaments diabòlics?

Entre somnis i fantasies, al cap d'un dia i d'una nit van arribar a l'estació de Gaurama.

* * *

El viatge en carro o a cavall va ser encara més agradable, més excitant. La noia sabia cavalcar bé. Que de gust que reia!

Els cavalls es van aturar per beure a la vora d'un rierol. La noia es va rentar la cara, els braços i també els peus. Es va aixecar les faldilles. Els genolls, les cuixes... «Per què no es treu les faldilles? Oh, no! Hi ha guardians de cavalls. Milena, tapa't les cames!», va pensar el Profeta, amb gelosia.

Quan va arribar al riu, el Profeta va ensenyar la seva minyona a la dona del barquer. No, la seva neboda. Aquell mateix dia, la notícia faria la volta al poble. Amb tota certesa!

La Lluïsa estava contenta amb tota aquella comèdia. Ara tenia una minyona, una amiga, que era la neboda d'en Vigo. Tot perfecte.

Caixes amb regals, vestits, objectes per a la casa. En Vigo era generós. Ara la Lluïsa podria anar al poble amb la neboda del seu marit.

Però no encara.

Durant la seva absència, la família de la Teresa se n'havia anat sense avisar a ningú. El sabater havia dit que no guanyava prou i que no podia oblidar la seva filla ofegada al riu. Això simplificava les coses.

—Ara puc visitar el poble lliurement amb tu, participar en la vida social, anar a missa, a les festes, ballar amb els nois...

—Hi anirem demà mateix. En Vigo també vol veure els amics i donar-los les coses que li havien encarregat. Sobretot el fotògraf.

* * *

Quan van arribar al poble van notar alguna cosa estranya. El fotògraf va donar males notícies:

—Els bandits han tornat. Han vingut pel nord. Com fa set o vuit anys. Les nostres escopetes, velles i barates, només serveixen per a disparar els ocells... i s'han emportat moltes escopetes. Vés al bar. Et donaran informació més detallada sobre com volen organitzar la defensa. Hem viscut en pau aquests darrers anys. Per què hi ha bandits ara? L'última revolució es va acabar fa tres anys.

Els habitants de Pedras van decidir defensar-se. Però com ho podrien fer sense escopetes? L'alcalde volia anar a buscar soldats perquè defensessin el poble. Però on aniria? I si el capturaven durant el viatge?

—Si ho hagués sabut, hauria pogut portar armes de Porto Alegre. Podria tornar allà, sé on comprar-ne. Però han de venir amb mi com a mínim dos homes.

Van decidir fer-ho. Es van organitzar. Sortiren de viatge l'endemà.

Però anant cap a Gaurama, què fou el que van veure? Estranys homes armats, un grup de sis homes.

Havien de tornar a Pedras per donar el crit d'alarma? No, aquells homes anaven en la mateixa direcció. Així doncs, endavant cap a Porto Alegre.

* * *

Van tornar amb una caixa d'escopetes. A la vora del riu, el barquer els va avisar que havien arribat els bandits.

—Sí, sis homes.

—Eren els mateixos. Què han fet al poble?

—S'han emportat les escopetes i tot el que solen buscar els bandits: queviures i roba. Han promès que tornaran en un nombre més elevat d'aquí a poc.

—Si ens haguessin capturat pel camí, hauríem perdut les nostres escopetes.

—Amb aquestes no n'hi a prou per substituir les que ens han furtat.

—Hem de ser més astuts del que vam ser en el passat.

—Jo no sóc «profeta» per saber què fer...

—Lavors ho faré jo. Els bandits que vénen pel sud han de passar a la força per l'únic camí que uneix el riu amb Pedras. Trobarem el lloc adequat per disparar-los més fàcilment. Farem guàrdia nit i dia.

—És fàcil de dir. Quants homes hi haurà desplegats al mateix temps?

—Muntarem un sistema de senyals amb l'ajuda del barquer. Tardarà més temps per transportar els bandits, i mentrestant nosaltres arribarem als nostres posts per disparar.

Tal dit, tal fet. A cal barquer van col·locar una llàntia especial en una finestra. Quan arribessin els bandits, el fill del barquer faria passar la llàntia d'ací d'allà, unes quantes vegades, per darrere la finestra. Caldria un sol home, i si era de dia n'hi hauria prou, fins i tot, amb un nen, per rebre el senyal i sortir corrent a avisar els altres.

Passat un mes van començar a afluir un poc la guàrdia, amb l'esperança que els bandits no tornessin.

El Profeta va tenir una altra idea:

—Col·locaré unes quantes escopetes de manera que apuntin als vianants. Totes estaran connectades a un únic post de tir central, de manera que en pocs segons disparin totes alhora. No els pegarem a tots, però esperem que sí a molts.

La genial pensada del Profeta va obtenir aprovació.

Però les coses no van ocórrer d'aquella manera.

Mentre esperaven els bandits que haurien de venir pel sud, van deixar de prestar prou atenció al camí del nord. I van venir precisament per allà. N'eren uns deu. No els mateixos que havien vingut pel sud, sinó uns altres. Es van mostrar una mica més durs, del moment que la gent no havia lliurat les escopetes i havia dit que un mes abans, uns homes que havien vingut de l'altra banda del riu, pel sud...

Els bandits no s'ho van creure. Van entrar a les cases, una rere l'altra. Els habitants van haver de sortir i caminar pels carrers,

mentre els bandits hi buscaven a dins. Com que no van trobar armes, després d'haver escorcollat dotzenes de cases, es van creure la història. A l'hora d'anar-se'n van prometre, també, que tornarien.

Llavors van posar en marxa la mateixa estratègia a l'altre camí. Darrere un revolt hi havia un lloc amagat rere els arbres que permetia lligar-hi les escopetes. Per col·locar-les de manera que apuntessin cap als vianants, van simular l'arribada dels bandits. Després de nombroses proves, les escopetes van estar posicionades de manera que, de deu bandits, almenys quatre o cinc resultessin tirotejats. De mort. Els altres, potser, només acabarien ferits. Si tot ocorria així, de segur que no tornarien mai més.

Van passar tres setmanes. La llàntia del barquer va aparèixer i desaparèixer darrere la finestra. Precisament aquell dia, a trenc d'alba, estava de guàrdia el Profeta. Amb la corda lligada a les escopetes a la mà. Preparat per disparar en el moment oportú.

Els bandits van arribar. Quan els tres primers es van posar a tret... Només n'eren cinc. Ara! Pum, pum, pum!

El resultat? Tres van caure a terra, ferits de mort. Un altre va intentar tornar endarrere, però el seu cavall va saltar damunt dels altres, se'n va sortir del camí i es va estimbar pel cingle.

Es van sentir uns crits terribles.

Només un, ferit, va sortir corrent a cavall, però sense escopeta. El barquer el va capturar. Poc després va arribar corrent el Profeta. Havia comptat amb la intervenció del barquer.

Van acordar el càstig. El primer lloc el van obligar a despullar-se. Gairebé del tot.

El Profeta i el barquer van portar l'home fins al poble.

—Si intentes escapar-te, et pegarem un tret.

Al poble ja havia arribat la notícia de la gesta heroica del Profeta. Quan van trobar els morts, van cridar d'alegria. Llavors van veure l'home despullat. Molts el volien matar a bastonades. Però el Profeta no ho va permetre:

—El posarem a la picota del poble.

—Necessitem que torni on els seus companys, perquè els informi de la calorosa acollida que han rebut ell i els altres, perquè no tornin més bandits a Pedras.

Però alguns no es van contenir d'inflar-lo a cops de peu i insultar-lo. El van fer ajeure's a terra, li van pixar a sobre i...

—No, això no, hi ha dones mirant!

El van treure d'allí sota una pluja de pedres. Que ràpid que podia córrer encara! El dimoni l'ajudava. En arribar al riu es va tirar a l'aigua i va creuar nedant aquells tres o quatre-cents metres, però no va atènyer el camí, ja que el corrent l'havia arrossegat molt avall. De manera que es va haver d'endinsar al bosc.

Si no se'l va menjar algun jaguar, segurament va portar el bon missatge del nostre Profeta.

Imagineu-vos la festa que va haver-hi al poble!

Si abans alguns dubtaven de la saviesa del Profeta, ara tots creien en les seves capacitats. També el capellà el va voler beneir. L'endemà van celebrar una festa amb una missa especial amb cants i campanades, i amb la participació extraordinària del Profeta, la Lluïsa i la Milena. Fredo Kretz va fer moltes fotos de la gent.

Calia pensar en els bandits finats. Els van soterrar al costat del camí, en una fossa comuna, damunt la qual van posar quatre creus negres amb una placa on hi deia: «Ací jauen quatre bandits.»

El cas es degué conèixer en tota la regió, de nord a sud, perquè durant molt de temps no es van veure bandits al poble.

Havia tornat la pau.

La gesta heroica del Profeta no es va oblidar.

EL DIMONI HA TORNAT!

No, la vida no pot ser tan feliç. Vostès ja ho saben.

Tampoc per al Profeta, la Lluïsa i la Milena.

Durant el bany al cubell de casa, la Lluïsa va advertir que la Milena tenia certes peculiaritats corporals. De caràcter sexual. La primera sorpresa se l'havia endut tot just arribar la noia: aquells llargs pèls al pubis. La regió púbica semblava inflada, com si fos una mitja mamella. La noia solia amagar-se, no es volia deixar veure ni tan sols per la Lluïsa.

A més a més, tenia uns pits estranys. La Lluïsa els va tocar durant el bany i també ella va comprovar com de durs eren. I no sols això: sempre tenia els mugrons erectes, encara que no els hi estimulessin. Però l'anormal no era això, sinó aquelles obscures aurèoles amb tot de mugronets.

La Lluïsa en va parlar amb la Mila. La noia no en sabia ni volia parlar d'aquelles coses. Sobretot no volia ensenyar el cos. Però la Lluïsa, amb molt de tacte i en un to maternal, li ho va explicar tot sobre la sexualitat i la procreació. La Mila va exclamar:

—Ja ho sé, això. Els gossos, els cavalls, els porcs, els toros... salten damunt la femella, li fiquen la tita, i després tenen fills.

—Però saps que amb les persones passa el mateix?

La noia estava perplexa. A la seva edat!

Després d'ulteriors explicacions, la Lluïsa va aconseguir que la Mila es deixés examinar, perquè havia advertit que la noia encara no menstruava. O potser s'ho tenia ben amagat. A la seva pregunta, la Mila va respondre que sí, que una vegada havia tingut pèrdues de sang, però molt escasses, i que havia pensat que es tractava d'una malaltia, la qual va desaparèixer al cap d'alguns dies. S'havia sentit molt malament.

Va haver-hi més sorpreses per a la Lluïsa. En primer lloc, sota el borriçol púbic va veure... què era allò?... un petit penis. No, era un llarg clítoris. Més llarg que un dit.

—Digue'm, Mila, no està sempre així, oi?

—De vegades s'allarga i es fa una mica gruixut... i després em fa mal.

Una altra sorpresa: ella era, indubtablement, la més verge de totes les verges. L'himen? No era accessible. Com podia tenir pèrdues de sang? Va mirar millor i va veure un forat petitíssim a la part més alta. La resta estava tancat. Fortament tancat. Era impossible qualsevol penetració.

La Lluïsa li ho va dir a en Vigo, que va cridar el doctor Kretz.

—Sí, l'himen pot ser molt petit o fins i tot inexistent, però també és possible el contrari: una vagina sense obertura. Això pot causar greus problemes. Però en el seu cas es tracta d'una cosa de poca importància. N'hi ha prou amb una simple operació, un tall per eixamplar el forat de manera que permeti la penetració.

—Però tu no has fet mai una operació d'aquest tipus, no?

—No, no he vist mai res de semblant; però ho he llegit als llibres de medicina. Millor si la dus a Porto Alegre, perquè cal aplicar un anestèsic local.

—Tu segurament no tens l'equip per a l'anestèsia.

—Una vegada, el nostre comerciant més important, Citrone, va tenir un atac d'apendicitis. Jo no havia fet mai una operació, però ell em va suplicar que li obrís la panxa, perquè tenia un dolor espantós.

—I vas fer la teva primera operació?

—La primera i la darrera. Li vam fer beure un litre sencer d'aiguardent, el vam posar damunt el taulell de la botiga, el vam subjectar de les mans i dels peus... i jo vaig tallar. Cridava com un porc escorxat al viu, creu-me. La gent es va amuntegar en el carrer, les dones s'agenollaven i resaven. Per sort vaig trobar de seguida l'apèndix, l'hi vaig extirpar, i quan el vaig ensenyar als presents em va esclatar a la mà. Vaig salvar aquell home en l'últim instant. En l'endemig, ell es va desmaiar. L'aiguardent va ajudar a fer-lo dormir.

—I llavors et van aclamar metge competent. Farmacèutic-doctor!

—Creu-me, tenia una por enorme. Imagina't si s'hagués mort al taulell.

—No hauria estat culpa teva.

—És clar que no, però ja saps com és la gent. O ets doctor o ets un xarlatà.

—Potser totes dues coses, a dir veritat...

—Digue'm, tu quan profetitzes no t'equivoques?

—Profetitzar no és el meu ofici.

* * *

No havia passat una setmana, quan el capellà va anar a visitar la finca del Profeta.

Quan va entrar a la casa va veure la noia i la va mirar tan prolongadament, com extasiat, que tots es van sentir incòmodes.

La Milena va mostrar antipatia pel capellà i se'l va mirar de cua d'ull. De sobte les seves mans van començar a tremolar, es va aixecar d'un salt i va cridar:

—Una altra vegada un capellà? Sé llegir el seu cor. Fora d'aquí, pocavergonya!

La Lluïsa va córrer a tranquil·litzar la Milena. No va ser fàcil.

Mentrestant, en Ludvig va omplir un vas de vi per al convidat. Però què va passar? El vas va començar a tremolar damunt la taula... lliscava... va caure a terra... i es va trencar. El Profeta estava tan sorprès que es va quedar immòbil.

Mentre tots miraven esbalaïts, la Milena es va posar dreta, va assenyalar el capellà amb el dit i va cridar:

—Diabolus rediit! Reperit me! Exi! Intra in patrem! Apage!

La Lluïsa es va abraçar a en Vigo i va dir:

—Déu meu! Està parlant en llatí! Has entès el que ha dit?

—Sí. Ha dit: «El dimoni ha tornat! M'ha tornat a trobar! Fora d'aquí! Fica't dins el capellà! Fot el camp!»

—Però si no ha après llatí mai, Déu meu!

La noia es va enfrontar al capellà i li hauria trencat el nas amb els dits si ell no s'hagués fet enrere. Va continuar cridant, però aquesta vegada en alemany:

—És un desvergonyat, vostè. Carda amb les vídues, carda amb les dones dels altres, carda amb les velles conques; carda a la sagristia, carda a la rectoria... Sé que carda fins i tot amb nenes innocents...

Després d'això, la Milena es va posar a plorar.

El capellà va fer el senyal de la creu en direcció a la noia, però no es va atrevir a acostar-s'hi.

—El dimoni ha tornat. M'ha tornat a trobar. Em vull ofegar al riu —va dir la Milena, ara en el seu idioma.

I va sortir corrent.

Però en Ludvig la va atrapar mentre anava cap a l'ascensor i la va subjectar amb l'ajuda de la Lluïsa. Quan va cridar el capellà perquè donés un cop de mà... on s'havia amagat?

Havia fugit més veloç que el dimoni.

O potser el dimoni se l'havia endut amb ell?

Passats uns minuts, la noia es va tranquil·litzar. La van portar al llit. Estava gelada. Es va quedar adormida de seguida i va dormir durant molt de temps.

—Digue'm, Vigo, què li ha passat, a la Mila? Començo a creure en el dimoni. De debò. I tu?

—No em vull creure el que he vist i sentit. La ciència explicarà el fenomen.

—Però quan ha après llatí, la nena? Si no ha anat mai a l'escola. Ningú no l'hi ha ensenyat. I tampoc no ha parlat mai en alemany! És una cosa verdaderament diabòlica.

Després de pensar una mica, en Vigo va tenir una idea:

—Com van les seves menstruacions?

—Les dones sempre tenen menstruacions i no per això tenen res a veure amb el dimoni. Ni parlen llengües estranyes.

—Al contrari. El doctor Kretz m'ha explicat que, si la sang no surt, ocorren fenòmens estranys. Donem-li una ullada ara, és possible que no es desperti.

La Mila dormia profundament.

La Lluïsa va aixecar molt lentament les flassades i la faldilla, però no hi va veure taques de sang.

—Precisament per això. La sang es queda dintre i el cos reacciona.

—Però d'aquella manera tan estranya? Ja t'he dit que l'he examinada. L'himen li tanca gairebé del tot la vagina. Només a la part superior s'hi veu un petit forat.

—És clar! Demà mateix anirem a Porto Alegre perquè l'operin.

* * *

A Porto Alegre, el metge va dir el mateix. Abans d'operar-la va preguntar a en Ludvig i a la Lluïsa —suposava que eren els pares— si volien que obrís del tot o que restés verge.

—Deixi-la verge. N'hi ha prou amb que es torni una noia normal.

Quan li van explicar el que havia passat amb el capellà, el metge no s'ho va voler creure.

—És cert que les dones reaccionen de vegades de manera terrible, però parlar en llatí i en alemany? No ho crec pas. Deu haver tingut ocasió d'aprendre amb algun llibre de llatí de la Lluïsa... i l'alemany, que parla alemany a casa?

—Sí, però no gaire sovint.

—Deu haver après de vostès, poden estar-ne segurs.

—Però es va referir a actes sexuals del capellà.

—Normal. Quin capellà no comet aquests pecats? Ja em diran. És més fàcil trobar una dona que prediqui que no un capellà que no cardi.

Una gran riallada va posar fi a la tasca del metge.

* * *

Van passar tres dies a la gran ciutat. Van estar tot el temps passejant, van visitar botigues, el museu, el parc, i fins i tot un cinema. Van ser indicibles les sorpreses que va tenir la Mila, per segon cop a la gran ciutat.

—M'agradaria viure en aquest paradís! —va dir la Milena.

—No saps com és viure en una gran ciutat. Nosaltres només hi venim per passejar, no treballem aquí.

Ella no entenia per què.

La Milena va preguntar què havia fet el metge. No recordava absolutament res de tot el que havia escopit a la cara del capellà.

Una altra cosa incomprendible.

—I què ha dit el metge?

—Molt senzill: que vas actuar en estat hipnòtic, com si estiguessis en un malson. Te'n recordes sempre del que has somiat? Doncs en aquell moment vas actuar com somnàmbula, creu-me.

La Lluïsa va afegir:

—El metge va acabar el seu sermó dient: «Els dimonis no existeixen! La ciència ho explica tot.»

AIGUARDENT AMB FRUITA

La plantació de canya de sucre del Profeta creixia bé. Però encara no estava a punt per fabricar l'aiguardent. Així que hagué de comprar a uns altres la matèria primera.

Continuava preparant begudes amb afegit de fruites diverses en quantitat variable. Fins i tot en va fer massa. Com les provaria totes? Com sabria quin era el gust preferit?

Cada setmana, el Profeta portava noves begudes als amics. A cada ampolla li donava noms estranys en llengües desconegudes. Les tastaven, comentaven i discutien sobre la seva qualitat. En comparació amb les anteriors, naturalment. Per això el Profeta sempre tenia les reserves necessàries.

El Profeta ja no podia continuar oferint les begudes al bar, perquè hi havia massa candidats. Així doncs, les oferia només a un grup de convidats, fos al mateix poble o a la seva casa de dalt del turó. Giovanni Morema era el més hàbil dels degustadors. Després de nombroses proves, no havia errat mai en les seves preferències.

Al cap d'uns mesos, el Profeta va reeixir a trobar la millor beguda, exactament amb cinc parts de cirera, vuit parts de butià i dotze de jaboticaba. En el més gran secret, per descomptat. Deixava la beguda en repòs durant tres mesos i després n'eliminava la fruita.

* * *

Mentrestant, el Profeta es va construir una casa al centre del poble, al costat de la del seu amic Fredo Kretz. Una casa de fusta, perquè fusta n'hi havia de sobres, mentre que era impossible trobar maons. No volia una casa gran ni luxosa, per no incomodar els habitants que tenien cases petites i lletges.

La casa tenia tres habitacions, però ell en va afegir una altra a la part posterior. Aquesta última la va construir de manera especial, amb un sostre corredís, perquè el sol pogués entrar no sols per les amples finestres. Hi va preparar un laboratori fotogràfic. No pas per fer-li la competència a en Fredo, sinó al contrari, per treballar-hi amb ell, ja que el seu amic no tenia cap sala equipada per a la fotografia.

A més d'aquesta casa en el poble, on ell i la seva família, és a dir, la Lluïsa i la Milena, passaven un o dos dies a la setmana, va voler construir una casa gran i especial a Omega. No, no pas una casa, un castell.

Va tenir aquesta idea perquè havia descobert una cosa a la mateixa finca, en un tossal pròxim a la petita cascada. Havia advertit que hi havia pedres llargues i llises, fàcils de tallar. Es podien fer servir per construir una gran casa, posant-les l'una damunt de l'altra, gairebé sense ciment.

Així que tingué aquesta idea, va examinar millor les pedres i va començar a tallar-les. Va aconseguir preparar uns grans maons de pedra, d'amplària i longitud idònies per construir una casa. No, no pas una casa. Un castell.

Com els transportaria? Construiria un bolquet pla que fins i tot un nen podria empènyer.

La Lluïsa i la Milena es van entusiasmar i volien transportar les pedres. El treball era captivador. En Vigo va fer un disseny professional del castell, la Lluïsa en va dissenyar la part artística, i al cap d'un mes els fonaments ja estaven enllestits. Sí, amb l'ajuda d'obriers que no entenien per què el Profeta tenia aquell full de paper amb tantes línies, que consultava i mesurava constantment. Què podien entendre uns analfabets?

Però les obres es van fer cada cop més difícils. El problema més gran va resultar ser precisament el sostre. No es pot construir un sostre amb pedres. Podria pujar les bigues amb l'ascensor? Va caldre dividir les bigues i després tornar-les a ajuntar. I les teules, d'on les podria treure? El lloc més pròxim era Gaurama. El Profeta va pensar a construir la seva pròpia fàbrica prop del poble, però li ho van desaconsellar.

—Qui té diners per comprar maons i teules? Tan fàcil i barat que resulta trobar material per construir amb fusta.

Les obres de construcció del castell es van portar a terme durant els mesos d'hivern. No va fer gaire fred, encara que de vegades sí, i fins i tot va arribar a glaçar, a més de la pluja. Així doncs, va caldre més temps, més de mig any, per acabar el castell. No va estar enllestit fins a l'estiu.

L'anterior casa de fusta l'havien conservada. Serviria de magatzem per a molts objectes útils i com a casa per als convidats.

El Profeta no va voler celebrar cap festa d'inauguració. Només va convidar els amics més íntims i els paletes que havien treballat a les obres.

—Per a una visita normal —va dir.

Però la notícia del castell es va escampar ràpidament per Pedras.

El Profeta va explicar que una casa de pedra costava menys que no pas una casa de fusta. No creguessin que era ric.

Qui el va creure?

PRIMER VIATGE EN BALSA

En tota la regió creixien arbres enormes en abundància, excel·lents per a fusteria i ebenisteria. On vendre'ls? Bé, a l'Argentina. Com transportar-los? De la manera més fàcil: a través de l'aigua del riu. Però hi havia cascades aquí i allà. Calia esperar-se a les crescudes del riu.

Així doncs, com ja sabeu, van talar boscos sencers, van ajuntar els troncs a l'aigua del riu i els van lligar amb lianes, que van resultar ser millors que no pas els cables de metall. Les bales, de vegades, arribaven a fer dos o tres quilòmetres de llarg i cent metres d'ample. Sobre la balsa es construïen cabanyes per als obrers.

Quan la crescuda assolía una altura de vint metres deslligaven la balsa i, entre esclats de petards, celebracions i plors d'esposes i de xicotes, hom partia riu avall.

Però no tot era festa. El viatge era una gran aventura. L'enemic més gran eren els bancs de boira. Quan topaven amb ells, i era una cosa que passava sovint, només conductors experimentats podien mantenir la balsa enmig del riu i impedir que encallés i es destrossés. Què fer? L'única possibilitat de saber si la balsa corria pel mig del riu era cridar cap a una banda, esperar l'eco, cridar cap a l'altra banda i calcular si l'eco tardava més o menys temps. Sembla una cosa fàcil, oi? Però, i quan hi havia un revolt? Calia cridar també cap endavant, no solament de costat.

I quan arribaven a les cascades? Amb les crescudes desapareixien les grans cascades, però en aquell punt l'aigua corria a més velocitat i la balsa feia batzegades.

—Que ens ajudin tots els sants!

—Que ens ajudin tots els dimonis!

Els sants no sempre ajudaven. De vegades els dimonis trencaven tota la balsa, i campí qui pugui! Els troncs solts corrien riu avall. Quan se salvaven algunes parts de la balsa, era summament difícil recuperar els troncs que flotaven i tornar-los a lligar. Normalment els recuperaven més endavant. Hi havia homes que esperaven i reconeixien els troncs per mitjà de marques amb les quals se sol marcar el bestiar.

De vegades alguns es morien.

Els nois treballaven com a ajudants. No rebien grans pagues per la seva feina. Però el millor de l'aventura venia al final del viatge, quan cobraven els diners i per primera vegada en la vida «coneixien» les dones. Gairebé tots ells es gastaven tots els diners als bordells de la zona, normalment d'argentines, a la ciutat d'Uruguaiana, on s'acabava el viatge.

Per què els argentins compraven tanta fusta?

Més emprenedors que els brasilers, la hi revenien als europeus. D'aquesta manera, milions i milions d'arbres brasilers s'obrien camí cap al món.

A l'hora de negociar, unes vegades enganyaven els compradors en fer els càlculs, i d'altres enganyaven els venedors, amagant sota l'aigua la part defectuosa dels troncs.

Parlaven una barreja de portuguès i espanyol, de manera que es pensaven que s'entenien els uns als altres per la similitud entre totes dues llengües. Moltes vegades, però, els enganys es produïen precisament a causa de l'idioma.

El Profeta va participar en un d'aquests viatges i va gaudir molt de l'aventura. Es va adonar que en el negoci de la fusta els preus eren molt diferents. Com que l'argentí preferia parlar alemany per mitjà d'un intèrpret, ell es va oferir com a defensor dels interessos dels brasilers i va discutir seriosament els preus en alemany. Resultat: va obtenir el millor preu. Va participar en el viatge com si fos un turista i va donar un cop de mà a la cuina, però al final va guanyar molts diners. I els brasilers es van mostrar molt agraïts amb ell.

—L'agraïment és mutu, amics!

El viatge de tornada se solia fer en tren. El Profeta va comprar moltes coses a l'Argentina, entre elles el millor fonògraf. Segur que en Nanù li tindria enveja. I una caixa amb discos, sobretot de tangos i de música clàssica. Esperava que no es trenquessin durant el viatge. I una caixa amb llibres.

Per a les seves dones —en tenia dues, no?— va comprar molts teixits de seda i vestits llestos per a usar, sense oblidar calcetes especials. Encara que no totes eren per a les dues dones de la casa...

En canvi, la major part dels joves ajudants només van portar llaunes de fruita en almívar. Els més previsors van tornar amb una

reserva de preservatius. Aquella mena de coses no eren fàcils d'aconseguir en un llogaret de l'interior del Brasil.

CAP A BUENOS AIRES

Passats dos mesos, el Profeta va fer un segon viatge en balsa. S'hi va emportar un petit barril d'aiguardent amb fruita. Durant el trajecte el va haver d'amagar, ja que la gent era molt donada a beure aquell insípid aiguardent de canya de Pedras.

La seva intenció era arribar fins a la capital argentina i oferir allà el seu aiguardent amb fruita. És a dir, aiguardent de canya de sucre amb afegit de fruita especial.

El viatge d'Uruguaiana fins a Buenos Aires no va resultar fàcil.

«Quina ciutat més gran! És esplèndida! Sembla com si fóssim a Europa! És molt més imponent que Porto Alegre.»

Va intercanviar idees amb revenedors de begudes alcohòliques.

Els va oferir la seva creació. La van tastar i els va agradar molt, moltíssim. Aviat en van encarregar una gran quantitat. A Buenos Aires fabricarien una ampolleta especial. Un bonic recipient per a un bon contingut!

—Com es diu la seva beguda, senyor Kapstein?

—No he pensat cap nom encara.

—Hem de trobar-ne un que sigui fàcil de recordar. Suggerixo un nom femení. Com es diu la seva dona, les seves filles... la seva amiga?

—Per què no? Milena. Què els sembla «Aigua de Milena»?

—I a l'ampolla la imatge eròtica d'una dona, què li sembla?

—D'acord!

* * *

També va intercanviar idees amb fotògrafs i va veure novetats tècniques, sobretot nous aparells fotogràfics.

Un d'aquests fotògrafs, després d'haver fet amistat, el va invitar a una cambra privada de la seva botiga. Allà li va ensenyar una certa revista. Dones en poses eròtiques, fotos molt boniques, cames i pits que sortien de sota vestits transparents i que es veien a mitges.

—Sembla que t'agraden, eh?

—I a qui no li agradarien unes belleses com aquestes? Com has aconseguit les models?

—Molt senzill, amic. Els pago per hores. Quan alguna no vol posar d'acord amb les meves instruccions, li dono les gràcies i li dic adéu. Solen acceptar immediatament o tornen al cap d'alguns dies, si no l'endemà.

—Potser proposes fotos massa picants, no?

—Oh, i tant!

I va agafar una grossa revista. Estava composta de dones gairebé nues. Soles, o de dues en dues, o de tres en tres. No solament hi havia poses eròtiques. A l'última part de la revista hi havia fotos pornogràfiques. Dones que ho ensenyaven tot.

—Et vull fer una pregunta.

—Ja sé què em vols preguntar. No cal que preguntis. Aquí hi ha el que busques.

I li va oferir una altra revista.

—Dimonis! —va exclamar en Ludvig, sorprès—. Com t'ho fas per retratar escenes de cardades?

—Molt fàcil, amic. Les putes necessiten més diners que les artistes i les models. També és fàcil trobar estudiants. Per què flirtejar a casa gratis, si poden guanyar diners? Aquestes revistes se solen vendre en uns altres països, així que no hi ha cap problema. Aquestes són les «sueques» de Buenos Aires. Vols endur-te'n unes quantes? Es venen com bananes, com es diu al Brasil. I encara amb més facilitat a les ciutats petites, amic... si un sap vendre de pressa i fugir igual de ràpid. Sempre hi ha alguns riscos, perquè, ja saps, els policies també... ells sempre volen les revistes de franc.

* * *

Quan el Profeta va tornar, va ensenyar les revistes al seu amic Fredo Kretz.

—Ai, amic! Et penses que m'ensenyas alguna cosa nova? Encara no t'he ensenyat tot el que tinc.

—No em diguis que has aconseguit fer fotos com aquestes també a Pedras!

—Sí, amic! També en aquest poble. No són les dones iguals a tot arreu? N'hi ha que volen sentir-se artistes, d'altres putes, i n'hi ha que els encanten els vestits bonics, les sabates, els perfums, els restaurants; somien amb aquestes coses i amb aquests llocs.

—Com les has pogudes trobar? Veig que només n’hi ha dues, sempre les mateixes.

—Sí, sempre les mateixes. Però, com veus, no he pogut fer fotos porno. Encara no...

—Tinc una idea. Les dues models són joves i viuen al poble?

—Sí. Aquestes fotos les vaig fer fa uns anys.

—Heus aquí la meua idea. Invita una d’elles i ensenya-li aquestes revistes eròtiques. I si accepta...

* * *

A Omega es vivia bé. Per no avorrir-se, calia distreure’s en companyia d’altres persones.

Una vegada hi va anar un matrimoni alemany del poble veí de Pavona. Eren una parella brillant. Tenien una conversa agradable i sabien cantar i ballar. Sobretot la dona.

Durant el sopar van beure xampany. Ella, un xic alegre, es va posar a explicar anècdotes. El seu marit li va donar corda. Van riure molt i van continuar bevent xampany.

Després van tocar un vals vienès.

Ella va deixar de tocar. Se’n va anar a una altra habitació. Poc després va tornar amb un altre vestit.

Es va posar a ballar tota sola, fent tantes voltes que la faldilla se li aixecava... Es va desbotonar la brusa... Va continuar ballant... Es va treure la brusa... Va continuar ballant, molt a prop dels músics... Es va treure la faldilla...

—No deixeu de tocar —va cridar.

Va continuar ballant... La seva combinació transparent volava, volava, se li abaixava... va deixar veure els pits... Aquests també ballaven... No s’hi veien calces...

—No deixeu de tocar! —va tornar a cridar.

Va continuar dansant, transparentment despullada.

Tots van aplaudir amb entusiasme. El seu marit se li va acostar, la va abraçar, li va fer una llarga besada... d’aprovació.

Ella va agafar la roba. Se’n va anar a una altra habitació. En tornar va dir:

—Sempre he somiat de fer això. Però al teatre. Gràcies.

—Doneu-li més xampany. Més!

Van tocar un altre vals. Aquest cop va ballar la Milena.

La invitada s'hi va unir. Van ballar de manera normal. En parella o per tornos.

De sobte a la Milena li va caure el vestit. I li va treure el vestit a la seva companya. Sí, del tot.

Totes dues van jeure a terra, es van acariciar i es van besar l'una a l'altra en cada part del seu cos.

Quina nit!

Per sort, la parella de visitants disposava d'una casa privada. Si no, ni tan sols les gruixudes parets de pedra haurien pogut retenir aquells crits de plaer.

Quina nit més feliç!

Quines vetllades més felices!

LA INGÈNUA NILSE

La vida en el poble no oferia gaires novetats. Les xafarderies més grans requeien sobre els nous amants, els quals eren causa de disputes familiars. Al cap d'uns deu anys, quina família no estava ja emparentada amb moltes altres? Per fortuna, no eren freqüents les discussions entre italians i alemanys, catòlics i protestants. Els matrimonis mixtos s'havien convertit en una cosa normal, per no dir que eren els preferits.

Sempre hi havia problemes amb els nois que no tenien cap possibilitat de conèixer dones abans del matrimoni. Però era així realment?

Es deia que Kristina, una rossa polonesa que vivia a l'altra banda del riu, excitava a tothom amb la seva bellesa i amb la desimboltura amb què es dirigia als joves. Tots s'enamoraven d'ella a primera vista. Però aviat venien les desil·lusions: ella en preferia un altre. Alguns, per enveja o per gelosia, parlaven malament d'ella; deien que era una dona fàcil, que els ho permetia tot als nois. I fins i tot que li agradava donar lliçons sobre l'art d'estimar.

Vivia a l'altra banda del riu, al camp, però el seu pare tenia un bar i una petita botiga. Els nois coneixien el camí, perquè s'hi celebraven balls. Afortunadament, els crits del capellà no arribaven a aquell local.

A més d'ella, hi havia dues noies més que els nois solien freqüentar. Vivien gairebé al centre del poble. El pare era sastre i la mare cosia. Les noies s'encarregaven dels complements i accessoris per a dona. Preparaven uns esplèndids vestits de núvia. Però sobretot s'ocupaven de la roba íntima. Hi havia tot un repertori de calcetes: normals, llargues, adherents, de seda, molt petites, i fins i tot transparents, segons es deia.

Però per què els nois les anaven a visitar? Per comprar regals a alguna dona? Els seus pares tenien dues habitacions que donaven al carrer, i la cambra de les noies donava a la part posterior de la casa. Entre els joves circulava el rumor que també venien coses per a homes, perquè les dones no quedessin embarassades. I que a més a més tenien unes revistes especialitzades que explicaven com s'havien d'usar, per bé que aquelles revistes no les venien ni les prestaven.

Calia veure-les allà, a la seva cambra. Els nois hi podien entrar a condició que anessin de dos en dos, o com a màxim de tres en tres.

* * *

Les noies del poble també tenien un grup religiós. Les Filles de Maria. S'havien de reunir molt sovint i a primera hora del matí per rebre instrucció religiosa i fer oració. Abans de la missa. Durant la missa havien de dur posat l'uniforme, blanc i amb una cinta blava. Per a elles hi havia reservat un lloc especial entre les altres noies i les dones casades.

Si una noia no volia pertànyer al grup, era sospitosa de no ser pura del tot.

Pura?

No us ho creieu pas!

Una vegada hi va anar una família tinguda per molt religiosa, per tal com tenien un fill capellà i una filla novícia. Aquesta s'havia fet famosa perquè era tan ingènua, però tan ingènua, que la gent no l'anomenava pel seu nom, Nilse, sinó la Ingènua Nilse, com si tingués un nom compost. I ella responia quan l'anomenaven així. De manera que, ingènuament, hi consentia.

Entre les Filles de Maria hi havia tres noies terribles, que durant les classes de religió feien a la futura monja i a la professora les preguntes més increïbles. Entre els temes a estudiar també hi havia informació sobre problemes femenins, sobre l'enamorament, sobre el matrimoni... perquè les noies no fossin massa ignorants en relació amb aquests afers.

Una d'aquelles petites diablesses va preguntar a la Ingènua Nilse:

—Què li podem permetre, al nostre xicot? Li podem ensenyar els pits i deixar que els toqui? I deixar que ens acariciï les cuixes?

—Li ho preguntaré al capellà. Fins ara no m'han ensenyat res d'això.

—Pregunta-li també si podem tocar els xicots entre les cames, ahí. Una vegada, un noi em va agafar la mà i me la va posar ahí, al seu dallonses, i em va demanar que l'hi acariciés. Això li és permès a una xicota? Si un noi té dret a veure'ns els pits, nosaltres li podem veure la cigala?

Ja ho deuen haver endevinat. Va esclatar el caos entre les Filles de Maria. Algunes van aprovar aquelles preguntes, però d'altres es van indignar i es van anar a queixar al capellà.

Què va respondre el capellà?

—Li ho explicaré a la Ingènua Nilse (fins i tot ell li deia així) i després ella us ho explicarà a vosaltres. Ho heu de saber tot a la vida, sí.

Les petites diablasses havien guanyat la batalla.

A la següent reunió, algunes amb molta curiositat i d'altres amb molta vergonya, totes esperaven les explicacions de la Ingènua Nilse.

—El capellà m'ha ensenyat com respondre a les vostres preguntes.

—T'ho ha ensenyat amb llibres o en la pràctica?

—Bé, el capellà m'ha proposat que jo faci de xicota i ell faria de xicot. M'ha dit que no hem de deixar que el noi faci res de seguida, que només hem de començar a deixar-li fer coses després d'unes quantes trobades. Així doncs, si se li deixa fer alguna cosa, cal prohibir-li de seguida que en demani més. El noi s'ha d'esperar.

—Però en la pràctica, què és permès?

—El capellà m'ha ensenyat tot el que fan un noi i una noia... fins al matrimoni.

—No diguis que el capellà t'ha cardat!

—Cardat? Què vol dir cardar?

Tot el grup va esclatar a riure. No, tot no. Algunes es van enfadar, es van rebel·lar i van deixar el grup de les Filles de Maria.

La fama dels ensenyaments de la Ingènua Nilse va arribar fins als nois. Un fervor amorós va recórrer el poble, oh, sí.

—Gràcies, Ingènua Nilse!

—Mongeta? Carall de mongeta!

Ai! Passats uns mesos va tornar al convent. Les males llengües van dir que no havia anat pas allà.

Bé, qui sap? Ja no va tornar.

GIDE EL RECTORET

Nadal de 1935. Estaven preparant l'església, i en especial el pessebre. Era molt gran i es trobava en un racó de l'església. Quan ho tenien gairebé tot enllestit, va aparèixer davant dels organitzadors un capellà molt jove.

En realitat no era capellà, sinó un simple seminarista. Un noi que tornava a casa per vacances. Ja feia servir sotana per anar-s'hi acostumat. Encara li faltaven molts anys perquè l'ordenessin sacerdot.

Era en Gide, fill del nou sabater del poble, ja el tercer. La seva família tenia un estrany cognom, Sauthier, que no era ni italià ni alemany, sinó francès.

Francesos? D'aquells que pronuncien el seu nom d'una manera i l'escriuen d'una altra? Però el sabater també parlava alemany, i la seva dona italià. Així doncs, tot perfecte.

Com el Profeta i la Lluïsa.

Gide el Rector, així van començar a anomenar el futur capellà. Després li dirien simplement Rector. Ell hi va estar bondadosament d'acord.

Així les coses, el nostre Rector estava mirant el pessebre. Li van preguntar què li semblava. Com sempre, esperaven elogis.

—És bonic. Si m'ho permeteu, afegiré algunes cosetes més, d'acord?

—I tant. Ens hi podria ajudar. Segur que té molts estudis, podem aprendre de vostè.

L'endemà el Rector es va posar a l'obra. Va canviar de lloc moltes figures, va afegir unes casetes, les va pintar, va posar un altre poblet al costat, va disposar més bé els arbres. Al final, el pessebre tenia un aspecte completament diferent. Quan la gent, i sobretot els nens, el van veure, es van quedar bocabadats i van preguntar qui ho havia fet.

La notícia del Rector va fer la volta a totes les cases.

—Veni a veure el nou pessebre de l'església! Un capellà nou l'ha fet més gran i més bonic.

Alguns dies abans de Nadal, els cantors assajaven al cor. El Rector estava treballant a l'església, a l'altar, i sentia els cants.

Aquell *Nit de pau* tenia un altre ritme, massa monòton. El va voler millorar.

Va pujar al cor sense por. Totes les mirades es van fixar en el nouvingut, el Rector.

—Ve a ajudar-nos amb el cant?

—Si m'ho permeteu, el cant *Nit de pau* té un altre ritme, més àgil. No és amb tres notes igual de llargues al començament, sinó així...

I els va ensenyar la diferència tocant. Es van fer molts assaigs per eliminar l'error.

Però quan a mitjanit es va celebrar la missa del gall, unes altres persones van arribar per cantar i, com que no sabien res dels canvis, van cantar a la seva manera. Va esclatar una disputa, perquè els qui no havien anat als assaigs no devien continuar cantant a l'església.

No va ser una nit del tot feliç...

Però el Rector no en tenia la culpa.

* * *

El mateix va passar per Pasqua. Però llavors tots van seguir les instruccions del Rector. Va embellir l'església, va millorar els cants, va ajudar el capellà a missa. Tothom deia:

—Serà un capellà dels bons.

—Però per què no torna al seminari, en Gide? No ha acabat d'estudiar, perquè encara no és capellà.

Era l'any de prova. Havia de romandre un any sencer en família, participar al màxim en la vida religiosa i vestir la sotana els diumenges i dies festius. Veure si queia en temptació o no. Si superava la prova, demostraria tenir vocació per al sacerdoci i continuaria els estudis.

Un diumenge d'abril, quan ja feia quatre mesos que era a casa, va acudir com sempre a missa, però aquesta vegada no va servir d'acòlit. Va participar en la missa com tots els altres, com un cristià normal i corrent, entre els altres nois. Però amb la sotana.

Durant l'homilia, un xic avorrit perquè ja s'ho sabia tot millor que el mateix capellà, volent o sense voler la seva mirada es va dirigir cap a l'esquerra, on seien les dones. Sí, a la dreta els homes, a

l'esquerra les dones, respecte a la porta d'entrada. Potser la seva mirada va anar a parar allà perquè molts, o més ben dit, tots els nois, de tant en tant miraven cap a la meitat femenina de l'església. Una simple curiositat natural.

Els seus ulls van veure alguna cosa. Uns cabells bruns i ondulats caient sobre unes espatlles. Miraria un altre cop? Volent o no, la seva mirada va tornar allí. Era una noia provocativa. Movia el cap moltes, moltes vegades. Els cabells —«Quins cabells més bonics!»— li onejaven d'un muscle a l'altre. Era una llarga cabellera. «Quina cosa més macal!».

De sobte el cor el va avisar:

«Què fas? És que ets un noi com els que hi ha al teu costat? Tu no pots pas mirar!»

«Per què no puc? Jo també sóc un home.»

«Que ja no vols ser capellà?»

«Sí que vull!»

«Doncs deixa de mirar cap aquell costat.»

Es va posar més dret. Va mirar només cap endavant. Va veure l'estàtua de la Santíssima Verge. D'unes altres santes. També elles li semblaven boniques! També elles tenien els cabells ondulats...

L'homilia es va acabar. La missa va avançar amb monotonia. Va arribar el moment de combregar.

«No, no puc mirar cap a l'esquerra. No vull continuar veient aquells cabells. Ja n'hi ha prou. Amb Jesús al meu cor no puc fer això. Jo vull ser capellà. Servir-lo a Ell.»

Després de la comunió hi ha una pausa. La gent s'asseu i descansa. Sí, la missa és una mica pesada. Per això la gent s'agenolla, s'aixeca i es torna a asseure més d'una vegada. Així no s'avorreixen gaire ni es queden adormits.

Distretament, els seus ulls van tornar a aquells cabells:

«És molt inquieta, aquella noia. No està bé que es comporti així a l'església, durant la missa, no?»

La missa es va acabar.

Ite, missa est, deia el capellà en llatí. La gent ho interpretava malament: «Aneu-vos-en, la missa s'ha acabat». I responien cordialment: *Deo gratias*, és a dir, «Gràcies a Déu».

Els nens van sortir corrent.

També els joves es van afanyar.

En Gide, el Rector, mai no abandonava l'església amb pressa.

«Què és això? Déu meu, quina cara més bonica! És un àngel... No, un àngel no, una santa! Somriu i bromeja amb les altres noies.»

Gide el Rector es va tornar a asseure. Estava impressionat. Es va posar les mans a la cara i va tancar els ulls.

«No pot ser. I pensar que he estudiat al seminari que la dona és un instrument del dimoni... Quin instrument, Déu meu!»

Se li van obrir els ulls:

«Els capellans m'han enganyat. Fer-me capellà, jo? Passar-me la vida sense una dona? Sense aquella moreneta?»

Els pensaments se li arremolinaven al cap. Va repassar la seva vida. El fet d'haver obeït el desig dels seus pares...

«No! En aquest moment declaro que ja no vull ser capellà. No vull continuar obeïnt aquesta Església que m'ha ensenyat que les dones són un instrument del dimoni.»

En Gide es va rebel·lar.

«Dimonis! Sí, dimonis! No seré tan estúpid! Tinc una nova religió. Des d'ara la meua religió serà aquella noia morena.»

De sobte es va adonar que a l'església només hi havia ell.

«Que en sóc, d'estúpid! Per què no he sortit amb els altres joves per veure les noies?»

Es va aixecar d'un bot i va sortir corrent.

«Dimonis! (ja havia après a no dir "Déu meu" mai més). I si ja té xicot? I si algun guapet l'acompanya a casa? Si arribo tard, em penjo!»

Se'n va anar cap a casa, gairebé corrent. Però només havia vist algunes velles, que normalment van a la rectoria per encarregar unes altres misses.

El Rector —oh, no, ja n'hi ha prou de Rector, d'ara endavant només Gide— va accelerar el pas fins a casa. Va entrar a la cambra, es va arrencar els botons, va obrir aquella estúpida sotana negra, aquell «vestit de dona», i el va amagar dins l'armari:

«No et penso portar mai més de la vida!» —va dir amb un sentiment d'alliberament. «Tindrè un problema amb els pares. Però no tinc dubtes. Ja ho he decidit!»

La seva família es va sorprendre en veure que en Gide ja no duia la sotana:

—T'has oblidat que avui és diumenge?

—No, no me n'he oblidat. Al contrari, us vull dir que avui he decidit que no vull ser capellà.

La seva mare es va posar a plorar. No ho podia entendre:

—Després de tants anys d'estudi? Tan devot que has estat sempre. Per què aquest canvi sobtat? Estàs de broma, oi?

—He, he, reina. No pot haver sigut res més que els ulls d'una dona. O ja t'has oblidat per què em vaig enamorar de tu? —va dir el pare.

La mare estava desconsolada. Volia aconsellar el fill que reconsiderés la seva decisió.

—No, mare. M'he adonat que em vaig equivocar ficant-me al seminari. Precisament per això m'haig de quedar a casa durant un any sencer, per veure si vull o no vull ser capellà. Només jo ho puc decidir, i ara ja ho saps: ja no vull ser capellà.

—Digue'm, fill —insistia la mare—, quina doneta estúpida t'ha encaramel·lat? Recorda que el dimoni sol utilitzar una dona per enganyar, recorda't d'Adam i Eva.

—No, mare. No diguis aquesta ximpleria. Al seminari, els capellans ensenyaven que les dones són instruments del dimoni. Ara he après que no pot ser veritat, m'han enganyat...

—No t'han enganyat, fill —insistia la mare—, alguna noieta estúpida t'ha seduït amb un somriure... amb uns bonics ulls... amb els seus cabells rossos...

—No és rossa, mare. És morena.

—Així que ja tens xicota. Digue'm, qui és?

—No ho sé, mare. L'he vista avui a l'església.

—El dimoni t'ha temptat durant la missa! Amb una noia estúpida.

—Mare, tu també ets dona. I jo t'estimo molt. Tu no pots ser un instrument del dimoni. Mira, mare, Jesucrist també va necessitar una dona per venir en aquest món. El que no va necessitar va ser un home, en va prescindir. Per què estimes la Verge? Mira, mare, un capellà també necessita una dona per poder néixer.

Després d'aquestes convincents explicacions, la mare no va parlar més. Va deixar de rebatre les idees del seu estimat fill. Tenia raó.

«Però qui deu ser aquesta estúpida que ha seduït el meu fill?», pensava. «Si almenys fos la filla de la veïna. No és guapa, però és rica. Ah, aquesta no és morena, merda. I doncs, qui deu ser?». La mare ja començava a dir paraulotes, desconsolada i ansiosa per saber.

Durant el dinar, els seus germans es van posar a riure de sobte: —Imagineu-vos —va dir la germana petita—, el nostre Rector et enamorat? Si no en sap res, de les noies...

Ai, que de gust que van riure.

També el Rector et. Perdó, també en Gide.

I prou.

S'havia salvat una altra ànima, no?

* * *

Els diumenges a la tarda la vida en el poble es convertia en una espera monòtona. A les tres hi havia un servei religiós especial. No es tractava d'una missa, sinó d'una oració al Santíssim Sacrament, que «és» Jesucrist. Quan no feia gaire calor, no representava massa molèstia. Però molts bons cristians es preguntaven el perquè d'aquella oració vespertina, si de matí ja havien anat a missa.

El Rector et —no, en Gide— se sentia estrany anant a aquella oració voluntària. En un primer moment ni tan sols hi volia anar. Però com no, si gairebé tothom hi assistia? Així doncs, hi va anar. Li semblava que tots coneixien ja la seva decisió. Tots el van mirar estranyats, perquè era diumenge i no duia la sotana. Ell es va sentir un xic despullat. I damunt no tenia un bon vestit de diumenge. Per a què, si devia portar aquella sotana negra? Allò també l'enfastidia. Sobretot perquè moltes mirades femenines —ara ho veia millor— l'observaven. No els podia sentir, però veia els xafardejos:

—De debò?

—I doncs...?

—És que ja no vol ser capellà, en Gide?

Tot just abans d'entrar a l'església, després de pujar la gran escalinata, un minyó, mig d'amagat però sense contemplacions, el va palpar entre les cames. Sí, just ahí. En Gide no sabia barallar-se, però li van venir ganes d'etzibar un cop de puny al vailet.

—Volia veure si ja t'han tallat els ous.

—Què vols dir, imbècil? —li va preguntar asprament al noi.

—Als capellans els tallen els ous, no?

—Que n'ets, d'imbècil! Algú t'ha dit això i tu t'ho has cregut.

L'altre es va adonar que els amics li havien pres la mida dient-li que toqués el Rectorat ahí.

Aquell incident va fer que de moment li passessin les ganes de buscar la seva «estimada». Quan es volia girar cap a un costat, nombroses mirades dirigides cap a ell el dissuadien.

No la va veure.

* * *

Després de la cerimònia religiosa, tots estaven lliures. Els homes anaven al bar, els nois a la recerca d'aventures, els joves a jugar a la pilota i els vells es quedaven a casa xafardejant sobre l'esdevingut. Els nois i les noies es podien reunir, per a ells era una festa. Bevien mate, menjaven dolços i jugaven a seduir-se amb la mirada. Amb carícies no. Sempre hi havia prop alguna germana petita, o la mare amb les veïnes.

El Rectorat —no, m'he tornat a equivocar!—, en Gide, des del primer dia del seu alliberament, va decidir participar en la vida del poble. Però què hi podia fer?

No gaire lluny de la casa dels seus pares hi havia un petit grup de gent. Entre ells hi havia un conegut acordionista, de malnom Fressaire. Mereixia aquell nom, perquè tocava molt malament. No feia sinó soroll, però aquella gent tan senzilla en tenia prou amb sentir música per distreure's. No coneixien la ràdio.

En Gide va decidir anar a l'encontre d'aquell músic-fressaire. Li va passar pel cap la idea de fer creure a tothom que no sabia tocar l'acordió. Però com, si ja tocava l'harmòniom a l'església?

«Té igual, diré que no sé tocar l'acordió.»

Es va acostar al grup. Totes les mirades es van dirigir cap a ell.

—Aquí n'hi ha un que sap tocar bé. Vine a tocar, Rectorat.

—En primer lloc, deixeu de dir-me Rectorat. Em dic Gide, si us plau. I no sé tocar l'acordió.

El Rectorat —caram!, en Gide— ja havia après a mentir?

«És una mentida estratègica, així que no s'hi val. Després diré la veritat.»

—Però si ja toques l'harmònim a l'església —va dir en Fressaire—. Pren l'acordió.

—Amb l'harmònim es toca només per un costat. No sé com es fan servir aquests botons negres de l'esquerra. Si tu mous l'acordió, jo puc tocar per aquest costat amb totes dues mans.

—Els botons negres de l'esquerra serveixen per a acompanyar la música. Intenta tocar pel costat del teclat, mentre jo toco per l'esquerra, així aprendràs. Quina música saps?

—Comença tu amb una música popular. A la millor la conec.

En Fressaire es va posar a tocar. D'una manera poc agradable per a les oïdes d'en Gide.

Aquest es va acostar, es va posar al costat d'en Fressaire i va començar a tocar notes simples amb una mà.

—Veus? Ja podem tocar a duo.

Els presents van aplaudir.

—Un altre cop! —va dir en Gide.

Aquesta vegada va tocar millor, amb moltes notes. Aviat va fer servir totes dues mans. La música va començar a sonar bé. Però en Fressaire tocava malament, desafinava i de vegades s'equivocava.

—Explica'm com es fan servir els botons de l'esquerra.

En Fressaire no sabia explicar-li-ho:

—Jo ho faig, però no sé com. Toco i prou.

—Digue'm quina és la nota *do*.

—No em sé totes les notes musicals. Ja he vist que tu llegeixes en un llibre de música. Jo sóc analfabet en música. Però toco bé, oi?

—va preguntar al seu públic fidel.

—Sí, molt bé —alguns el van aplaudir.

—Vull fer una prova —va dir en Gide.

Va agafar l'acordió i va preguntar a cada pas com es feia, com si no ho sabés. Va provar alguns botons.

—Ah, d'acord, aquí hi ha el *do*. Ara trobaré les altres notes.

I va tocar tota la clau.

—Aquí hi ha les set notes. Es pot tocar de diverses maneres. Però on dimonis hi ha els bemolls i els sostinguts?

Buscà i rebuscà, i tornà a tocar.

—Com s'acompanya un vals?

—Dius paraules que jo no he sentit mai. El vals es toca amb un, dos, tres, així.

En Fressaire va tocar un vals.

En Gide va continuar el seu simulacre. Començava a gaudir del moment. Va tornar a agafar l'acordió:

—Ja he après a carregar-lo.

Però va exagerar i va ficar malament un braç. Els altres es van posar a riure.

«No riureu per gaire temps», va pensar. «Espereu, que us tocaré bona música. Em fa pena el meu professor. Progressaré a poc a poc.»

Va començar a tocar el mateix vals. Amb errors. El va tocar una altra vegada, però sense tants errors. El van aplaudir:

—Tenim un nou músic. Continua!

En Gide va continuar tocant, però de tant en tant cometia alguns errors. A propòsit.

—Ja toques perfectament. Molt bé! —va sentir dir.

—Aprendré a tocar, però necessito tenir un quadern de música davant. Aniré a casa a agafar-ne un.

Va anar a casa. Ja se sentia feliç. Els aplaudiments li agradaven.

Va tornar amb un petit quadern. Els altres només hi veien ratlles i boletes.

—Això és música escrita. Es pot llegir. Em podeu presentar tota mena de música. Si hi ha notes, es pot llegir i tocar.

Va donar algunes explicacions sobre música escrita.

—Perds el temps, Gide. La gent et vol escoltar. Toca!

Va demanar a un nen que li sostingués el quadern al davant i va començar a tocar. Primer amb la mà dreta només, amb notes úniques, i després va tocar amb moltes notes i amb molts dits. Al final va intentar tocar al mateix temps amb la mà esquerra. Es va sentir una bella melodia.

—Que bé que es pot tocar amb l'acordió!

En Gide va continuar tocant altres peces. Va explicar:

—Aquesta és una cançó italiana.

En va tocar una altra:

—Aquesta és una cançó alemanya.

El grup es va fer més gran. La notícia va circular de boca en boca:

—En Gide ja no vol ser capellà.

—Sembla que vol ser músic.

—Tenim un nou músic al poble.

—Ens portarà alegria.

També van arribar moltes noies.

En Gide pensava en la seva moreneta i posava la mirada en totes les noies. Però no la va trobar.

Algú li va dir:

—Cantes molt bé a l'església. També saps cantar cançons nostres?

El desig de glòria va agullonar en Gide dins el cor. Va tocar i va cantar. Una cançó brasilera. No la coneixien, però van aplaudir una bona estona.

—Canta'n una altra!

—Canta una cançó italiana!

—I també una d'alemanya!

Va tocar i va cantar una cançó italiana. I després, també, una d'alemanya.

—Parles molt bé l'italià.

—I encara més bé l'alemany —va dir algú, amb un xic d'enveja.

El desig de glòria va tornar a agullonar en Gide dins el cor. Va cantar una cançó francesa.

—Quin idioma és?

—És una cançó francesa, *Ma Normandie*. Oi que és bonica? No oblideu que tinc cognom francès.

Italians i alemanys es van consolar. Era neutral, ni italià ni alemany. Però parlava totes dues llengües. A més del francès.

—I el llatí, que l'has estudiat al seminari —va dir el notari del poble, exhibint els seus coneixements—. Saps més idiomes?

—Sí, alguns —va dir en Gide—. Aquí teniu una cançó en espanyol.

L'entusiasme va arribar fins a les estrelles. Es va produir una ovació. Era una cosa completament nova a Pedras.

En Gide va prometre:

—Aprendré a tocar millor l'acordió. Però encara no en tinc cap.

—Ja en tens un! —va cridar des de lluny el Profeta.

També ell havia escoltat les últimes cançons d'en Gide. També ell s'hi havia entusiasmat.

—Vine amb mi. Et regalaré un acordió. Si necessites estudiar, a casa meva trobaràs tot el que vulguis.

Quins aplaudiments! La gent estava enfervorida.

En Gide va acompanyar el Profeta.

I molts altres, nois, noies i fins i tot homes, els van seguir en processó.

BRUNA

Aquella tarda de diumenge va néixer l'amistat entre ells. El Profeta va proposar a en Gide que es quedés tota la setmana a la finca, perquè s'oblidés de la decisió que havia pres i s'adaptés als seus nous sentiments.

—Segur que no t'ha resultat fàcil.

—Al contrari, ho vaig decidir en un segon. Quan vaig veure aquella noia, em vaig dir: se m'han obert els ulls i començo a entendre la vida.

—Molt bé! La resta t'ho ensenyaré jo. No et resultarà fàcil viure en un món completament diferent del religiós, en el qual fins ara has viscut falsament.

—Falsament? Per què falsament?

—No vulguis que t'expliqui de quina falsedat parlo. No vagis gaire ràpid, perquè et podries fer mal. Encara que tu ja tens una bona medicina.

—Et refereixes a la noia?

—Em refereixo a les noies en general. Creu-me, si aquella noia no pot ser teva, patiràs molt. Si és molt jove, és possible que no tingui xicot. Però temo que no, perquè em dius que és molt maca.

— ...

—Dóna'm més detalls. Potser la conec. Descriu-me-la.

Pobre Gide!

—Tot el que puc dir és que és bruna i té els cabells llargs i ondulats. I sobretot la seva actitud, que és seductora —va afegir amb una certa amargura.

—Ah, una morena? Seductora, dius? Llavors és enamoradissa. Tots els nois s'enamoren d'ella. Però no n'ha triat cap. Tu també pots ser candidat.

—Si la coneixes, digue'm qui és.

—Fins i tot pots endevinar-ne el nom. Ja l'has dit, sense adonar-te'n, tot parlant d'una de les seves qualitats.

En Gide es va posar a pensar, intentant recordar tot el que havia dit.

—No aconsegueixo endevinar cap nom.

—No has dit que és bruna?

—Bruna? Es diu Bruna?

—Si és la noia que jo conec, es diu precisament Bruna. És filla del ferrer, un amic meu.

—Llavors deu ser... la filla de Morema? És quasi veïna meva... Que petit que és el món!

—És normal enamorar-se de les veïnes.

Aquella mateixa nit, el Profeta va portar el seu nou amic a la finca perquè hi passés una setmana sencera lluny de les males llengües. I perquè aprengué a tocar l'acordió. No, això ja ho sabia fer. Perquè aprengué noves melodies i noves cançons que no havia sentit mai al seminari.

Va conèixer la Lluïsa i la Milena. No va prestar atenció a la bellesa de la Milena perquè dins el cor ja tenia la seva estimada.

—Bruna! Bruna! Quin nom més bonic!

En Gide també s'enamorava dels noms femenins. Per això li va agradar tant el nom de la Milena, que no havia sentit mai abans.

El Profeta tenia un tresor en obres musicals. Sobretot peces clàssiques. Tocaven a la tarda. Tocaven cada nit. En Ludvig, la Lluïsa, la Milena i ara en Gide. I tocaven molt bé. Sabien tocar després d'una primera lectura. Formaven un quartet musical!

—Com se t'ha acudit la idea de prendre el pèl a la gent fent creure que no saps tocar l'acordió? Què et rondava pel cap?

—No volia demostrar que sabia. Volia que es pensessin que estava aprenent. Ara es pensaran que m'has ensenyat tu. Bé, és veritat, tu me n'estàs ensenyant, i ja he après molt. Tots quatre podem presentar un espectacle musical diumenge que ve. Serà un èxit! Tocarem i cantarem. En molts idiomes. Farem ballar la gent — va dir en Gide entusiasmada.

—No es pot fer això sense el permís del capellà.

—Del capellà? Si fos del delegat de policia... però del capellà? I després, durant el temps pasqual, no ens podrem divertir?

—Sí, però amb el permís. Primer parlarem amb el capellà.

«Capellans, sempre capellans!» —va pensar en Gide.

* * *

Va passar una setmana.

El diumenge de matí, en Gide va anar a missa com un noi qualsevol. Portava un vestit més bonic. Alguns dies abans, el Profeta

havia demanat a Al Fayat que anés a visitar-lo a la finca i, aprofitant l'ocasió, que prengués les mides a en Gide per a un vestit nou.

—De la millor tela, turc!

El sastre va tornar dissabte a la tarda amb un vestit nou per al Rector. Perfecte.

No va servir de res protestar perquè li deixessin de dir Rector. Sempre seria el Rector. Els malnoms són més fàcils d'usar que no pas els noms autèntics. Per això al Rector el van continuar anomenant així. Ho va deixar córrer.

A l'església, el Rector mirava una vegada i una altra cap a l'esquerra. Procurava girar el cap al menys possible, quasi només els ulls, i es moria per dins per no poder veure la seva estimada.

«Bruna! Potser vindrà a la segona missa, la de les deu. Per què he vingut a aquesta primera missa de les vuit?»

Després de la missa va anar a parlar amb el capellà, preparat per sentir com el reprenia perquè reconsiderés la seva decisió. «No, desaprofitarà el seu llatí. Que bo fer servir la paraula llatí en aquest sentit. També jo, d'ara endavant, desaprofitaré el meu llatí. Una llengua difícil. Una llengua morta.»

Va veure que hi havia algunes dones, velles i vídues, visitant el capellà. Es va quedar fora. Va passejar d'ací d'allà, per davant la casa parroquial, per darrere. Es va quedar al jardí. «Quantes flors! Qui les deu cuidar? No, el pare Marcelo de segur que no!» Sumit en aquests pensaments, el temps passava.

Es va posar al costat de la finestra de la cambra, on el capellà rebia les visites. Sense pensar en res, va donar una ullada a l'interior. La cortina estava una mica tirada cap a un costat.

«Què coi?... El capellà està fornicant... Està cardant com una bèstia... Hi ha una dona ajaguda damunt la taula... amb les cames aixecades... El capellà té la sotana oberta...». A en Gide se li arremolinaven els pensaments al cap.

Consternat per aquella visió, es va apartar sigil·losament de la finestra i va anar a caure damunt una pedra del jardí. El cap li donava voltes, bronzia...

«Com! El capellà!». No ho podia creure.

Passats uns minuts, els seus pensaments es van reorganitzar. Es va tornar a acostar a la finestra. Va sentir que la dona deia alguna cosa:

—Ara també pel dimoni!

Va baixar de la taula, hi va reclinar el cos damunt, va obrir les cames i va dir:

—Ara per darrere!

—Per satisfer el dimoni? —va preguntar el capellà.

«Déu meu! No! Dimonis! Què estan fent? És possible, això? El capellà anirà a l'infern! Hum, jo ja no crec en l'infern. Si un capellà fa això, què no deu fer la gent normal? I què deuen fer els anomenats pecadors?»

A en Gide li brunzia el cap. Es va quedar petrificat damunt la pedra. I va romandre allà una bona estona. Segurament ja no s'atreviria a parlar amb el capellà. Es va quedar allà fins que...

... el capellà va aparèixer davant d'ell:

—Què hi fas, al meu jardí?

En Gide, espantat i desconcertat, mirava el capellà.

—Ja te n'has penedit, de la teva esbojarrada decisió?

—Després del que he vist a la seva cambra, no sols ja no vull ser capellà, ni tan sols vull ser un simple cristià.

El capellà ja sospitava que el noi havia vist alguna cosa:

—Fill meu, voldria explicar-te una cosa sobre aquest tema.

Veuràs...

—Deixi de dir-me «fill», ja no ho sóc pas.

—No exageris, Gide. T'ho volia explicar. Faig això per protegir les dones. Per protegir les nostres famílies. Mira, què t'estimes més que facin, fornicar amb el capellà o amb els marits de les altres, fent malbé els matrimonis? Cal consolar les vídues. I també les dones oblidades pels marits, que ja no serveixen...

—Però al dimoni se'l carda d'aquella manera?

—Oh, oh —gemegava el capellà—, si la dona s'ho estima més així...

En Gide no sabia jutjar...

—Bé, fill, el temps millorarà la teva capacitat per entendre la vida. Algun dia em donaràs la raó. Creu-me, no sóc pas una excepció. Ben al contrari...

En Gide es va oblidar de demanar el permís per ballar aquell diumenge.

* * *

Li ho va contar tot al Profeta. Va parlar amb gran embaràs de l'escena que havia vist, però només per justificar-se per no haver demanat el permís per a la representació pública i el ball.

El Profeta va esclatar a riure:

—Ets l'últim a assabentar-te de les gestes del pare Marcelo. No sols carda amb vídues i dones oblidades, estic segur que el que més li agrada són les noies verges.

Llavors en Gide es va rebel·lar.

—Si intenta fer això amb la meva Bruna, el mato.

—Alguns ja ho han pensat, però si un cristià mata un capellà no té perdó, que no ho has après, això?

—Potser té fills i tot.

—Ben segur, es rumoreja que té fills. No solament al nostre poble, sinó també en uns altres. No saps que les dones no solament poden, sinó que es deuen confessar? No van a la sagristia i a cal capellà per encarregar misses?

—A la sagristia?... No aniré més a missa?

—No facis això. Vés a missa igual que jo. Jo hi faig acte de presència i no em creo problemes.

—Etic perdent les meves conviccions.

—En perdràs moltes més. Però en compensació n'adquiriràs de noves, si vols conversar amb mi... i amb la Lluïsa, amb en Nanù, amb Kretz... No et citaré tots els no creients que hi ha al poble. Potser tu també t'uniràs a nosaltres algun dia. Després de la lliçó del capellà...!

—Ara el món em sembla molt distint.

—Segurament molt més gran, comprensible i normal —va concloure el Profeta.

* * *

Aquell diumenge, en Gide ja no va tenir ganes de fer l'espectacle. Millor esperar a la setmana següent. Però qui demanaria el permís al capellà?

—Rebel·lem-nos contra aquest costum. Anunciem l'espectacle, sense més ni més. Informarem la gent, tocarem pel carrer, per aquí i per allà, i invitarem els habitants de Pedras a la

primera actuació en públic d'un quartet que toca i que canta. I al final, qui vulgui, que balli al carrer.

Dit i fet. El dimecres ja ho van anunciar, perquè la gent comencés a parlar de l'esdeveniment. El dissabte a la nit van fer la primera presentació. Va ser un autèntic espectacle. Molta gent es va apinyar pels carrers, al centre del poble. Però els músics van saber parar a temps:

—Això és només un petit avanç del que presentarem demà, després de l'oració de la tarda.

Quan el capellà se'n va assabentar, es va enfadar i va preguntar:

—Sense el meu permís?

Durant la missa del diumenge va prevenir:

—S'han de respectar els costums. Alguns forasters estan portant mals hàbits a Pedras —va dir clarament.

Es referia també al Rectorat?

Per primera vegada a la vida es van sentir murmuris durant el sermó. El capellà també els va sentir. Va entendre que havia perdut la batalla. «Només és la primera. Després veurem.»

* * *

Per fi va arribar aquella tarda. L'oració vespertina no havia atret mai tanta gent a l'església.

—No han vingut a resar, idiota. Ja saps per què han vingut... Només espera i veuràs.

La representació, sobre una tarima alçada per a l'ocasió, va resultar apoteòsica. El quartet va tocar, en Gide va cantar (i la gent cridava «Rectorat! Rectorat!»), la Milena i la Lluïsa van interpretar cançons en italià, el Profeta en alemany i en Gide en francès, en espanyol, en anglès... cançons que ningú no coneixia.

Després el quartet únicament va tocar i en Gide va anunciar:

—A partir d'ara poden ballar al carrer. Fins a la mitjanit, si els músics i vostès aguanten.

No hi havia hagut mai abans una festa com aquella. La gent deia:

—Hem perdut un capellà, però hem guanyat un artista. El nostre artista!

En Gide es va ficar entre la gent i va tocar allí enmig. Després de presentar les peces, algunes noies se li van acostar, el van abraçar i fins i tot el van besar. En Gide va pensar en la seva Bruna. On devia ser? Havia de ser allí!

L'espectacle va continuar.

Llavors, una noia morena i amb els cabells llargs es va acostar a en Gide, amb una mica de timidesa, el va abraçar i li va xiuxiuejar a cau d'orella:

—Sóc la Bruna!

UNA NOVA VIDA A PEDRAS

El quartet va causar sensació al poble. La representació es va repetir més diumenges, quan no plovia.

Si plovia, hom sentia dir als bars:

—Maleïda pluja! Un diumenge sense música! Quina punyeta!

I d'aquesta manera, l'any 1936 va fer més agradable la vida de Pedras. Gràcies al Profeta i a en Gide, amb l'ajuda de la Lluïsa i la Milena.

Se'ls hi uniria algú més?

Una vegada, en Gide va visitar Kretz, el fotògraf. Tenia un refredat espantós que li impedia cantar. No buscava l'ajuda del fotògraf, sinó del farmacèutic-doctor.

De sobte van entrar unes noies, xerrant i fent broma. Havien anat a buscar les seves fotos. Cadascuna es reia de la foto de les altres. I entre elles, bulliciosa i seductora, hi havia...

... la Bruna!

Era la tercera trobada. O més ben dit, la tercera vegada que la veia, perquè a l'església no s'havia trobat amb ella, només l'havia vista. Ella li va parlar com si no tingués interès:

—No em diguis que has vingut a treballar amb el metge.

En Gide ni tan sols va poder respondre. Va fer que sí amb el cap i va somriure. Estava extasiat per la seva bellesa.

«Serà meva! Meva!»

Però no sabia què fer. Volia demanar-li una d'aquelles fotos. «Però és ella de veritat? Amb aquest vestit, tan seriosa, enmig d'una escena campestre... Ai, aquests cabells tan bonics! Malauradament, a la foto hi surten negres.»

En Gide es va perdre en aquests pensaments i no li va demanar la foto. Va estar distant fins i tot en el moment d'acomiar-se. Només va pronunciar un simple *ciao*, salutació italiana de costum per dir adéu.

«Que en sóc, de beneit. Per què no li he parlat? I si la segueixo? Ah, les amigues... Per què no ha vingut tota sola?»

Amb el fotògraf hi tenia confiança. Li va preguntar si podia veure l'estudi fotogràfic on desenvolupava i preparava les fotos.

Kretz el va acompanyar de bon grat i li va explicar alguns aspectes de la tècnica fotogràfica: que cal utilitzar molts reactius

químics per fer aparèixer les imatges, que cal fer algunes proves... I li'n va ensenyar una. Era precisament la foto de la Bruna, gairebé perfecta. Era en un paper estripat, però tallant-lo i fent-lo més petit... En Gide va agafar aquell paper «sense valor», se'l va mirar i, quan Kretz no el veia, se'l va amagar dins la butxaca.

Uf!

En Gide estava progressant molt a la vida!

* * *

Van passar les setmanes. Van passar els mesos. Va passar l'hivern. Va tornar la primavera al setembre.

En Gide no trobava feina. Guanyava molt poc quan tocava en alguna festeta familiar. De vegades també els nois el convidaven a tocar en algun aniversari i així guanyava una mica de diners.

«No és prou. Però com puc viure en un poble on no hi ha feina? Què hi puc fer, aquí, amb el meu llatí i el meu grec? No res. Altres nois que no han estudiat troben feina. I si aprenc l'ofici de sabater? Si aprengué, hauria d'anar-me'n a un altre poble on no hi hagués sabater. On? No, no vull seguir l'ofici del meu pare. Així doncs, què hi puc fer?»

Hi va parlar amb el Profeta.

—Sí, ja he pensat que t'has de guanyar la vida. Si no tens diners, no conqueriràs el cor de les noies. Si amb tocar no n'hi ha prou, et buscarem una altra cosa. I vull que sàpigues que ja he pensat en una cosa completament nova.

—Digue-m'ho ja, vull treballar.

—Si tens ganes de treballar, aquest és un bon ofici. Però t'hi has d'esforçar molt.

—Digue-m'ho ja, Profeta. Què puc fer? Ja ho sé fer? N'haig d'aprendre? És difícil?

—N'aprendràs amb molta facilitat. Te n'ensenyaré jo mateix. Però, com t'he dit, és molt fatigós. Bé, has pintat mai una casa?

—No, mai. Però sé pintar quadres, per què no hauria d'aprendre a pintar cases? Segur que és molt més fàcil.

—Si coneixes els secrets de la pintura, sí.

El Profeta li'n va ensenyar. Li va ensenyar de fer pintura amb vegetals. Li va ensenyar els secrets de la tècnica.

—No ho diguis a ningú més. Si aprenen uns altres, tindràs competència. Sempre que sigui possible, fes el treball d'amagat. Com? Jo te n'ensenyaré. Vols començar de seguida?

El Profeta va preparar la pintura. Per quina casa començarien? Doncs per la que ell tenia al centre. Per la seva casa de fusta.

En Gide va començar per l'interior. Quan va pintar l'exterior ja estava fet un expert. La gent va anar a veure com havia quedat la casa del Profeta.

—Que bonica!

—Si no costa gaire, jo també vull pintar casa meva —va dir el més ric del poble, el comerciant Citrone—. Però només per fora. Per dintre és un luxe. Per fora, per protegir-la de la pluja, no?

El Profeta va ensenyar a en Gide quants diners havia de demanar. El comerciant es va queixar, però va acceptar a condició que la meitat dels diners se'ls gastessin a la seva botiga.

—Tracte fet.

Va pintar una segona casa. Li'n va seguir una tercera, la de Kretz. Només va pagar la pintura, no la mà d'obra, perquè també Kretz s'havia fet gran amic seu i li ensenyava moltes coses sobre el cos, i sobretot en relació amb el sexe. Per això aquell qui havia estat rector ja no era ingenu en aquells menesters. Quan els nois feien preguntes estranyes, ell sabia respondre com un metge. Ara li tocava a ell confondre els altres.

Però no hi havia gaires cases per pintar al poble. Faltaven diners. No tenien possibilitat de vendre els propis productes.

—Voldrà el sastre Al Fayat pintar la seva?

—Sí, a condició que m'encarreguis més vestits.

Hi havia dos sastres al poble. Massa per a Pedras. Per aquest motiu no eren amics entre ells.

Quan va estar pintada la casa d'Al Fayat —oh, quina bellesa!—, l'altre sastre, Farmetti, també va voler pintar la seva:

—Si aquell sastre pot pintar la seva, per què jo no?

El pare d'en Gide se'n va queixar:

—Si has pintat la casa dels altres i no tots t'han pagat amb diners, per què no pintes casa teva, la de la teva família? Et faré un parell de sabates noves. I també un parell de botes altes.

Una casa més que va rebre la pintura d'en Gide. Volia pintar-la millor que les altres, perquè fos un model per a tot el poble. Així que va demanar ajuda al Profeta.

—Vine amb mi a Porto Alegre. Comprarem una pintura millor i aprendràs noves tècniques.

En Gide va aprendre molt en aquell viatge. Es van quedar tres dies a la gran ciutat. El Profeta li ho va ensenyar tot:

—És possible que abans o després vinguis a viure aquí, per què no? Com pots veure, al teu poble no és fàcil guanyar diners. Mira, aquí podràs tenir molta feina. També amb la teva música, naturalment. I podràs aprendre moltes més coses. Però no és fàcil viure en una gran ciutat.

Allò va esdevenir el somni d'en Gide. Algun dia viuria en aquella gran ciutat, capital de l'estat. Hi va pensar molt. De sobte li va venir la imatge de la Bruna.

«I si la Bruna no vol venir amb mi?»

El Profeta li va ensenyar a en Gide casa seva, on havia deixat moltes de les seves coses i on vivia una parella d'ancians, només per tenir cura de l'habitatge. Li va ensenyar l'oficina, on moltes persones treballaven per a ell, ja que encara era arquitecte. Per bé que no necessitava treballar gaire, ja que li enviaven els treballs ja quasi enllestits, i de vegades només havia de signar. Els seus empleats l'apreciaven, perquè ho ensenyava tot molt bé i pagava millor encara, molt millor que els altres professionals. Per això el van acollir afectuosament i en Gide va comprovar impressionat com era de competent el Profeta. Sí, també allí, al gabinet d'arquitectura, li deien amistosament el Profeta.

En el mateix viatge van comprar moltes partitures noves. I dotzenes de llibres, perquè en Gide pogués aprendre millor i s'oblidés del llatí.

* * *

En tornar, en Gide es va dedicar a pintar la casa dels seus pares, al centre poble. Potser era la casa més bonica, amb molts adornaments.

Una part del treball la va voler fer en secret. Per això en primer lloc va construir un porxo darrere la casa, el qual no es podia veure

des del carrer. Hi va portar molts adornaments que havia retirat, els va reparar, els va pol·lir i els va pintar.

La casa tenia un aspecte esplèndid.

El sabater Sauthier estava orgullós del seu fill, de la seva casa renovada, pintada també per dins, i també, sí, perquè el seu fill es guanyava bé la vida. I fins i tot perquè ara rebia més encàrrecs; a la gent li agradava que els consideressin amics del sabater. No! Del pare d'en Gide.

* * *

Cada tarda, el Rectorat pujava a un petit turó situat darrere l'església. Allà hi havia un pastiu per als cavalls del seu pare i del capellà. Anava fins a aquell lloc per donar beure als cavalls.

Allà, com al Paradís Terrenal, hi havia dos arbres. Però no pas del bé i del mal. Eren uns tarongers. Amb fruites sucoses. A en Gide li agradava menjar-se'n alguna cada dia. De vegades feia la migdiada a l'ombra dels arbres, darrere d'unes grans roques. Allà meditava sobre la seva vida. De vegades s'hi emportava un llibre. En aquell lloc no el molestava ningú.

Una vegada, tornant cap a casa, va passar una cosa. Va veure dues noies que pujaven pel mateix camí. L'una corria davant, l'altra la va agafar, li va aixecar les faldilles i li va fer un pessic al cul. Després, al seu torn, l'altra va fer el mateix.

Tot corrent, jugant i rient... pujaven.

El Rectorat no sabia què fer.

«Bé, m'amagaré darrere una roca i veuré què fan.»

Van arribar fins als tarongers.

«Són veïnes meves! Sempre van juntes. Són molt eixerides. Una vegada es van burlar de mi, però les perdono.»

Les noies van deixar de jugar i es van posar a saltar per arribar a les fruites. En Gide les va espiar i va assistir a un bonic espectacle quan se'ls van alçar les faldilles i se'ls van veure les cames... i fins i tot les calcetes!

En Gide volia ajudar-les, però es va contenir. Ja havien agafat algunes taronges.

«Vénen al meu encontre!»

Però no, es van asseure a l'ombra d'una altra roca. Sobre les faldilles? No, per no embrutar-les se les van tirar a sobre i es van asseure amb els genolls oberts.

El Rector no havia vist mai abans semblant espectacle.

—Que en som, de beneides. Per què no hem portat un ganivet?

—Si fossis un noi, sempre duries una navalla a les butxaques.

—I entre les butxaques? —va preguntar l'altra, tot rient de bona gana.

—Bah, però si això no talla gens.

—No és una navalla, sinó un trepant! —va reblar l'altra.

—Quin fàstic rosegar una taronja! La pròxima vegada no t'oblidis de portar un ganivet.

En aquell moment, en Gide va agafar el seu trempaplomes i el va llençar enlaire. Aquest va anar a caure just al davant de les noies.

Elles es van aixecar d'un salt i van mirar el trempaplomes, que havia caigut dret.

—Hi ha un noi per aquí!

—Trobem-lo!

—Treu el cap, noi!!

Van donar la volta a la roca. No hi van veure ningú. Van anar fins a la roca on hi havia amagat en Gide.

Però ell va anar a amagar-se darrere de la de les noies.

—Els trempaplomes no cauen del cel, oi?

—Ei! On ets? Deixa't veure, noi!

—O nois...

Llavors en Gide es va deixar veure.

—Ah, ets tu, Rector!

—De poc ens espantes. On eres quan hem arribat?

—Era allà, prop de la bardissa. Us he vist que pujàveu. He vist com jugàveu. M'he amagat darrere d'aquella roca.

—I per què t'has amagat? —va preguntar una d'elles.

—Per mirar-nos, oi? —va dir l'altra.

La més gran, que era la més eixerida, li va preguntar, provocativa:

—Li agrada al Rector això que ha vist?

Ell es va empassar la sorpresa, va obrir els ulls de bat a bat i es va enrojolar.

—El Rectorret encara és verge, oi?

El Rectorret no va poder dir ni un sol mot.

—Pela'm una taronja, si us plau.

Encara mut, es va afanyar a pelar la taronja.

—Tornem-nos a asseure com abans —va suggerir una de les noies—. Ja ens ha vist. Ens pot continuar veient.

Sense més contemplacions, com si el Rectorret no hi fos, les dues noies es van aixecar les faldilles i es van asseure amb els genolls oberts.

El Rectorret mirava.

—Segur que té el trepant ben dur —va murmurar la més gran.

L'altra no va poder contenir el riure:

—Digue-li que ens l'ensenyi —va riure de bon grat.

—Rectorret, tu ja ens has vist en calcetes. A nosaltres també ens agradaria veure alguna cosa teva.

El nostre ingenu Rectorret no va copsar el sentit del missatge i va preguntar:

—Què voleu veure?

—Doncs la teva tita, què vols que sigui? Volem veure com és. Volem saber més que les altres. Ensenya-nos-la, Rectorret. Ensenya'ns alguna cosa que no sigui el catecisme.

El Rectorret va caure en la temptació:

—Veni-la a veure, si voleu.

Les noies no s'esperaven aquella resposta. Es van mirar l'una a l'altra:

—T'hi atreveixes? Ens n'ha donat permís. Fes-ho tu!

L'altra es va aixecar. Tot somrient es va acostar al noi... i amb tota la seva valentia li va desbotonar ràpidament els pantalons. I es va aturar.

El Rectorret es va entusiasmar:

—Fica-hi la mà. Busca-la!

La noia continuava rient. Va allargar la mà...

L'altra s'hi va acostar i es va posar de genolls.

—Treu-la-hi!

Llavors la Zina, la més gran, hi va ficar la mà, però la va retirar:

—Que n'és, de grossa!

—Vinga, treu-la-hi —va dir amb impaciència la noia que estava agenollada.

—Vet-la aquí —va fer la Zina.

I allà la tenien, gloriosament llarga, grossa, dura i horitzontal, davant els seus ulls fascinats.

Estaven emmudides. Amb els ulls desorbitats.

—No, no pot ser... és impossible que entri en el nostre foradet!

—On hi ha la bosseta? La bosseta amb els ous? —va preguntar la més jove.

El Rector et es va vanter:

—Aquí hi ha tot el que volíeu veure. Ara ja sabeu com és un home!

Les dues noies volien saber més. El van grapejar.

—Que dura que està! —va dir una.

—Però està dolça! —va dir l'altra.

—Acaricia-la! —va dir el Rector— Ja veuràs com escup llet.

—Llet? —van preguntar les dues noies alhora.

—Sí, la llet que fa que neixin els nens, que no ho sabíeu?

—Tira una mica de llet, doncs!

—Ah! —va dir el Rector— Això només ho fa si li ensenyeu la figueta.

—Per què t'hem d'ensenyar la figueta? —en relació amb aquest problema, les noies encara eren ingènues.

—Perquè només així tira llet, la titola!

La Zina, més encuriosida, va dir:

—Si és així...

Es va aixecar la faldilla, es va asseure, va estirar les calcetes cap a un costat i va obrir el cony.

—Ja està. Ara tira la llet!

El Rector et no aguantava més. Va agafar la mà de l'altra noia, se la va acostar a la cigala i va dir:

—Muny-me! Així!

Ell mateix li va subjectar la mà, a la noia, i va començar a refregar-se-la. El semen va esquitxar de ple les cames de la Zina.

—Ara tindràs un fill! —va cridar la més jove.

—No, reina. Això és només si la llet entra en la figa.

Es va acabar la sorpresa i la revelació.

Les noies van tornar a riure, cada cop més de gust. El Rector et també reia.

De sobte, la Zina va dir:

—No ho has de dir a ningú. Promet-nos que mantindràs el secret!

—Ho prometo. No tingueu por!

—Ara sabem més que les altres noies, oi? —va dir la Zina a la seva amiga.

També el Rectorat sabia més ara sobre les dones.

* * *

El Profeta va tenir una idea:

—El nostre quartet es pot presentar no solament com a banda de música, sinó també com a grup teatral. No us sembla?

La idea va entusiasmar a tots. En Gide es va preguntar per què no havia tingut aquella idea abans. Com que havia fet representacions teatrals al seminari, ja en tenia experiència. Fins i tot havia dissenyat alguns escenaris.

—Llàstima que no tingui els textos que teníem al seminari.

—Els podem encomanar. Els trobarem a les botigues de Porto Alegre. Anem a la ciutat i comprem no solament les obres teatrals, sinó també material per a fer roba i altres coses necessàries. Construïm el nostre propi escenari a la plaça de Pedras!

L'entusiasme va ennuegar a tothom.

No, a tothom no. Al capellà no! Sentia enveja per la fama d'en Gide. A més a més, ja sabia que el Profeta no era cristià. «Què coi deu ser?», es preguntava constantment. Kretz ja li resultava hostil. I també en Nanù, a qui no li agradava anar a l'església.

Per començar, van escollir una obra de tema sacre: *Vida de Santa Genoveva*. Calien més de quatre intèrprets. En Gide va pensar en la Bruna, però ella no va acceptar la invitació. Dic mentida: ella va acceptar, però els pares li ho van prohibir. La resta d'intèrprets els van trobar amb facilitat.

Els assaigs van tenir lloc a la finca Omega. Només amb els actors. Per això ningú no sabia quina seria la primera representació teatral a Pedras.

Van construir l'escenari. Era una casa de debò, oberta només per un costat, que donava al centre del poble, el qual es trobava en la

intersecció del carrer principal amb dos carrers més; un lloc espaiós, per bé que no tingués l'aspecte d'una plaça. Només hi havia un arbre al centre, el qual dificultava la visió a alguns espectadors.

La gent va arribar entatxonant-se i portant cadascú la seva pròpia cadira. En tots els llocs de trobada s'hi van vendre entrades... a un preu molt baix. Però els diners només eren «per pagar la construcció de l'escenari». Tots van col·laborar amb molt de gust.

Durant la representació, alguns espectadors, sobretot els més vells, van arribar a plorar. Per consolar-los, entre un acte i l'altre van explicar que només es tractava d'una ficció escènica, que res no era veritat. Que ningú no s'havia mort, que ningú no havia resultat ferit, que tot era un truc... Així i tot, quan Genoveva es va morir, moltes dones es van posar a plorar desconsoladament.

Després de la representació teatral, Kretz es va trobar amb el capellà i li va preguntar:

—Aquesta representació no ensenya millor que els seus sermons?

El capellà va voler pegar-li, però es va estimar més participar en la tabola bevent aquell meravellós aiguardent amb fruita del Profeta.

Kretz va continuar irritant el capellà:

—Si en comptes de vi es pogués veure aquest nèctar durant la missa...

No havia acabat la provocació, quan el capellà va dir de manera fulminant:

—No blasfemis, dimoni!

—Ei, pare, que només faig broma! Ja sé que vostè beu la sang de Crist, i no pas vi...

I com que des del punt de vista religiós això era cert, el capellà no va poder replicar, tot i que per dins li van cruixir les dents. Va beure d'un sol glop tant d'alcohol com pogué, va donar gràcies i se'n va anar.

Sense el capellà van poder tenir millor festa al bar, on s'havien reunit tots els actors.

La beguda, tot i no ser gaire bona, a alguns els va pujar al cap i l'amo del bar va haver de tancar el local. Alguns ja no s'aguantaven drets i van necessitar l'ajuda de les espatlles dels amics.

Quina nit la de Pedras!

EL PROFETA ENSENYA

Mereixien un descans. El Rector va passar una setmana a la finca Omega. Passejaven en barca, tots quatre o només els dos amics. En Vigo li va ensenyar a en Gide la fàbrica d'aiguardent i li va revelar els secrets tècnics i de la fruita. En Gide també va aprendre a beure. A beure a grans glops!

Cada nit, el quartet tocava peces noves i en repetia d'antigues. Estaven plens d'entusiasme.

—Ens falta Erno Lippe. És molt bo tocant l'harmòni i a l'església.

—Però és massa beat. Quan el capellà falta a l'oració, ell fa de capellà. Si sentís el que diem!

—I el que fem! —va afegir la Lluïsa—. Imagineu-vos si fos present en una d'aquelles vetllades amb els nostres amics de Pavona...

L'amistat entre el Profeta i el Rector es va fer cada vegada més íntima. En Vigo va preguntar a en Gide:

—De debò et volies fer capellà?

—No, de cap manera. Eren els meus pares que volien. Em van enviar al seminari quan encara no tenia onze anys. Quan el capellà em va preguntar si em volia fer capellà, jo li vaig voler dir que no, però el meu pare era allà i no vaig tenir el coratge de dir-li-ho.

—En aquell primer moment eres un nen, és clar. Però i després, quan vas tornar a casa per vacances?

—Vam romandre dos anys al seminari i només després vam tenir vacances a casa. Jo em volia quedar a casa. Recordo que plorava perquè no volia tornar al seminari. Però la meua mare ja havia preparat roba nova i estava molt feliç, ja es veia sent mare d'un capellà. Un cop més, no vaig ser capaç de dir que no.

—Però vas estar-hi més de quatre anys. Per què vas continuar anant-hi?

—Jo mateix vaig decidir tornar-hi, perquè volia acabar el batxillerat. Com hauria pogut continuar els estudis si m'hagués quedat a casa? Acabat el batxillerat, vet-me aquí.

El Profeta el va interrompre:

—Per sort, amic meu, una noia t'ha ajudat en la teva decisió.

—Després de la trobada amb la Bruna, ja no tornaria a pensar a prendre els vots, naturalment.

En Vigo també volia ajudar el seu amic quant als problemes sexuals.

—Què saps de les dones? Vull dir, de la sexualitat.

—Molt menys del que suposes.

—Tinc els meus dubtes...

—Doncs et diré que vaig conèixer, en el sentit bíblic, sí, una dona quan encara no tenia vuit anys.

—No parlava d'això. Saber la diferència entre mascle i femella no vol pas dir conèixer la sexualitat.

—Escolta'm, doncs. No sé exactament quants anys tenia, però és segur que no n'havia fet vuit, perquè encara no anava a l'escola. Teníem com a hoste un oncle meu amb la seva família. Estaven traslladant-se molt lluny. De passada, es van quedar a descansar alguns dies a casa nostra. Una tarda, una cosina meva, una mica més gran que jo, es va acostar a mi durant la migdiada i em va proposar: «Que em vols veure?». Li vaig respondre: «Però si ja et veig!» Ella es va riure de mi: «No, babau! Vine amb mi, que te n'ensenyaré!» I em va portar al magatzem, a un lloc força amagat. Allà em va dir: «Mirem-nos!» Es va treure les calces, va obrir les cames, i amb totes dues mans es va obrir la figa. Cosa que jo no havia vist abans. Llavors em vaig treure els pantalons, em vaig agafar la tita i la hi vaig ensenyar. «No, ho has de fer així!», va continuar la meva cosina, i em va agafar la titola i la va estirar de manera que la punta va treure el cap. Jo tampoc no havia vist allò mai abans. Va continuar: «Fes-ho així!» I em va fregar la cigala degudament. Em va ensenyar el cony una altra vegada, se'l va acariciar i va dir: «Ara refrega'm la tita pel cul!» «Bah», vaig pensar jo, «com els gossos!» I m'hi vaig refregar. Va ser un autèntic clau. Malauradament, la meva cosina es va fer enrere, dient: «Ja n'hi ha prou!»

—Dimonis! —va dir el Profeta—. Vas aprendre aviat. I així i tot et vas fer seminarista?

—Si t'ho contés tot... L'endemà, a l'hora de la migdiada, vaig anar a veure la meva cosina i li vaig proposar de tornar a fer allò. «D'acord, som-hi, però de pressa!» —va respondre. Llavors jo ja

sabia com fer-ho. Et juro que vaig sentir plaer amb el joc... però la meva cosina tenia molta pressa. Per què?

—Vas rebre una lliçó de sexe: moltes vegades, a les dones no els agrada fer l'amor durant gaire temps, i de vegades ho eviten del tot.

—Al tercer dia li vaig fer la mateixa proposta, però la meva cosina no va acceptar de cap manera. Va ser una desil·lusió. I l'endemà, la família del meu oncle se'n va anar.

—I no has volgut repetir l'experiència amb altres noies?

—Sí, és clar que sí, però no he trobat noies disposades... o no s'ha presentat l'ocasió. I després, per desgràcia, durant les classes de religió vaig aprendre que aquest és el pecat més greu. La gent va a l'infern...

—La professora no era la Ingènuia Nilse, oi?

—Oh, no! La nostra era molt rara, una professora seca i llargaruda —va dir en Gide.

—Les teves experiències amb el sexe femení s'han limitat a aquell clau infantil?

—No, no! —va respondre en Gide rient.

Llavors el Rector li va contar l'aventura amb les dues veïnes.

—Però continua sent una criaturada, encara que hakis fet progressos.

—La lliçó completa me la va donar el pare Marcelo.

En Gide va parlar de les gestes del capellà.

—La gent no diu mal del capellà, això és cert.

—I encara en saps poc! —va dir en Gide al final.

* * *

El Profeta va continuar instruint el seu amic:

—Segur que has après moltes bestieses amb la religió. Sobretot amb la Bíblia. Si vols saber més de la vida, podem continuar parlant de moltes coses.

—La vida no té explicació. Ja he après això, aquesta és la meva conclusió —va filosofar en Gide.

—Des del principi de la humanitat —va explicar el Profeta— els homes es divideixen en dues classes: els qui treballen i els qui

s'aprofiten del treball dels altres. Entre aquests no hi ha solament els lladres i els malfactors, sinó també els religiosos, els militars i els polítics. Tots ells s'ofereixen per protegir-nos, però ho fan a condició que paguem impostos.

—Sobre qüestions religioses —va dir en Gide— sempre he tingut els meus dubtes, especialment durant les classes de religió al seminari. Tenia un company que s'atrevia a fer unes preguntes increïbles. Als capellans els resultava difícil donar explicacions i la conclusió solia ser aquesta: «És un dogma, cal creure-hi. I no en parlem més!»

—Sí! Moisès va acaparar tot el poder sobre el seu poble. Per assegurar-se plena obediència, es va inventar els pecats. Què li agrada fer a la gent? Menjar, beure, cardar, descansar, dir renecs... Així que això va ser precisament el que va prohibir. I per a la seva tribu, la garantia d'una vida fàcil, ja que estava formada per sacerdots. Com a sacerdots, tenien dret a les millors coses de la vida, a la millor ovella, a la millor farina, al millor oli... i a viure sense fer res. Per enganyar-nos millor, perdonen els nostres pecats i resen per nosaltres.

En Gide va riure molt:

—Sí, és així. Però a la gent li agrada que l'enganyin.

—Per desgràcia tens raó. La humanitat és estúpida.

—I això que la Bíblia diu que «per a l'home res no hi ha de millor que menjar i beure i divertir-se»...

—Però això no ho ensenyen els capellans. Trien parts menys agradables. Imagina't si la gent se n'adonés!

—Perquè els capellans només llegeixen la Bíblia per a ells mateixos. Aquest llibrot només existeix perquè la gent el compri. I si algú el llegeix, no en comprèn res.

Així passaven moltíssimes hores, cada nit, a Omega.

De vegades en Gide es posava a llegir tot sol, al costat de la piscina o prop del riu. La presència de la Milena li recordava la Bruna constantment. No aguantava una setmana més. Volia tornar a veure la seva noia.

A despit de les mirades de la Milena. Dolços ulls...

«Si no fos per la Bruna...»

En Gide es reprotxava a si mateix per aquell pensament.

Gràcies als ensenyaments del Profeta havia deixat
completament de banda la idea de fer-se capellà.
És lògic que un Profeta ensenyi al seu poble!

UN TRIO

La vida a Omega es va animar amb la representació d'unes altres obres de teatre. Ja no eren de tema sacre. També van posar en escena comèdies que, a dir veritat, van agradar més que la vida d'una santa. Només el pare Marcelo va rondinar (oficialment, però no dintre seu) i algunes ancianes van protestar amb ell.

Va arribar el desembre de 1936. Va arribar l'estiu. Era millor viure allí, en aquell paradís dalt del turó. Podien tornar a nedar a la piscina natural que hi havia entre les roques.

Quan la Lluïsa i la Milena estaven a soles, no sols es quedaven nues a la piscina natural, sinó també dins de casa.

Quan en Vigo hi era present, anaven molt lleugeres de roba i en donaven la culpa a la calor.

—M'estimaria més viure sempre nua —va dir la Lluïsa una vegada, sense calcular les conseqüències.

—Jo també —va afegir la Milena—. Vivim al paradís.

—Doncs visquem com Adam i Eva —va aprovar en Vigo, ple d'alegria. I va ser el primer a llevar-se la roba i entrar corrent a la piscina.

Les dues dones el van seguir alegrement.

La nuesa no les incomodava de cap manera. Només de vegades la Mila mirava en Vigo amb massa insistència, ahí... i ell al seu torn mirava la seva «neboda» en aquell lloc, dessota el melic.

La Lluïsa se'n va adonar. Però no estava gelosa, i somreia per dins. Era molt comprensiva!

L'experiència nudista no va tenir gaire èxit. De vegades la roba és necessària no solament fora, sinó també dins de casa. Això a part, la nuesa semblava una cerimònia per poder gaudir de la vida. Sentien una intimitat més gran. Era massa íntim, segons la Lluïsa. Un xic violent, segons la Mila, quan tornava a veure en Vigo en aquell estat.

* * *

Al nord de la cala, on era més fàcil pescar salmons, hi havia un cingle. Una vegada, el Profeta va voler explorar aquell lloc més detalladament. Estava baixant per una escala de corda amb graons

de fusta, quan va veure un forat a la paret. Es va aturar per mirar. S'hi podia entrar.

Era massa fosc. Va tornar enrere per agafar una llàntia de petroli. La va encendre a l'entrada. El forat es feia cada cop més gran. Alguns ocells, o més ben dit, ratapinyades, van alçar el vol. N'hi havia uns pocs, només. Com més s'endinsava, millor s'hi podia veure. La llum entrava per una escletxa, no? Va veure un forat a dalt. Hi havia brasers de carbó apagats i cendres. Allà dins havia viscut gent. També va trobar trossos de fusta. I trossos d'olles. «Aquí n'hi ha una altra, i està sencera! Indis!»

Indis? Quina idea més estúpida! Estava clar que allà no hi vivia ningú en aquell moment. Però en el passat...

Ja no necessitava la llum de la llàntia. Va intentar trobar una sortida. Després d'una llarga recerca va trobar un esglaó, i darrere l'esglaó una mena de camí que donava voltes cap amunt. Va apagar la llàntia i va continuar pujant. Va ser difícil, però va aconseguir sortir del forat. Allà, a aquella hora, la llum entrava de ple dins la cova:

«Bé, doncs vet-me aquí, prop del terreny llis de la finca. Quin ús se li podria donar a aquesta cova? Si vinguessin els revolucionaris, ens podríem amagar aquí i estaríem fora de perill. Sense fer foc. Amagant l'escala i el forat de dalt, no ens hi trobaria ningú. Fins i tot podríem pescar allà sota. Morir-nos de fam? Mai de la vida.»

Ell mateix es va riure d'aquella estúpida idea. Fantasies descontrolades.

«Podria escriure una novel·la, no?»

* * *

El Profeta estava cada vegada menys predisposat a fer nudisme a la finca. Només a la piscina, on podia amagar millor les ereccions... perquè la Milena li agradava cada cop més.

«Ja està feta una dona. I quina dona, Déu meu! Però és verge! Si féssim l'amor, la Lluïsa se'n podria adonar. Per què aquell metge no li va obrir completament l'himen? I pensar que va ser la mateixa Lluïsa qui ho va aconsellar... Preveia alguna cosa, potser?»

Aquells pensaments pertorbaven cada cop més el Profeta. Ja no aguantava més.

* * *

Una vegada, la Lluïsa es va quedar tot el dia en el poble. La Milena ho sabia. Malgrat això, es va ficar tota nua dins la piscina. Va nedar durant molt de temps i després es va ajeure al sol.

El Profeta havia vist l'escena. Com si ignorés la seva presència, es va ficar dins la piscina i va nedar d'un costat a l'altre.

Tot d'una, la Milena es va capbussar dins l'aigua i va anar nedant cap a ell. Quan va ser-hi a prop, li va llançar una invitació:

—Vine a jeure amb mi al sol. S'hi està molt bé. Vine!

El va agafar de la mà i el va dur amb ella.

El Profeta la va seguir emmudit.

Al cap d'una mica, es va girar de costat. El penis va seguir la seva inclinació natural.

Llavors la Milena va passar a l'acció. Primer va somriure, va riure i va dir:

—Sense que l'acariciïn i ja està així. Imagina't com es posarà ara!

El va agafar amb la mà. No sabia com fer-ho, però s'ho va apanyar bé.

—Continua, Mila, continua! Has après bé!

—Deixa'm fer-ho a mi. Ja t'he vist amb la Lluïsa. Ella mateixa me n'ha ensenyat. Ella mateixa m'ha animat a mirar-te.

—Però encara ets verge, Mila.

—Podria ser verge eternament, però ja veus què puc fer.

Es va asseure a cavall damunt d'ell. Li va subjectar la cigala fortament amb les mans i va començar a baixar... La cigala no volia entrar... però sí...

Estava fent l'amor. Sabia com fer-ho. Les mamelles li ballaven amunt i avall... tot el cos... i aquelles mamelles. Verge Santíssima!

—Quant de temps hem desaprofitat! —va dir la Mila.

—Sempre m'ha fet por aquell himen teu, tan dur —va explicar en Vigo.

—Creus en un himen etern?

Només llavors es va adonar que havia estat equivocat. Va aixecar el cap, va mirar, ella va posar les mans al costat dels peus, es

va reclinar cap endarrere, es va obrir completament de cames i ell va veure la seva cigala a dintre. Admirat, va dir:

—Però si tens una cigala petitona aquí, reina!

—Tu ja saps que això és el clítoris. Com pots veure, tinc una figa grossa i inflada, llargs pèls al pubis, un llarg clítoris, un himen impenetrable, i així i tot...

Va ser d'allò més plaent. Va arribar fins al final amb plena satisfacció.

I ella va riure...

... i va saltar dins l'aigua.

Ell no es va poder llançar darrere. Estava massa cansat.

«Encara és verge. Sempre verge. Gràcies a aquell metge. Gràcies al savi consell de la Lluïsa.»

* * *

La Milena no havia realitzat cap acte indecent. La natura havia trobat per fi el seu camí. «Qui li ha ensenyat a fer l'amor? Potser ha estat la Lluïsa qui l'ha animada a fer l'amor amb mi?» —es preguntava en Ludvig.

La Milena no n'estava segura.

La Lluïsa podria haver experimentat alguna mena de remordiment, ja que havia estat coquetejant amb la Mila des de feia molt de temps. Estaven acostumades a banyar-se despullades, fos a la piscina o dins la finca, a la banyera de casa o al riu.

La cosa no havia començat llavors. A Porto Alegre, la Lluïsa ja havia viscut amb una altra dona, companya seva. Aquesta sempre havia exercit un paper dominant. Havia obligat la seva amiga a fer l'amor...

Amb la Mila havia estat diferent.

Al principi, la Lluïsa l'havia examinada com si fos un metge. Quan va agafar entre els dits aquell llarg clítoris i va notar que s'enduria, va continuar acariciant-lo. La Milena reaccionava amb plaer i hi consentia. D'una cosa a l'altra només hi havia un pas.

Aquesta va ser la raó de l'experiència nudista. A elles els agradava, perquè volien arrossegar en Vigo. La Lluïsa sabia molt bé que era un badoc, de manera que havia animat la seva amiga perquè es vestís de manera provocativa i ballés tapada només amb una

delicada combinació de seda. Totes les nits que la Mila ballava d'aquella manera, ell feia l'amor amb més delicadesa.

La Lluïsa va pensar en una recompensa...

* * *

L'estiu, al gener i febrer de 1937, no sols va portar calor, sinó també sequera. La part del riu on hi havia els ràpids gairebé sols deixava veure-hi pedres. Semblava possible travessar el riu a peu. El Profeta va aconseguir fer-ho.

Per la banda d'Omega s'havien format bones piscines dins el riu. L'aigua havia creat tolls entre les roques. Que agradable que era banyar-se en aquella aigua càlida i pura!

Una vegada estaven nedant tots tres. Nus, com era habitual. La Lluïsa jugava amb la Mila, jugava amb en Vigo... La Mila mirava com si allò no li interessés pas.

Després de molt de jugar, xipollejar i submergir-se dins l'aigua, llurs mans van acabar tocant totes les protuberàncies masculines i femenines. Llavors la Lluïsa va abraçar la Mila, la va recolzar contra una roca i va fer l'amor amb ella.

En Vigo va romandre al seu costat. La Lluïsa sabia que li agradava. Era més que evident, vistos els resultats.

La Lluïsa va llepar aquell clítoris extraordinari. La Mila es va girar i li va ensenyar el cul a en Vigo. La Lluïsa va fer un senyal amb les mans a en Vigo perquè penetrés la Mila pel cul.

Quan en Vigo ho va fer, la Mila es va posar a riure i cantar.

—Al·leluia! Al·leluia! Al·leluia!

La Lluïsa i la Mila es van intercanviar el lloc i van continuar fent l'amor.

Cansats, es van llançar a nedar dins la càlida aigua del riu.

Satisfets en cos i ànima.

«Quant de temps hem perdut!» —van pensar tots tres.

La convivència va esdevenir un *ménage à trois*.

Amb un sol retret:

—Per què no abans?

O, més aviat, amb dos retrets:

—I per què no amb en Gide?

—Un quartet!?

—No solament musical...

EL PATRÓ CELEBRA EL SEU DIA

Les relacions entre el pare Marcelo i el Profeta s'anaren fent cada cop menys amistoses. Al Profeta no li agradava l'actitud hipòcrita del capellà. En els seus sermons era massa amenaçador. Gairebé sempre fustigava la conducta dels feligresos. Per què no es limitava a ensenyar religió? Per què els havia de retreure els pecats i enviar a tots a l'infern? És que només sabia reprendre? Per què no parlava del Paradís?

Una vegada, durant l'homilia, va bramar que la gent no estava complint els deures cristians. Si ell concedia el permís per ballar (i només el concedia dos cops a l'any), la gent es comportava malament. I ho va demostrar:

—Durant el ball, en un lloc anomenat Vilaploma, alguns nois han sortit de la sala de ball i s'han ficat dins una plantació de mandioca...

Quan va dir allò, els nois van començar a riure per sota el nas i es tapaven la boca amb la mà. Les dones volien protestar i es donaven colzades, interrogant-se sense parlar, només amb la mirada. Pel que sembla, tothom va protestar per les paraules del capellà. Imagineu-vos, amb tantes criatures innocents que hi havia a l'església...

El capellà degué percebre les protestes i es va abstenir d'insistir en els retrets. Altrament, hauria explicat allò que havien fet els nois en aquella plantació...

Després d'aquella cèlebre missa, la de la plantació de mandioca, van sorgir les disputes:

—Per això vas tornar amb la jaqueta plena de fulles i pols. Tu també vas entrar en la plantació. Et vas ajeure i ella es va asseure damunt a cavall, oi? Dóna gust fer l'amor així? —va preguntar Silvano al seu amic Alvaro.

—No vam fer l'amor així, bocamoll! Jo vaig recolzar l'esquena en un arbre i només ens vam abraçar. Tu també fas l'amor amb la teva xicota. Llavors per què no tens fills, eh? Digue'm.

Arran d'això, tots dos nois van trencar l'amistat.

—La culpa és del capellà —van dir tots.

La gent es va amoïnar molt. Tothom se'n queixava. Després de la missa, algunes velles van anar juntes a cal capellà i el van renyar:

—Dir aquestes coses en presència de criatures innocents...

També alguns homes van anar a cal capellà pel mateix motiu:

—La meva filla va anar a aquell ball amb el seu xicot i jo hi era present. Ara li pregunten si ella també va entrar en la plantació.

—La meva dona també m'ho pregunta, perquè no era amb mi.

—Ha sembrat zitzània i desconfiança en les nostres famílies amb el seu desgavellat sermó.

El Profeta va sentir la rebel·lió popular i se'n va alegrar molt. Va prometre venjar-se d'aquell desbaratador. Que esperés. Ja arribaria el seu torn!

* * *

Va arribar l'hivern. Després juny. Van arribar les festes dels sants populars: Sant Antoni, Sant Joan, Sant Pere i Sant Pau. Especialment sentida era la festa de Sant Pere, patró de Pedras. La festa cau el 29 de juny.

El capellà volia una gran celebració. Això suposava diners per a les necessitats de l'església. I per a ell, l'únic beneficiari d'aquells diners que tan fàcilment es guanyaven.

Hom va preparar una missa festiva cantada. El capellà va necessitar l'ajuda del Rector. Aquest va acceptar, va organitzar els cants per a la missa i va tocar l'harmòni. Va escollir els qui cantaven millor i va descartar els menys competents. Hum... això no va agradar a algunes respectables senyores, que ja no van poder ocupar un lloc al cor i es van haver de quedar amb altres cristianes normals i corrents. Van anar a queixar-se al rector, però aquest va defensar el seu col·laborador i les va despatxar:

—Ell és un músic competent i sap que vostès no canten, vostès xisclen, grallen, bramen, grunyen... —va cridar *in crescendo*.

Va deixar anar una lletania de retrets.

Aquelles dones no havien sortit mai abans de l'església tan ràpid.

* * *

Tots els habitants de Pedras van col·laborar en els preparatius de la festa. Hi hauria molts jocs («no està guanyant diners de manera il·legal, pare?») i un gran tiberi, sobretot xurrasco de vedella, de porc i de pollastre.

Sant Pere també havia de donar un cop de mà: havia d'evitar que ploqués aquell dia i durant l'última setmana. Perquè Sant Pere és qui s'encarrega de la pluja i de les tempestes. No té ell les claus del cel?

Sant Pere va col·laborar. No sols va fer bon temps, sinó que va ser massa calorós per a aquella època de l'any.

Tots estaven entusiasmats. La Lluïsa i la Milena també van ajudar molt.

* * *

Entretant, el Profeta va tenir una estranya idea. «El capellà s'ho ha ben guanyat».

A Alemanya havia vist una mena de tub, sota el qual hi havia un recipient amb aigua bullent. S'hi abocava una pastilla de carboxil, la qual es diluïa i produïa un gas que maldava per sortir. Si hom calava foc al vapor, aquest sortia per la part de dalt acompanyat d'una terrible explosió, més forta que una canonada, més forta que un tro. Aquell estrèpit ressonava d'una muntanya a l'altra, de manera que era impossible saber de quina direcció venia.

No sabia si ho aconseguiria. En cas de fracassar, ningú no se n'assabentaria.

Perquè no ho faria pas ell. Va proposar portar a terme el pla a la Milena. No, a la Lluïsa no, perquè l'havia d'acompanyar, assistir a missa i participar en els cants per dissipar tota sospita sobre ell.

Va ensenyar a la seva «neboda». Van fer tres assaigs, però sense afegir la substància química. La Milena es va aprendre el temps exacte d'evaporació per a abocar la pastilla dins l'aigua i calar foc. I per a posar-se fora de perill en cas que, per error, l'explosió es produís allà mateix i no pas al cel.

On ho prepararia tot?

A la cova! En cas que algú tingués sospites i en cas que anessin a fer-los un escorcoll, no trobarien absolutament res.

El Profeta va construir el tub de manera que la part superior quadrés amb el forat de la cova, en direcció a l'església de Pedras. Després del bombardeig, resultaria fàcil desmuntar-lo o destruir-lo.

* * *

Va arribar el 29 de juny, festa de Sant Pere, patró de Pedras. Va haver-hi missa solemne cantada, que a excepció del Rector no entenia ningú més. Potser ni tan sols el pare Marcelo.

Hi va assistir tot el poble. Faltava lloc a l'església. La gent de fora es lamentava per no haver vingut abans. Només van poder escoltar els cants, però no van veure la cerimònia. Per què no havia pensat ningú a fer una missa al camp, a l'aire lliure, com s'havia fet altres vegades? El capellà, tement que ploqués, no havia volgut córrer el risc que Sant Pere no col·laborés.

Quina gran fe la d'aquell home, oi?

Missa solemne. Un llarg sermó. Cants.

Ja es començava a oloar l'apetitosa aroma del xurrasco. Aquella aroma excitava sobretot aquells qui s'havien saltat l'esmorzar per poder combregar, perquè per rebre l'hòstia cal estar en dejú.

Va arribar el moment més solemne de la missa. El de la consagració del pa. Tothom, de genolls, escoltava les misterioses paraules del capellà: Hoc est enim corpus meum... («Aquest és el meu cos...»). Quan va elevar l'hòstia, la campana de l'església va tocar a festa i van començar a esclatar coets al voltant del temple.

Just en aquell instant, una terrible explosió els va deixar estupefactes a tots. No s'havia sentit mai abans un soroll tan infernal com aquell (oh, oh!). La campana va deixar de tocar, hom va deixar de tirar coets...

En plena confusió, tots es van aixecar i van voler sortir de l'església. Es van amuntegar a les portes, les tres que n'hi havia, de manera que ningú no en podia sortir. Tothom cridava:

—Els bandits! Un altre cop els bandits!

Algú coneixia la paraula canó:

—Ens ataquen amb canons! Destruiran el poble! Incendiaran les nostres cases! Engegaran canonades contra l'església!

Una vegada van haver sortit gairebé tots, ningú no sabia què fer.

—El capellà!

—La missa!

—Tornem!

Molts van tornar a entrar, però ja no van veure el capellà a l'altar. Ell també havia fugit. Però a on? A la sagristia.

Alguns homes el van trobar i li van dir:

—No pot interrompre la missa. És un sacrilegi. Vagi a dir missa fins al final. Si ens morim mentrestant...

Però el capellà estava tremolant i va dir:

—Els bandits arriben justament el nostre dia de festa. Ja ho sé, és una canonada. A Alemanya en vaig sentir unes quantes vegades. Un sol tret pot destruir la nostra església. O moltes cases contigües...

Aquella gent tan ingènua es va espantar encara més.

—Vagi igualment, pare. On ens podem amagar? Acabem la missa, almenys. S'ha quedat en la consagració del pa. Falta la consagració del vi...

El capellà va tornar a l'altar. Va intentar calmar els feligresos. Però aquí i allà alguns ploraven, d'altres gemegaven.

Enmig d'aquella confusió, el capellà va reprendre la missa:

—Continuem la celebració com si no hagués passat res. Tornem a cantar. Quan consagri el vi, tornarem a tocar les campanes i tirarem més coets. Potser així enviarem als bandits el missatge que no ens fan por les seves canonades.

Va agafar el calze i la cerimònia va continuar.

Va tornar a sonar la campana i van explotar coets. I de cop es va sentir una canonada encara més atterridora.

Ai! Quin cristià podia continuar aguantant allò? Els crits arribaven al cel, però ningú no sabia què fer.

De sobte algú va exclamar:

—No són pas els bandits! És el Profeta! Només ell és capaç de fer coses tan diabòliques com aquestes! No és catòlic!

—No siguis bleada! El Profeta és aquí, amb nosaltres. Ha vingut a missa amb la dona.

Llavors els van veure a tots dos encara a l'església, asseguts l'un al costat de l'altre, contemplant estàticament l'altar, en silenci.

Uns altres homes més pràctics van suggerir:

—Anem a casa, preparem les escopetes i anem en dos grups fins als camins d'accés al poble, pel nord i pel sud. Si vénen els bandits, hauran de passar per ahí, no poden venir per les muntanyes.

Només llavors es van adonar que el comerciant Citrone tenia raó. Tots van anar corrent a casa seva. Es van reunir al triangle de la intersecció central, allà es van dividir en dos grups i van córrer en direccions oposades.

Molts altres, sense armes, i les dones, es van amagar als boscos veïns. Moltes dones dessota l'església, el sòl de la qual gravitava sobre columnes d'un metre d'alçada. Com si els sants les protegissin allà. Si haguessin arribat els bandits, se les haurien emportat millor a totes. Pobretes! També les dones pateixen molt a les guerres.

Va arribar el migdia. El xurrasco ja estava fet. Què hi farien? Deixar-ho tot de banda i esperar? Arribarien els bandits i es menjarien la seva carn. Com la podrien amagar? Era impossible. Aquella olor tan apetitosa que es nota a un quilòmetre de distància...

Van passar una hora llarga i interminable esperant. No va haver-hi més canonades. No van veure cap bandit. On s'havien amagat? Vindrien pel bosc? Però allà s'hi havien amagat molts habitants... Vindrien per les muntanyes?

Va passar una altra hora.

Encara res.

De sobte a algú li va venir la inspiració:

—Si els bandits no han arribat, mengem-nos el xurrasco. Si no ens el mengem nosaltres, se'l menjaran ells. Millor estar amb la panxa plena. Si vénen, tindrem més força per lluitar contra ells. Almenys morirem amb la panxa plena.

Quin bon consell! Qui s'hi va oposar? Ningú.

Van tornar a la festa, van menjar com si fos l'última vegada en la seva vida, de pressa i en abundància. Tots tenien gana. També el capellà va aprovar la idea. I no es va limitar a aprovar...

El Profeta i la senyora mestra van participar en l'àpat. Ells tenien un motiu molt diferent de celebració. Amb el cor tip de venjança per l'èxit d'aquell bombardeig... sense bombes!

Després de menjar i beure, alguns presumien de valents:

—Els bandits?

—Qui ha dit bandits?

—On són?

Alguns van tornar a estar de festa. D'altres, malgrat tot, continuaven tenint por. Estava clar que aquell soroll no havia pogut venir del cel. No havia sigut pas un tro!

—No? Que no deu haver enviat un tro el nostre estimat Sant Pere per celebrar el seu dia? Hem sigut gent de tan poca fe que no hem entès el seu missatge? Com podem saber exactament quan ha de fer soroll? Sant Pere ha fet un miracle i nosaltres no l'hem cregut?
—va dir algú, fent de «profeta».

—Què en penseu?

—Té raó! Té tota la raó! —van dir algunes veus.

—Sant Pere ha fet un miracle!

—Sant Pere ha participat en la nostra festa!

—Sant Pere és el nostre taumaturg!

—Sant Pere ha baixat del cel sobre un tro, en un cel sense núvols!

—Miracle! Hi ha hagut un miracle a Pedras!

—Miracle! Miracle! Miracle!

Les paraules van ressonar per tot el poble.

La celebració es va prolongar tota la nit, el capellà va donar permís perquè es ballés i el quartet va tocar. Sí, la Milena també.

La festa va durar fins ben entrada la nit, i va continuar al segon dia.

Van matar més vaques, porcs i pollastres per fer xurrasco. (Pobrets, quina culpa tenien del miracle de Sant Pere? Era Sant Pere enemic seu?)

La festa va continuar al tercer dia.

No, no! Els bandits no van arribar. Ni pels camins, ni per les muntanyes, ni pels boscos. No va arribar cap bandit. Només gent de festa.

—Visca Sant Pere!

—Visca el taumaturg de Pedras!

Alguns ho van voler celebrar durant tota la setmana.

Però les celebracions també cansen. Van menjar massa. Molts borratxos van caure pels carrers. La festa va degenerar al tercer dia.

* * *

Després d'aquella festa, el pare Marcelo es va apaivagar una mica i va permetre que es ballés més de dos cops a l'any.

Durant un d'aquells balls, el Rector va deixar de tocar, va sortir a l'encontre de la Bruna i es va posar a ballar amb ella.

—Que bé que balla!

—Quina bona parella que fan!

—On ha après a ballar, en Gide?

—Segur que no pas al seminari!

—Li n'han ensenyat la Milena i la Lluïsa.

Moltes altres noies van voler ballar amb ell. L'artista més famós del poble, per què no? Fins i tot les que ja tenien xicot es van oferir per ballar amb ell.

I ell va ballar. Sense parar. Va ballar amb moltes noies. Llavors la Bruna li va dir:

—Et deixaré si continues ballant amb unes altres noies.

Des d'aleshores, en Gide va ballar només amb la Bruna.

Els pares de la Bruna van veure l'escena. El pare se sentia força ofès, ja que en Gide no li havia demanat permís per sortir amb la Bruna. Pobre Gide, ell no coneixia aquell ceremonial. Ningú no l'hi havia explicat, ni els familiars, ni els amics.

Quan al cap d'alguns dies en Gide va voler visitar la Bruna a casa Morema, el pare de la Bruna li va sortir a l'encontre pel carrer i li va deixar anar una reprimenda:

—Com et permets visitar la meva filla? Jo encara no t'he donat permís. No et fa vergonya fer-nos aquest afront a la família? És que no saps respectar?

—Perdoni, senyor Morema, però no sabia que cal demanar permís per estimar algú. No em vull casar pas amb vostè, sinó amb la seva filla, si ella també vol. I ella m'ha dit que sí que vol.

Morema es va enfadar pel sarcasme d'en Gide i el va despatxar tot dient-li:

—Si és això el que vols de veritat, torna el pròxim dissabte i primer demana'm permís davant de la meva dona i de la nostra filla, juntament amb els seus germans. Entesos?

Uf! En Gide ho va haver d'entendre.

Però per dintre reia. Si Morema sabés el que havia fet ja la seva filla, no sols li hauria donat permís per visitar-la a casa seva, sinó que l'hauria obligat immediatament a casar-s'hi.

Que fàcil que és enganyar algú!

TRAGÈDIA A PEDRAS

El Rector va esdevenir l'objecte de tots els nous amors del poble. I també dels vells. Molts joves rondinaven contra ell:

—Si atreu les mirades de la meva xicota, li trenco els ossos.

—Si atreu les de la meva, el capo.

—Si torna a ballar amb la meva xicota, l'envio a l'infern.

El famós quartet musical tocava cada cop més sovint. Van anunciar un ball especial, durant el qual hi hauria una bonica sorpresa per als habitants de Pedras.

—Què pot ser? —intentava endevinar la gent.

Va arribar el dia. No hi havia lloc per a tots al saló de l'hotel. Només es podia comprar entrada per a un dia: divendres, dissabte o diumenge. Un ball de tres dies. Sala plena per tres vegades?

I quina era la novetat?

Van invitar l'alcalde del poble. Es tractava d'un simple funcionari, nomenat per una autoritat regional més alta. No feia pràcticament res. Per a la recaptació d'impostos havia nomenat un auxiliar. També havia escollit el qui hauria de ser el delegat de policia. Tots tres tenien molt poc a fer. Com sabeu, la persona més respectable era el capellà, a qui tots obeïen sense excepció.

Va arribar el dia d'aquell famós ball. Durant la inauguració, la senyora mestra, la Lluïsa, va anunciar:

—El Profeta i el Rector han compost l'himne del nostre poble de Pedras. Com es titula? *La nostra bonica Pedras*.

La gent va cridar «Visca!» abans fins i tot d'haver-lo escoltat.

El quartet el va presentar primer en la llengua del país. La lletra oficial... En acabar, tots van aplaudir increïblement entusiasmats, orgullosos de tenir un himne propi.

—Quina altra ciutat en té?

Després d'haver cantat en brasiler, el quartet el va tornar a presentar en traducció italiana. Els habitants d'origen italià es van esvalotar molt. Molts d'ells es van unir al cant. Perdonin els errors!

Després d'una pausa, mentre bevien, el quartet va sentir la queixa d'un alemany:

—Que no saben cantar l'himne en el nostre idioma, senyor Kapstein?

—De seguida presentarem l'himne en traducció alemanya, perquè tots els habitants de Pedras el puguin cantar en la seva llengua.

Després d'haver cantat en alemany, només el Rector va romandre dalt l'escenari. La Lluïsa va demanar als presents que guardessin silenci. En Gide va intervenir:

—Tots vostès poden cantar l'himne en el seu idioma. Què hi puc fer jo, que sóc brasiler com quasi tots vostès, però no sóc d'origen italià ni alemany, sinó franco-suís? Així doncs, com a coautor de l'himne, els demano permís per presentar-los la traducció al francès.

Va invitar el capellà a pujar dalt de l'escenari perquè cantessin junts *La nostra bonica Pedras*. Tots van escoltar amb molta atenció. Després de la interpretació, en Gide i el capellà van poder sentir:

—Que bé que sona el seu francès!

—Però no més bé que l'italià —va protestar un italià—. I sens dubte millor que l'alemany, que és tan aspre. Com es pot parlar una llengua semblant?

Alguns alemanys el van sentir i li van voler pegar. Parlaven en alemany i l'italià no els va entendre. Però la mímica i els gestos s'entenen en totes les llengües. L'italià va dir:

—Es diu per dir, però l'alemany és... —no va acabar la frase i la pau va tornar a la sala.

Lavors el quartet va tocar música de ball.

Un noi insistia a ballar amb la Milena. Però ella estava tocant en la petita orquestra. Es va enfadar per la seva resistència. Per no armar tabola dins la sala, el Profeta va prometre que després de dues o tres peces més la Milena ballaria amb tots. S'havia d'esperar.

El Profeta va anunciar que la Lluïsa i la Milena ballarien un vals vienès. Aquella gent tan ingènua no coneixia aquells famosos valsos, evidentment. Totes les parelles van abandonar la pista, es van entatxonar contra les parets i es van posar dempeus damunt les cadires i les taules. El Profeta i el Rector van començar a tocar.

No s'havia vist mai abans que dues dones, esplèndidament vestides, sabessin ballar el vals. La pista era massa petita. Elles ballaven en totes direccions. La gent estava extasiada:

—Que malament que ballem!

—Però de debò ballem?

—Estem drets com un fus.

—Només pensem a arrambar-nos contra el pit de les noies.

—I a trepitjar-los els peus.

El vals va arribar a la fi. Van rebre una infinitat d'aplaudiments.

El Profeta va anunciar un ball completament nou. Ningú a Pedras no havia sentit música com aquella ni havia vist aquell ball.

—Com es deia?

—Tango! Música argentina i ball argentí. Un ball molt difícil. No se sol ballar en grup. Només en parelles. Així doncs, torneu a deixar espai a les ballarines.

Per primer cop a Pedras va sonar un tango. Per primer cop es va veure com es ballava el tango. Naturalment, ningú no seria capaç de ballar-ne un.

El Profeta tocava el bandoneó, un llarg acordió amb botons per ambdós costats. La gent no sabia si mirar les ballarines o l'instrumentista.

Es va acabar *La cumparsita*, que és un tango uruguaià... La Lluïsa va tornar a la tarima i va agafar el seu violí. El Rectorret va pujar a la pista.

—També ballarà el tango amb la Milena, ell?

Van ballar encara millor, perquè ara la gent començava a entendre com es ballava el tango. I ells dos formaven parella. Però la gent no podia creure el que veien els seus ulls quan la Milena aixecava una cama, quan gairebé s'ajeia a terra, quan ell s'hi tirava al damunt i ella baixava lentament. Les faldilles també volaven!

El pare Marcelo, allà en un racó, ja havia begut massa aiguardent i va començar a rondinar. Els seus veïns de taula el van fer callar. Però n'hi havia més que rondinaven. Els nois envejaven el Rectorret i les noies tenien gelosia de la Milena. La Bruna volia matar-la, esquinçar el seu preciós vestit. Només ella tenia dret a ballar amb en Gide! Però qui sabia ballar el tango?

El Profeta va advertir l'enuig dels nois i va recordar la seva promesa que la Milena ballaria amb els altres nois els seus balls populars.

Quan va anunciar que la Milena ballaria amb els nois, tots es van abalançar en desordre cap a ella. El Profeta i el Rectorret van haver d'intervenir:

—Poseu-vos en fila. I balleu durant un minut només, perquè tots puguin ballar amb la reina de la nostra orquestra!

Van ballar frenèticament. Alguns nois van poder ballar amb ella, però d'altres no ho van aconseguir. La Milena ho tenia difícil per ballar amb tots i molts volien ballar una segona vegada. Pobres peus!

Ella va entendre la situació i els va fer rellevar-se més de pressa. Així i tot, la fila era massa llarga.

Així doncs, va sortir de la pista, va pujar damunt la tarima, va agafar el seu instrument musical i va continuar tocant malgrat les protestes.

Llavors el Rectorat es va posar a ballar amb les noies. Van tornar les empentes, sobretot entre els nois.

Una noia es va allunyar del seu xicot per ballar amb el Rectorat. El jove la va aturar i la va fer tornar a la seva taula. Quin enrenou!

La mateixa escena es va repetir més vegades. Els músics van intentar tocar més fort, més de pressa, sense interrupcions. Tres o quatre noies es van llançar als braços del Rectorat. Ell ja estava ballant amb dues gairebé alhora.

De sobte es va sentir xivarri en un racó de la sala. Una batussa, cops de puny, crits... Algú va copejar el llum. La llum va disminuir. La baralla es va allargar. La gent va començar a abandonar la sala sortint per les portes i per les finestres. Es van apagar uns altres llums. Molts joves van continuar barallant-se pel carrer. Per què? Contra qui?

El famós ball es va acabar el primer dia.

Un crit terrible va arribar des de la planta inferior de l'hotel o des de la part de darrere. Va ser un crit bestial:

—Han mort algú! Hi ha un mort!

Va acudir molta gent. D'altres van fugir.

—Porteu un llum!

—Crideu el doctor Kretz!

Quan va arribar la llàntia, van veure algú en terra, mort.

—El Rectorat!

—En Gide!

—El Rectorat ha mort!

—El Rectorat ha mort!

—Algú ha mort el Rector!

—El Rector!... L'han assassinat!

La increïble notícia va arribar a tothom. Algú va anar corrent a l'església i va tocar campanades a mort. Tot el poble es va assabentar de l'espantosa tragèdia.

—Per què han matat un noi tan bo?

—A qui li ha fet mal?

—L'han matat per equivocació!

—Devien voler matar un altre, segur!

—Trobem l'assassí!

—Qui podia ser enemic seu?

Ningú no va dormir aquell divendres. Aparentment, tots ploraven desconsolats. La Milena, la Lluïsa i també el Profeta ploraven i ploraven.

La Bruna es va desmaiar. Els seus germans la van portar a casa.

—Algú ha apunyalat el Rector al cor!

Quan Kretz va arribar, no va poder fer res més que confirmar el que tots ja sabien. Van arribar els familiars, els pares, els germans... Qui tenia paraules per consolar-los? Ni tan sols el pare Marcelo.

—Jo també penso —va dir el capellà— que l'han matat per error. Crec que caldria detenir tots els nois que hi havia asseguts en aquell racó, quan va esclatar la baralla.

Quina nit més tràgica!

L'endemà de matí, l'alcalde, el delegat de policia, el capellà, el doctor Kretz i altres persones importants van anar casa per casa per reunir aquells nois.

Els es denunciaven els uns als altres. El grup es va ampliar fins a un punt que va caldre reunir-los al pavelló de festes de l'església.

Si algú hagués intentat fugir, l'haurien ficat immediatament a la presó.

Ningú no es va escapar.

I la vetlla... El capellà ja no sabia què fer. A trenc d'alba van portar el mort a l'església. No hi havia lloc a casa seva. De tant en tant, la campana cridava a la missa fúnebre. No calia. Ja eren tots

allà. No s'havia vist mai abans tanta gent a Pedras. Ni tan sols per les festes de Sant Pere.

El Profeta, la Lluïsa i la Milena van intentar entonar cants fúnebres, però qui els va entendre? La Milena va plorar més que no pas cantar.

La Bruna no es va poder llevar i va restar a casa com morta. La mare i les germanes en van tenir cura.

Durant la inhumació, les dones, les noies i les nenes es van posar a ploriquejar, però també els homes van plorar desconsolats.

En acabar la cerimònia, el Profeta va anunciar:

—Construïm un gran monument en memòria del nostre inoblidable amic. Que Pedras el recordi per sempre!

* * *

L'endemà va començar a treballar en aquell monument.

El poble va guardar dol en silenci durant molts dies.

Van ser infinites les visites a la família Sauthier. Tantes, que el capellà va haver d'intervenir per pregar que els deixessin en pau i que deixessin les visites per a una altra ocasió.

No van tornar a tocar música durant mesos.

Els cants sacres ja no eren iguals.

Faltava el Rector!

No havia arribat a fer-se capellà. Precisament per això havia estat més útil a la vida de Pedras.

No es van tornar a fer més funcions de teatre.

La Bruna no va tornar a sortir de casa. Ni tan sols va anar més a missa.

A la Milena no la van veure més al poble.

Com era possible que no haguessin trobat l'assassí? Ningú no l'havia vist? Si ningú no s'havia escapat, l'assassí s'amagava entre ells. Però qui era?

El Profeta va sospitar d'aquell qui primer havia volgut ballar amb la Milena. Però no va servir de res. La policia va fer una investigació. Per a res.

Al cap d'una setmana, els nois que havien participat en la baralla van tornar a casa.

Els mateixos van intentar trobar el culpable:

—És un de nosaltres. No hi havia desconeguts al grup.
—És algú del nostre grup. O l'assassí ja s'havia amagat sota la pista i es va equivocar de persona?
—Estiguem alerta per si algú es comporta de manera estranya.
—Per si algú s'amaga a casa...
—Qui de nosaltres s'ha barallat últimament?
—Si algú fuig, se sabrà. Estiguem atents!
—La Bruna tenia un altre pretendent?
—Potser va ser algun foraster que no va entrar a la sala de ball!
—I si l'assassí ens ha sentit?
—I si ja ha dit alguna cosa per l'estil?...

El temps va anar passant. Molt lentament per a la vida actual de Pedras. Una vida trista.

Mai no van trobar l'assassí.

Però Pedras no oblidaria mai el Rectorat.

El Profeta va mantenir la seva promesa i va construir un bonic mausoleu. Un lloc per visitar al poble.

Al cementiri, per desgràcia.

* * *

Després d'una tragèdia, en vindria una altra?

L'alegre poble de Pedras... on era?

No va passar res de nou durant molts mesos. On hi havia la música? On les funcions de teatre? On els cants? Quan tornarien a ballar?

Preparatius per a viatges en balsa, viatges a l'Argentina... Hi havia molta feina per als joves. Però no es va oblidar la terrible tragèdia.

Però alguna cosa nova havia de passar.

UN CARRO PLE DE TRESORS

El Profeta va anar a visitar el seu amic Kretz. Últimament parlaven cada cop amb més freqüència o treballaven junts al laboratori fotogràfic. Un problema constant era la manca de material. Tot era importat. I des d'Europa arribaven notícies preocupants sobre la possibilitat d'una nova guerra. Els intercanvis comercials havien empitjorat.

Mentrestant, els dies a Pedras eren permanentment grisos.

El senyor Donazana, que vivia molt lluny, al revolt del camí que menava fins al riu, va sentir un tret. No sabia què fer. Valia la pena agafar l'escopeta? Què pot fer una sola persona contra cinquanta, potser cent? No va tenir coratge de quedar-se tot sol. Va córrer fins al centre del poble, cridant pel camí:

—Hi ha hagut un tiroteig increïble! L'heu sentit? Un rere l'altre, dotzenes de trets.

—Un altre cop els bandits!

Es va aturar per recuperar l'alè:

—Els bandits! Tota una colla! He sentit unes cinquanta descàrregues! Aviseu els veïns!

Va continuar en direcció cap al centre, engrandint la notícia:

—Centenars de trets! Un exèrcit sencer!

No el volien creure.

—Penseu que seria capaç de mentir?

—Què hi fem?

—Agafem les armes i defensem-nos!

—Tenim prou escopetes? Qui està preparat? Ens atacaran abans que tinguem temps per preparar les armes.

—Serà millor que ens quedem a casa.

Tots estaven paralitzats per la por. La notícia va córrer de casa en casa. Van tancar portes i finestres. El poble es va enfonsar en el silenci. Pertot arreu hom sentia plorar dones i nens. Qui no havia de resar en aquell moment?

Però no apareixia cap bandit.

Va arribar un carro. Estava ple de farratge. Ningú no coneixia el carreter. Ell va esperonar el cavall.

Alguns homes el seguien de lluny. Tres d'ells amb escopetes.

El desconegut va arribar fins al centre del poble. Es va aturar davant d'un bar i hi va entrar corrent, espantat:

—Els bandits! Una tropa sencera! Quaranta homes. S'han aturat al riu. M'han agafat amb les seves mans terribles. He vist la mort! Però només volien que vingués al poble per transmetre-us un missatge.

—Quin missatge? Digue'ns-el de seguida!

—Primer doneu-me una mica d'aiguardent.

Es va empassar tot el vas d'un glop.

—Doneu-me'n un altre!

Tot cap a dins d'una tirada. Semblava veritablement espantat.

—Doneu-me'n un altre. Encara tremolo. Us diré. Han dit que tothom s'ha de quedar a casa. Que els homes no s'han d'amuntegar als carrers. Portes i finestres han de romandre tancades. Si alguna s'obre, dispararan. Davant de totes les cases ha d'haver-hi un sac amb viandes i roba.

—Bandits! Com sempre!

—I volen armes. Si no troben moltes escopetes al costat dels sacs, buscaran casa per casa fins a trobar-ne. Si algú es resisteix, dispararan i mataran tota la família. Les criatures també.

—I vostè cap a on va?

—Vaig a Nova Milano, hi tinc família, allà.

—Com es diu?

—Carlo Trovato. Hi tinc un germà.

—Conec el cognom —va confirmar algú.

—Un dels bandits ha dit que en són uns quaranta i que es dirigeixen cap a un lloc anomenat Queimados. Quin camí cal agafar per anar cap a Nova Milano?

—Continuï endavant. Només hi ha aquest camí. En direcció oposada a Queimados. Els bandits no l'atraparan.

—Déu meu! Déu meu! Verge santíssima!

Se'n va anar corrents. Un sol carro, un sol cavall, van fer un gran estrèpit al poble. Aquí i allà es van entreobrir algunes finestres.

Però com no obeir?

Tots van tornar a casa amb la terrible notícia.

Després d'una llarguíssima mitja hora, alguns homes van gosar reunir-se al carrer. Un petit grup de valents van anar no pel camí,

sinó directament cap al riu. Amb cautela, sense fer soroll, a través del bosc.

—No ve ningú.

—Els bandits creuen que necessitem tant de temps per omplir un sac? —van comentar alguns, una mica impacients.

Mentrestant, el Profeta i Kretz van arribar al centre, davant de l'hotel i del bar. Encara no s'havien assabentat de l'arribada dels bandits.

—Com és possible que no arribin? —va dir estranyat el Profeta.

—Per aquí ha passat un desconegut amb un carro ple de fenc.

—Heu examinat el carro?

—Per què l'hauríem d'examinar?

—Quants bandits han dit que vindrien?

—Cinquanta —va dir el senyor Donazana, començant el compte de bell nou—. Jo he sentit els trets. Vaig començar a comptar-los després de les primeres descàrregues. Disparaven l'un rere l'altre, no tots alhora. Era espantós!

—El viatger ha dit que en van ser exactament quaranta.

—On anava aquell desconegut?

—Va cap a Nova Milano.

—Prepareu un cavall. I una escopeta. Una escopeta de dos canons, de pressa.

—És que el Profeta es vol enfrontar tot sol a tota una colla de bandits?

—Als bandits no. Al viatger.

—Però si ja ens ha dit tot el que ens havia de dir.

—Porteu un cavall de seguida, he dit. I una escopeta, de pressa!

Ningú no va entendre el requeriment del Profeta, però tantes vegades ell havia sabut fer coses que els altres no sabien... Li van portar un cavall i una escopeta.

Va muntar i va sortir galopant a tot córrer.

Moltes persones s'havien reunit al centre del poble.

Encara no havien tornat els qui havien anat fins al riu.

Va passar una altra llarguíssima mitja hora. La gent s'estava posant nerviosa d'esperar.

—Per què no vénen els bandits?

—Jo en vull matar dos o tres.

—Jo també, em bull la sang.

—Què ha passat amb el Profeta? No torna.

—Sí que torna, és allà. Al camí de Nova Milano.

—Torna amb el viatger. Voleu veure que el viatger ens ha enganyat?

Impacientment, molts van sortir a l'encontre del Profeta. Aquest anava al costat del carro, amb l'escopeta apuntant al desconegut.

Es van trobar. El Profeta va fer parar el viatger.

—Retireu el fenc! —va ordenar.

Van treure el fenc.

—Dimonis! Un carro ple d'escopetes!

Tots van agafar una escopeta.

—Una escopeta nova.

—Moderna.

—Automàtica.

—De dos canons.

—La meva està descarregada.

—La meva també.

—I la meva.

—Totes estan descarregades —va dir el Profeta.

—Recarreguem-les. Preparem-nos contra els bandits.

—Encara no heu entès que els bandits no vindran? —va dir el Profeta—. L'únic bandit és aquest d'aquí. La colla l'espera al nord, passant Nova Milano. Ens ha enganyat per poder travessar el nostre poble. Ell és l'únic que ha disparat. Ha posat les armes al carro, en dues files a banda i banda.

Alguns homes volien pegar al viatger.

—No ho feu pas. Al contrari, regraciem-lo per haver-nos regalat escopetes noves. Que se'n vagi amb els seus... i que els porti la nova notícia!

—No, no me'n puc anar sense les escopetes, em mataran —va dir Trovato.

—És clar que sí. Si no agafes aquest camí, aviat trobaràs el camí cap a l'infern. Tria!

El viatger va fer partir el cavall.

Sense el carro, per descomptat.

—Ei! —va dir algú— Per què ens deixa només el carro i no també el cavall? Que se'n vagi caminant, no?

El van fer fugir perseguint-lo a pedrades.

—Si tingués l'escopeta carregada el faria fugir molt més ràpid.

Amb quina alegria va anar el Profeta fins al centre de Pedras! La notícia es va propagar com un llamp per tot el poble. Van fer esclatar coets per celebrar-ho. Les campanes de l'església van tocar a festa. Tots van sortir corrent a trobar-se amb el Profeta.

I ell, a cavall, saludava amb la mà a banda i banda.

—Només falten unes rames de palma per al nostre Crist —va cridar un borratxo que anava amb un litre d'aiguarent a la mà.

—Gràcies! Bec perquè és un aiguarent molt bo! Aiguarent Milena! —va dir el Crist de Pedras, fent el seu paper.

Aquella nit ho van tornar a celebrar.

L'esdeveniment va portar l'alegria a tot el poble.

Poc després van arribar la Lluïsa i la Milena. També el músic Fressaire. Es van posar a tocar i la gent va ballar en el carrer. Al saló no hi hauria hagut prou lloc.

I es van omplir bé l'estómac amb el menjar que havien ficat als sacs per als bandits.

Que bo que estava!

TERCER VIATGE

Va arribar l'època de les pluges. El riu es va inflar. Va augmentar més de vint metres. Va ser una gran crescuda.

Les bales que ja estaven preparades van partir. Va haver-hi celebracions i plors. Sempre feia por el llarg viatge pel riu. De vegades algú desapareixia en l'aigua.

El Profeta ja no va viatjar a la ventura. S'hi va emportar molts barrils d'aiguardent amb fruita. Fins a la meitat del viatge cap a Buenos Aires portaria els barrils dins la balsa. I després?

Va ser un viatge difícil. El transport es va fer en un carro empès per cavalls. Les carreteres eren dolentes. Intransitables quan plovia. Una planúria infinita. Per què les bales no arribaven fins a Buenos Aires? Perquè hi havia una gran cascada que no desapareixia ni amb la més grossa de les crescudes.

A la capital argentina, el Profeta va vendre la beguda al conegut que ja havia anunciat el nèctar brasiler. El comerciant va embotellar la beguda. Va organitzar una festa per als clients. L'Aiguardent Milena es va fer famós.

El Profeta es va embutxacar molts diners, però se'n va gastar una gran part allí mateix. Va comprar tot el que podia transportar dins les caixes. S'hi va emportar també una bona quantitat d'aquelles boniques ampolles fetes expressament per al seu aiguardent. Les hi regalava als amics i les vendria a Pedras i a Porto Alegre. Potser allí aconseguiria fabricar aquelles mateixes ampolles, així ja no hauria d'anar fins a Buenos Aires. Ja havia calculat que el comerciant estava guanyant massa.

* * *

El camí de tornada ja el coneixia millor. Volia visitar els pobles de l'interior. Va descansar una mica al bonic poble de Vilaguai. Va estudiar bé el lloc i va concloure: «Si no me n'hagués anat a Pedras, segurament em sentiria atret per aquest lloc tan apartat.»

El Profeta caminava per un carrer polsegós.

Va entrar en una botiga i va demanar un vas d'aiguardent. En va tastar una miqueta i el va escopir.

—Brrr... quin fàstic, Déu!

—No, senyor viatger. És el nostre millor aiguardent. L’he encomanat a la capital. Aiguardent Milena!

El Profeta es va sentir fulminat. Va exclamar:

—Aiguardent Milena? Dimonis, aquell comerciant ha falsificat la meva beguda abans fins i tot que la hi hagi venuda!

—Fabrica aquest aiguardent vostè, senyor?

—No, aquest no. Quin horror! Jo fabrico un aiguardent molt distint i la marca Aiguardent Milena és meva. Ens han enganyat, a vostè i a mi, a la seva capital!

Al seu costat, una dona jove encarregava uns bombons. Es reia de l’enuig del Profeta. Quan li va tornar la mirada, va somriure amb més amabilitat.

—Milena. Per què aquest nom? —va preguntar.

El Profeta la va mirar sorprès. «Dimonis, quina dona més maca en un poble tan remot.» La va mirar millor: «No sols és bonica de cara, quin cos que té!»

—Per què ho pregunta? Coneix aquest nom?

—Sí, sé que vol dir «estimada». Però no sé en quin idioma.

—Milena és en txec, estimada.

Li havia dit estimada, i ella el va premiar amb un somriure.

—Com es diu, senyoreta?

—El meu nom no té un significat tan bonic com el de Milena. Em dic simplement Dolores.

I va continuar somrient discretament al Profeta.

Després de tant de temps allunyat de les seves dones, el Profeta va caure fulminantment enamorat. I va proposar:

—Li regalaré una ampolla de l’autèntic Aiguardent Milena. Si no se’l vol beure, doni-li-ho al seu pare, al seu marit...

La Dolores va riure de bona gana:

—No tinc marit. Que no m’ha dit senyoreta?

Va tornar a riure deliciosament al Profeta:

—I tampoc no tinc xicot.

—Digui això a un altre. Una dona tan maca?

La va escutar indissimuladament de cap a peus.

—Agafaré una ampolla. Esperí’m aquí.

Va tornar de seguida. Amb dues ampolles.

En va obrir una dins la botiga:

—Garanteixo que aquest d'aquí és l'autèntic. Aquí té un vas per a vostè, Dolores.

Ella el va tastar, sí!

—Excel·lent. Té raó, vostè. No és aiguardent. És un nèctar.

El Profeta li'n va donar un vas al botiguer.

—Dimonis! Que bo que està! M'han enganyat a Buenos Aires. Me'l pot vendre a mi? L'hi compraré en grans quantitats.

—Aquí no en tinc per a vendre. Però li regalaré aquesta ampolla, perquè pugui demostrar als seus clients que han estat bevent un producte adulterat.

* * *

El Profeta i la Dolores van sortir. Ell li va regalar l'altra ampolla. Ella li'n va donar les gràcies. Va sortir, es va aturar i va tornar on era ell. Va recolzar l'ampolla en terra. El Profeta estava atònit:

—Que ja no la vol?

La Dolores va saltar al seu coll. El va besar a la galta. Va parar. Es va tornar a acostar i el va besar amb més dolçor. Només un petonet. Un somriure de dona li va dir adéu.

Es va oblidar de l'ampolla.

—Escolti! Que ja no vol el meu nèctar?

Ella va tornar i se'l va mirar de nou durant un llarg instant.

El Profeta li va donar l'ampolla.

Ella es va allunyar lentament.

El Profeta es va quedar al mateix lloc, extasiat.

Dolores va desaparèixer darrere de dues cases.

«Què em passa? Se m'està despertant el cor? O és queestic somiant?»

* * *

L'endemà de matí, el Profeta va tornar a aquella botiga. Havia dormit poc. Va esmorzar allà. Menjava sense pressa. «Quin gust més bo que fan aquests productes colonials. Pa, llet, mantega, embotit, dolços... Semblen els de casa.

—Aquella noia amb la qual vaig parlar ahir, sol venir a la seva botiga, senyor?

—Quina noia?

—Dolores.

—I li diu noia? És la nostra mestra. Fa classes tot el dia. Sol venir a comprar bombons. És el seu pecat, diu ella. És molt maca, oi? És estrany, però ningú no l'ha vist mai amb un noi.

—Quins bombons li agraden més?

—Només en tinc aquests.

—Els hi compro. No, no me'ls enduré. Quan la Dolores vingui a encarregar-ne, recordi que ja estan pagats. Digui-li que els hi regala el Profeta.

—Profeta? Ho sembla de veritat —va dir el venedor tot rient.

* * *

A la tarda, el Profeta va estar passejant pel poble. Només hi havia tres carrers, unes poques cases... I una petita església. A prop hi devia haver l'escola.

«No, no m'hi haig d'acostar. Seria massa estúpid. Haig d'esperar més lluny!»

Va continuar passejant.

Quina vida més tranquil·la! Gallines al voltant de totes les cases, de vegades també alguns porcs... Gossos, gats... I molts minyons, molt bruts.

El Profeta caminava amunt i avall. Des de moltes de les cases, les dones l'observaven. Un foraster... Amb els cabells llargs i aquella barba, qui no ho havia de notar?

Els col·legials, tot corrent i fent xivarri, tornaven a casa. On hi havia la Dolores?

Per fi la va veure, davant de l'escola. Va anar al seu encontre.

—Pensava que ja se'n devia haver anat —va dir ella.

—Abans d'anar-me'n la volia tornar a veure. Doni'm aquesta pila de quaderns. Si us plau, digui'm el seu nom complet i la seva adreça. He vingut per a això.

—Que em vol enviar més ampolles? Es pensa que sóc una borratxa? Vol saber el meu nom complet, però vostè no m'ha dit el seu, i jo no l'hi he preguntat.

Es van donar l'adreça. Ella el va abraçar un altre cop. Li va fer un altre petó a la galta. Els quaderns van caure.

El Profeta la va sostenir més temps entre els braços. També ell la va besar amb delicadesa. Després va plegar els quaderns i els hi va donar.

—No m'oblidaré de tu, Dolores.

Tot i que era una escena de comiat, ella va continuar somrient-li. Encara més seductora!

* * *

El viatge de tornada va ser molt més llarg i més trist. El record de la Dolores el va tenir absort tot el temps. Per què no pensava en l'alegria de tornar a veure la Lluïsa i la Milena?

Portava caixes amb regals, articles d'aquells que tant agraden a les dones, vestits, per posar-les contentes.

«Per què no li he regalat res, a la Dolores?»

«Com pot actuar de manera tan estúpida una persona? Li he donat una ampolla d'aiguardent! Que estúpid. Les dones no beuen aiguardent!»

Volia escriure ja a la Dolores. Sí, li escriuria. Però què li havia d'escriure? Li contaria el viatge? Quina ximpleria! No, no li escriuria fins que no tornés.

A Pedras, quan hi tornés...

NAZIS A PEDRAS?

La finca Omega va revifar per a l'ocasió.

La Lluïsa i la Milena van passar molt de temps examinant tot el que havia dut el Profeta. Quantes coses boniques! I la roba! Vestits, abrics, faldilles, calcetes de seda, de batista...

Però hi havia quelcom estrany en el Profeta.

—Ja saps el que ha passat a Porto Alegre?

—Què ha passat?

—No ho saps, doncs. Casa teva. Han entrat i ho han destruït tot.

—Com ho saps?

—Aquí hi ha la carta de l'inquilí. La seva dona s'ha mort fa poc. Era tot sol quan van entrar els lladres. Llegeix tu mateix.

Li va donar la missiva. El Profeta va llegir.

—I al final van dibuixar a la porta aquell maleït símbol nazi. Al Brasil! Ja estan exportant-lo. Hitler vol apoderar-se del món sencer. Que esperin un poc i conquerirà tot Europa. Qui el podrà aturar?

* * *

A Pedras, el Profeta va anar a visitar alguns amics. Però només a Kretz li va parlar de l'assalt dels nazis brasilers a Porto Alegre. El seu amic va entendre de seguida:

—Els jueus també estan sent perseguits al nostre país. Nazis al Brasil! El president Vargas els dona suport, ho he llegit en un article. Sort que nosaltres vivim en un llogaret perdut de l'interior. Aquí no hi vindran mai.

* * *

L'endemà, el Profeta va tornar a sortir de viatge. Cap a Porto Alegre. No era un viatge de plaer, sinó un viatge amarg.

Va trobar l'inquilí desesperat, encara aterrit. A la carta no havia escrit que li havien pegat.

—Van deixar un missatge per a tu, però no m'atreveixo a dir-te'l.

—Digues-me'l, home. Informa'm de tot.

—Van dir... que et digués que et busquen a tu i als qui són com tu.

—Que el dimoni se'ls emporti a l'infern!

—Van dir una altra cosa.

—Quina cosa? Per què et fa por dir-m'ho?

—Mai no van trobar els assassins del teu pare, oi?

—No em diguis que...

—Sí, ara ja ho saps. Quan se'n van anar, van dir que farien amb tu el mateix que van fer amb el teu pare.

El Profeta es va posar furiós.

—No podem enfrontar-nos a ells. La policia no ens prestaria cap ajuda. Serà millor que vengui aquesta casa. No, no pateixis. Trobaré una altra casa per a tu, en un altre lloc, lluny d'aquí. On tens algun parent o amic?

El Profeta va vendre de seguida la casa i en va trobar una altra per al seu vell amic.

* * *

Va visitar l'estudi d'arquitectura, pel qual no s'interessava des de feia temps. Allà tot estava en ordre, el treball marxava bé. Però una empleada volia parlar-li en secret:

—A l'estudi no!

—Doncs al restaurant. Primer dinem tranquil·lament, i després ja em dirà per què em vol parlar.

Després del dinar, l'empleada li va revelar:

—He rebut aquesta carta. Al sobre han escrit el meu nom, però el missatge de dins és per a vostè.

El Profeta va llegir:

«Et trobarem, coi de jueu!»

Si no fos perquè havia dinat ja, després d'allò no ho hauria pogut pas fer. De poc va vomitar. Va anar corrent al servei.

—No parli d'això amb ningú, si us plau.

—És clar que no. Però per què el busquen?

—Que no ho han dit? Perquè sóc jueu.

—Però hi ha molts jueus a la nostra ciutat. Per què el persegueixen precisament a vostè?

—Estan buscant tots els jueus, no sols a la nostra ciutat, sinó a tot el país, a tot el món. Als jueus els espera el desastre. Però jo no pertanyo a la religió jueva, ni a la cultura jueva, jo no sóc pas jueu, només sóc brasiler, com vostè, com tots els immigrants italians, alemanys, japonesos, espanyols... Per què tots poden ser brasilers i els jueus no?

—Vostè és brasiler, senyor Kapstein.

—No repeteixi el meu nom. Podria haver-hi algú escoltant.

—En quin món vivim! Hitler està exportant el seu monstruós... com dir-ne?... el seu monstruós nazisme.

—Ni tan sols pronuncii aquest mot fastigós!

* * *

A Porto Alegre, el Profeta va poder encarregar aquella ampolla especial per al seu aiguardent. Buenos Aires? Adéu!

Va preparar moltes caixes i les va enviar a adreces falses, amb noms falsos. Si algú les seguia, aniria en una direcció molt distinta. D'altra banda, va pagar el viatge d'anada i tornada a un empleat perquè vigilés les caixes fins a Gaurama.

Quan aquest va tornar i tot estava en ordre, també el Profeta va partir. Però es va aturar en un lloc a la meitat del camí. Va fer allò per tres vegades, anant i tornant entre dues ciutats, perquè ningú no el pogués seguir.

Ara aquella era la seva nova vida.

Era millor no tornar a allunyar-se de Pedras.

I encara millor, viure tot sol a la finca Omega.

«Menjar, beure i viure feliç, què més pot desitjar un home sota el sol?» —havia llegit allò alguna vegada, però no recordava on.

A la Bíblia, home!

Però només uns pocs poden gaudir d'aquella mena de vida.

* * *

Quan va tornar, després d'aquelles tristes tasques a Porto Alegre, el Profeta va preferir viure a la finca Omega. Fabricant aiguardent, llegint llibres, tocant música...

Insectes? Per què col·leccionar-ne? Feia molt de temps que se n'havia oblidat, d'això. La fotografia tampoc no li interessava ja. Quan Kretz li va ensenyar noves fotos de joves, ja no va mostrar el mateix entusiasme:

—Que ximpletes! Es pensen que sortiran en revistes europees.

—Sembles un jove amb mal d'amors —li va dir el seu amic Kretz.

—El Profeta sóc jo, no tu. Com ho pots saber, això? Que ho porto escrit a la cara?

—Amb tota claredat. I fins i tot et podria dir, profèticament, com es diu el teu amor.

—Juguem-nos-hi alguna cosa. Un bon xurrasco, però a la meva finca.

Després de pensar per un instant, Kretz va dir:

—Veig que m'he equivocat. Em pensava que t'havies enamorat de la Milena.

—T'has equivocat. Encarrega una bona carn per al xurrasco, si us plau.

—Quan has dit de fer el xurrasco a la teva finca, m'he adonat que estava equivocat. Però ara digues com s'anomena! Segur que no és del poble.

—Això sí que ho has endevinat. Però per què t'haig de dir qui és i on viu? Deixa'm que visqui feliç aquest mal d'amors.

—Profeta, els mals poden fer feliç a algú?

—Aquests sí, fan mal... o alguna cosa per l'estil...

El Profeta somiava amb la mestra argentina.

* * *

Al Profeta li va alegrar un poc la vida la petició del seu amic Morema perquè li fes els plànols de la seva nova casa.

—No solament vull que sigui nova, sinó de maçoneria, no de fusta.

—On encarregarem els maons, les teules, el ciment?

—Ja saps, a Gaurama. No vas ajudar tu també a construir la casa del capellà?

—Ja tens tants diners sota el matalàs per poder construir una casa de maçoneria?

—I el teu castell?

—El vaig construir amb pedres que vaig trobar sobre el terreny, sense pagar res. I el vaig contruir jo sol. A més a més, és fora del poble. Sense tenir en compte la del capellà, la teva seria la primera d'un cristià normal i corrent a Pedras.

—Vinga, Profeta, calcula quant m'hauré de gastar per construir una casa de maçoneria. Necessito que sigui grossa, la família ha crescut i continua creixent. Hi ha nois i noies, ens fan falta dues cambres diferents per a ells. I no oblidis el taller. Ha de formar part de la casa.

El Profeta va començar a dissenyar-la:

—Ampla... llarga... amb dos pisos?

—Fes-la ampla, amb el sostre alt. A sota aniran els dormitoris dels nois. Ha d'haver-hi finestres a les golfes. He vist una casa així en una revista d'en Nanù.

El Profeta va continuar dibuixant:

—Demà la teva casa estarà llesta sobre el paper. Ja veuràs que bonica. No m'has de pagar res per la feina. Per la segona casa de maçoneria de Pedras. Ja vindran uns altres i pagaran per la teva fama.

Els amics estaven d'acord. Morema el va convidar al bar.

Van brindar pel naixement de la nova casa amb Aiguardent Milena. Però a Morema li agradava aixecar el colze i no parava. Al cap de mitja hora estava borratxo. Els amics i els fills se'l van emportar a casa amb molt d'esforç. Seria tan bona persona si no s'emborratxés...

Les obres van començar de seguida. Els fonaments eren de pedra. No en podien faltar en un poble el nom del qual significava «pedres». Molta gent va anar a veure les obres.

—Que n'és, de grossa!

—De pedra! Una casa de pedra.

—No la faran tota de pedra. Després de posar els fonaments faran servir maons.

—Maons? Què és això? —va preguntar un noi.

No tots coneixien els maons, a Pedras.

—La casa del capellà està feta amb maons, tros d'ase!

Van arribar carros i més carros carregats de maons. El camí era llarg i dificultós. Davant la casa en obres es va acumular una muntanya de maons. Sorra n'hi havia de sobres vora el riu Uruguai.

—Per poder construir, encara fa falta ciment.

—No, el ciment no ens fa falta per als maons, sinó per a l'estucat. Per als maons farem servir la cendra de les xemeneies i dels forns. Mesclarem argila i cendres. Serà un morter força bo.

—Si és tan fàcil construir una casa de maó —va dir el veí, que vivia al costat de la casa en obres—, em posaré a fabricar maons. Canviarem les nostres cases de fusta per cases... com es diu?... de maçoneria. No sols el capellà ha de tenir una casa d'aquestes.

Marditi, el futur fabricant de maons, no era amic del capellà. Ell tampoc!

Prop de la casa en obres hi havia la d'en Nanù. El Profeta, que supervisava la construcció de la casa, passava molt de temps amb el seu amic Nanù.

—Semblen dos profetes —deia la gent d'ells.

Quan van construir el sostre, tan alt, l'admiració de la gent va ser encara més gran.

—Un sostre amb finestres! Sembla un segon pis.

Van passar molts mesos. Encara que hi van treballar molts homes, calgué molt de temps per a acabar les obres.

Sobre la porta d'entrada van escriure en pedra la data de construcció: 1937. Però el número 7 estava tan mal fet, amb aquell traç no del tot horitzontal enmig, que alguns hi llegien 8. No, 9...

Eren analfabets, sí. Però el qui havia escrit la data també era analfabet. No havia estat gaire hàbil «copiant» aquells símbols. I com que la data estava picada en la pedra, es quedaria així per sempre, baldament estigués mal escrita.

* * *

La vida de Pedras transcorria sense més novetat.

De segur?

Quan arribaven forasters, tothom volia saber qui eren.

Van arribar tres homes joves, vestits de manera un xic estranya. Semblaven anar en uniforme. Tots tres portaven camises

verdes. Es van quedar tres dies al petit hotel. No van parlar amb ningú. No van beure alcohol.

La notícia va arribar a orelles del Profeta:

—Camises verdes?

—Sí, sempre porten camises verdes. Saps si això significa alguna cosa?

—Maleït sia! Això no em pot passar a mi!

El cor del Profeta va bategar de por.

—Només falta que tinguin aquest símbol al braç —i va dibuixar la lletra sigma.

—Ei, Profeta, posa la lletra d'una altra manera, està al revés.

—Us estic preguntant si heu vist aquest símbol. No és pas una M, és una altra cosa. L'heu vist?

—Sí! —va dir un noi— Jo l'he vist. A la màniga de la camisa.

—Així que han arribat fins a un poble de l'interior... Qui ha parlat amb ells?

—No tenien ganes de parlar. Els vam preguntar d'on venien, però no ens van respondre. Semblen gent poc amistosa. Ni tan sols van acceptar beure aiguardent de canya, un insult per a nosaltres. Sí, són poc amistosos.

—No solament són poc amistosos. Són enemics —va dir el Profeta.

Però els altres no van entendre les seves paraules.

Al cap de tres dies, aquells individus amb camisa verda se'n van anar.

Però durant la travessia pel riu van fer moltes preguntes al barquer. Volien conèixer els noms dels més rics del poble. I també la religió dels seus habitants, si eren catòlics, si eren protestants... També van demanar pel capellà.

—Els has dit alguna cosa de mi?

—No. De seguida he desconfiat d'ells i no he donat cap nom. He contestat vagament. Que tens por de res?

—No has dit res de la meva finca al turó?

—Res de res. No m'ho han preguntat. Ja he dit que vaig desconfiar d'ells de seguida. Qui els ha donat permís per fer-me un interrogatori?

«Potser s'han equivocat de persona. Potser els han dit que interroguin la dona del barquer. Si li ho haguessin preguntat a ella,

haurien obtingut més informació de la que buscaven. Per sort, no ha estat així.»

El Profeta va tornar a casa amb aquells pensaments.

Aquella nit va tenir un comportament misteriós. Gairebé no va parlar amb la Lluïsa ni amb la Milena. Va romandre molta estona assegut al graó de la porta de casa.

En què pensava o amb què somiava el Profeta?

Si la Lluïsa li ho hagués preguntat, potser no hauria respost.

«QUAN SIGUI CAPELLÀ, NO ET DONARÉ LA COMUNIÓ!»

L'any 1937 va passar sense més novetat, tret de la casa que estaven construint-li a Morema. Tots la volien veure. Només s'admetien visites els diumenges, per no dificultar la feina.

Què es podia fer els diumenges a la tarda? Després de dinar no es podia fer res, perquè a les tres començava el servei religiós. Que no pas missa. Fins i tot quan el capellà no hi era present, perquè estava de visita en uns altres pobles, algú presidia la cerimònia. S'hi resava el rosari.

Abans de les oracions, els nens i els nois en feien de les seves. Solien furtar fruita a les proximitats. Els més grans, si era estiu, preferien fer la migdiada.

Les noies es posaven la millor roba per a l'oració vespertina. Es trobaven amb els seus xicots, o potser trobaven el seu primer amor.

Els homes encara no podien anar al bar. En cas que ho fessin, es quedarien allí i no anirien a missa. Així doncs, per no caure en la temptació, feien una rebeca a casa.

Durant l'oració, si el capellà hi era present, adoraven l'hòstia consagrada en aquell sagrari especial amb què el capellà beneïa el poble. De primer beneïa amb encens. El fum pujava fins al sostre i amb l'aire s'escampava per tota l'església. A alguns els n'agradava l'olor, però provocava el vòmit a les dones embarassades.

En acabar el servei vespertí, tothom se sentia lliure. Els nens corrien a divertir-se, els joves a jugar a la pilota... Però això, després.

Abans, els nois sortien corrents de l'església per veure les noies, que sortien més ordenadament al darrere. Sabien el seu paper. Si ja festejaven, caminaven de la mà. Els més atrevits posaven la mà a l'espatlla de la seva xicota, la qual, amb el nas arromangat i sacsejant els cabells d'esquerra a dreta, caminava orgullosa entre la gent, com si volgués dir: «Aquest és meu». L'escenari d'aquestes trobades era la gran escalinata d'enfront de l'església.

Els homes sabien on anar: al bar, on jugarien a cartes fins a la nit. Sempre bevent aguardent de canya, prop de borratxos cercabregues. De vegades hi havia baralles fins i tot entre amics i veïns. Tot per les cartes.

Les velles s'asseien davant de casa, preparades per xafardejar. Sempre els mateixos temes: enamoraments, amors presents, futurs o passats, el sermó del diumenge... Quina vida més agitada!

Quan es cansaven de xerrar i de beure mate, algunes anaven a fer visites.

* * *

L'estiu va tornar. Dies tòrrids. Si plovia, els carrers s'omplien de fang i es feien intransitables. Si el temps era sec, el vent portava una polseguera molesta i bruta. Fang roig, polseguera roja.

Erna Lippe, que tenia una petita botiga, va anar a visitar Ema la sabatera. Hom solia anomenar les dones per l'ofici del marit. La qual cosa significa que hi havia una sabatera, una molinera, una carnissera (sí, això mateix!) i una ferrera (que no havia agafat mai un ferro amb la mà), tot i que no una modista, ja que aquesta era coneguda com la costurera. No hi havia possibilitat de confusió, perquè només hi havia un professional de cada classe. Llevat dels comerciants, que n'eren dos. Anteriorment n'hi havia hagut tres, però aquest últim, després d'un robatori a la seva botiga, es va traslladar a un altre lloc.

El cas és que l'Erna i l'Ema volien veure la casa en construcció de la Gina, la dona de Morema. Si haguessin estat comares, haurien anat a visitar la nova casa més sovint. La Gina sempre s'enorgullia del fet que la gent anés a visitar les obres.

Pel camí se'ls hi van unir unes altres, de manera que es va formar un bon grupet. L'Ema portava el seu fill de tres anys, que d'adult seria capellà.

La Gina els ho va ensenyar tot:

—Aquí hi ha el saló, la sala d'estar. En realitat serà el menjador, perquè la família és gran, quatre fills, i el cinquè que ve de camí...

La visita va continuar. Algunes parets ja estaven enllestides...

—Qui ho diria, sorra, ciment i calç... Quines parets més boniques!

—Aquí a l'esquerra hi ha el dormitori. Ara entrem a la cuina. Sembla gran, però les tres portes fan nosa. Una és aquesta per on hem passat, una altra dóna al pati i l'altra a l'habitació del costat.

Això no és una porta, però encara fa més nosa, perquè és l'escala que mena a les golfes. Aquí a la dreta hi ha la cambra de les nenes...

Quan va entrar allà va veure el fill de l'Ema. Aquest sentia una necessitat natural, caminava més de pressa que les dones, no es podia amagar... però la cosa era urgent. Es va abaixar part dels seus petits pantalons, es va treure la tita i... «Oh, quin gustet fer pipí contra la paret!» —va dir, sense haver llegit encara la Bíblia.

Quan la Gina el va veure es va posar a riure i va cridar les altres:

—Veni a veure el nostre rector! Ja m'està batejant la casa.

Rector, sí! L'Ema volia de totes passades que aquell segon fill seu es fes capellà.

Doncs bé, aquell futur rector de tres anys (podia ser que el dimoni no ho permetés) va acabar de fer pipí, es va dirigir a la Gina amb el bracet allargat i l'índex apuntant cap amunt i va dir en veu alta i amb decisió:

—Quan sigui capellà, no et donaré la comunió!

La sorprenent sortida de la criatura va fer que les dones esclatessin a riure.

La Gina no es va contenir i va dir:

—Segur que serà un capellà sever. Ja m'està enviant al dimoni...

Ema, la mare, va replicar:

—No ha dit això. Ha dit que quan sigui capellà no et donarà la comunió.

—Però és el mateix, no?

I sense deixar de riure van abandonar la casa per la porta lateral. Al costat hi havia la casa d'en Nanù.

Semblava que totes volien fer reviure l'escena del nen fent pipí i de l'excomunió de la Gina. Algunes imitaven el gest de l'infant. Canviaven les seves paraules.

En sentir aquelles riallades, de la casa d'enfront van sortir més dones. Calia contar-ho tot de bell nou i ja es començaven a afegir coses.

També en Nanù i el Profeta, que estaven passant aquelles darreres hores de diumenge enfront de casa, bevent mate, van sentir curiositat i es van acostar al grup de dones.

El Profeta va escoltar la proesa del nen. Amb una expressió molt afable es va dirigir a l'Emma, que subjectava el petit.

—No tinguis por, noi. De vegades l'home proposa i Déu disposa.

I va afegir amb molta dolçor:

—Tu no donaràs la comunió a la Gina, però donaràs la «comunió» a la seva filla, tot i que ella no la voldrà rebre de tu.

—Què vols dir amb això? —va preguntar l'Emma amb ingenuïtat o perquè no ho havia entès. —Com que ets Profeta preveus el futur?

—No el preveig, però et puc dir que aquest nen no serà mai capellà.

Emma, la mare, va sentir una punyalada dins el cor i va respondre:

—Com pots dir això? Només perquè no ets catòlic?

—Sí, Profeta —va dir una altra—, com pots dir això?

—Molt fàcil. Perquè és molt bon minyó.

I va acariciar amb dolçor el nen, que li va respondre amb un somriure, però va amagar el cap entre els plecs de la faldilla de la mare.

La Gina no va voler deixar escapar l'ocasió:

—Si pots predir el futur, Profeta, digue'm si serà nen o nena. Ja tinc dos nois i dues noies. Què serà el cinquè?

El Profeta es va acostar a ella. Va aprofitar l'ocasió i va fer el paperot com només ell ho sabia fer. No oblidem que era un artista, un actor.

Acostant-se a la Gina, li va preguntar seriosament i amb el màxim respecte:

—Si em deixes que et posi les mans damunt la panxa, escoltaré i descobriré el que vols saber.

—Fes-ho. Què esperes? —va dir la Gina, encuriosida.

El Profeta es va agenollar davant d'ella, amb un sol genoll. Va alçar les mans —totes dues, sí— i les va recolzar damunt la panxa de la futura mare.

Les altres dones no volien perdre detall i es van posar en cercle, donant-se colzades les unes a les altres.

El Profeta se'n va adonar:

—No us tireu al damunt. Aparteu-vos una mica. Necessito silenci absolut per poder sentir, si us plau.

Les dones van obeir i es van apartar. Però només una mica.

El Profeta va tornar a recolzar les mans, i també una mica el cap, i va fer com si escoltés. Va retirar les mans, se les va posar a les orelles, va inclinar el cap, va tancar els ulls. Va començar a parlar, molt lentament, vocalitzant les síl·labes, però en veu alta, perquè el sentissin tots els presents i també en Nanù, que era una mica més lluny.

—A la panxa hi ha una nena. Sens dubte.

Les dones es van mirar les unes a les altres, obrint els ulls amb admiració. Encara estaven en silenci absolut, quan de sobte l'Erna va dir:

—Sou estúpides si el creieu. És un farsant. Ens està enganyant. No es pot fer broma d'una cosa tan seriosa. Penseu en la mare, si espera una nena i després és un nen... Il·luses!

Si algú es profeta, que endevini el que deien aquelles dones al mateix temps entre elles. Fins que la Gina, la més interessada en tot l'afer, va tornar a preguntar:

—Com ho pots saber? Has sentit o vist res?

El Profeta va callar.

—Ah, no vols o no pots desvelar el teu secret, oi? Si has pogut endevinar això, digue'm alguna cosa més sobre la meva filla.

El Profeta va tornar a posar les mans damunt la panxa de la Gina, va repetir la mateixa escena d'abans i va dir:

—La teva filla naixerà en maig.

—Sí, ja he fet els càlculs, a darrers d'abril o al començament de maig. Per a això no cal ser profeta —va xerrar la Gina.

—No m'agrada la teva exhibició d'incredulitat. Et dic que la teva filla naixerà el dimecres 2 de maig de 1938.

Ara totes se'l miraven amb admiració i respecte. El Profeta va continuar parlant més fort i amb més solemnitat:

—I l'anomenaràs... —va fer una llarga pausa— Ada.

Gairebé totes alhora van preguntar a la Gina si ja havia triat aquell nom.

—No, no he pensat de cap manera en aquest nom. De fet, no hem pensat en cap nom femení, només tenim un nom de noi.

—Llavors com pot dir el nom d'una nena que encara no ha nascut? Posat que sigui una nena... Tu t'ho creus?

A les orelles de la Gina van arribar moltes més preguntes.

—Som estúpides —va tornar a dir la incrèdula Ema—. Que no veieu que allà hi ha en Nanù, rient-se de nosaltres? Deuen haver preparat l'escena entre tots dos.

Però ja fosquejava i era hora de tornar a casa. Imagineu-vos els comentaris. Anant cap a casa, les dones havien de passar per davant d'altres comares i veïnes. La llengua els coïa pel desig de xafardejar sobre les increïbles profecies.

L'endemà, tot el poble parlava de l'assumpte. Però si algú s'hagués pres la pena de narrar la història, hauria donat diferents versions: que la nena s'havia de dir Ada, Alda, Adi, Aldina, Aïda... que si no l'anomenaven així naixeria lletja, malalta, pesant només un quilo, i es moriria abans del primer mes... Es va arribar a dir que, si no l'anomenaven així, el poble es veuria submergit per una inundació i la seva casa, encara en obres, acabaria destruïda. Imagineu-vos, una casa de maons i de pedra, al costat d'aquell riuet, l'Ariquetana, un rierol insignificant... Quines coses no s'inventa la gent. Creieu-vos-ho!

* * *

Van passar els mesos. La gent no s'havia oblidat de la profecia. Alguns van confessar que no havien pogut dormir bé de vegades. Si el Profeta hagués endevinat el que feien...

Els joves, en canvi, van preparar una bulliciosa festa. Si es complien les prediccions, celebrarien que el Profeta havia tingut raó; en cas contrari, que el Profeta s'havia equivocat. Al final es van formar dos grups. Els qui perdessin pagarien la festa. Es va fer una votació: en un full de paper escrivien el seu propi nom i al costat «té raó» o «s'ha equivocat». Van ficar el full dins d'una guardiola, que trencarien al moment de néixer la filla (o el fill?) de la Gina. Qui volgués participar en la festa hauria de votar. Hi va haver més d'un centenar de votants. La festa es faria a la casa per a festes de l'església. Per això el capellà també va votar. I no ho va fer pas en secret:

—Ningú no pot predir el futur. Està escrit a la Bíblia. Només els profetes de debò. Així que el vostre profeta fracassarà.

L'abril va arribar a la fi i la Gina no va tenir el fill.

Va créixer l'excitació. Ja havia passat Pasqua i hom podia celebrar festes. Es va preparar un ball per a aquella mateixa nit. Sí, hi hauria festa, la gent menjaria xurrasco i ballaria, tot en la mateixa nit, com si fos un dia festiu.

Primer de maig. El fill no va arribar. La família de la Gina gairebé va haver de fer guàrdia davant de la casa per no deixar entrar a ningú. I darrere, al pati, algunes dones...

Creieu en el nostre Profeta, gent! El dimecres 2 de maig, a trenc d'alba, va néixer...

—Una nena!

—Una nena! Una nena! Una nena! —el crit va ressonar per tot el poble i a molts els va agafar encara en el llit.

Creieu en el nostre Profeta. Els pares no van dubtar ni un instant quant al nom:

—Ada! Es diu Ada. Com va anunciar el Profeta.

La petita va fer que el poble celebrés una festa no programada. No, ella no, el Profeta.

Aquest no s'hauria pogut fer més famós. Alguns tenien por dels seus poders:

—I si coneix els meus secrets?

Altres dones embarassades el van importunar. Així que ell no va voler participar en la celebració. Però el van portar fins allà.

Només el capellà va voler canviar la profecia. No pas canviar-la, sinó afegir-hi una cosa. Volia fer creure que el Profeta no havia encertat de ple. Que només els profetes bíblics... repetia.

—La nena no es pot dir únicament Ada, perquè no és un nom de santa, no hi ha cap santa que es digui Ada. Així que li hem de donar un segon nom, el del sant o la santa del 2 de maig, o el de qualsevol altre sant.

—Serà batejada Ada Marcia Morema —van decidir els pares amb obediència.

Creieu-me! Va néixer una nena rodanxona, forta i saníssima.

I molt guapa.

—I sempre serà guapa! —va afegir el Profeta. N'hi havia cap dubte?

La Gina i en Giovanni eren els pares més feliços i orgullosos de Pedras.

* * *

Giovanni Morema volia celebrar la construcció de la seva nova casa i el naixement d'aquella filla ja famosa amb una gran xurrascada. Però quan s'acaba de construir una casa, s'acaben també els diners...

—Deixem la festa per a... —Morema no podia preveure una data— Per a quan es pugui. Espereu-vos.

Els seus familiars, però, volien celebrar igualment la construcció de la nova casa. Si no amb una xurrascada, per què no amb un sopar especial? Es posa a coure carn de gallina amb molt de brou, sense afegir-hi verdures. Quan es menja i es beu, s'hi afegeix formatge ratllat i vi. Normalment es beu en tassa i es menja la carn en un plat. Alguns s'ho mengen amb pa, que suquen al brou.

Aquells sopars a base de brou eren famosos al poble. Els nois n'organitzaven amb qualsevol ocasió: un aniversari, un bateig, o fins i tot sense motiu. Sí, els nois, i no pas les noies.

La cerimònia exigia un estrany procediment: havien de furtrar les gallines de la casa —del galliner, òbviament— on tindria lloc la festa. En arribar a la casa, exposaven a l'ama:

—Venim al sopar amb brou, portem les gallines. Ja estan plomades.

Això, evidentment, perquè l'ama no pogués reconèixer les seves gallines pel color de les plomes. L'endemà, però, l'ama calculava quantes gallines li havien furtrat els nois.

La gent no es queixava gaire per aquell estrany costum, perquè a tots els arribava el seu torn. Així passaven comptes.

Però a casa Morema no hi havia prou gallines, ja que en les festes havien participat molts, amics, coneguts, paletes... Sense treva, durant més d'una setmana, totes les nits.

—Almenys de gallines no en compro. Les nostres se les han menjat totes. La Gina vol comprar-ne més, però millor esperar que s'acabin les festes, perquè si no furtraran aquestes també —deia Morema quan encara no anava borratxo.

SEGONA BARCA DE MOTOR

Les festes van arribar a la fi.

Pedras va tornar a la vida normal.

El Profeta tenia una barca a la primera cala. Una barca de motor. Podia navegar per l'aigua amb més facilitat que els altres, que havien de remar. Podia arribar molt lluny i tornar amb la mateixa facilitat. D'aquesta manera, juntament amb la Lluïsa i la Milena, de vegades viatjava durant alguns dies, fins i tot durant tota una setmana.

No hi havia cap problema per menjar. Al riu hi havia peixos en abundància. De vegades s'aturaven un dia sencer a la vora del riu i en Vigo anava a caçar.

Quina vida més bonica!

Però el Profeta va pensar que li feia falta una segona barca. Per què? Ni ell mateix sabia per què.

—Si una s'avaria, en tindrem una altra.

—N'hi ha prou de tenir un motor de reserva.

—Però jo vull una altra barca de motor. La deixaré a la cala nord. La farem servir per anar contra corrent, així podrem evitar els ràpids davant la nostra finca.

Tal dit, tal fet. Va construir la barca a l'antiga casa de fusta. Com la duria fins al riu?

Molt senzill: seria fàcil fer baixar la barca per la paret escarpada. Moltes cordes, petits corrons. Lentament, lentament... Un soroll sobtat els va espantar a tots. S'havia trencat una corda, la barca volia baixar més de pressa fins a l'aigua.

Les cordes, per descomptat, no arribaven a l'aigua. El Profeta va parar la barca i va haver de recollir les cordes. Finalment va arribar al riu.

Aquell mateix dia li va posar motor i va navegar riu amunt. El nostre tercet va arribar molt lluny. Es van aturar davant d'una cascada.

Primer viatge.

La barca va trobar un bon punt d'atracada. Allà baix el Profeta va trobar el que era gairebé una cova. Qui mirés des de dalt, des de la finca, no veuria la barca.

Era un bon amagatall.

El Profeta es va treure un estrany pes de sobre.
Però la Lluïsa i la Milena no ho van entendre.

CAP A UN NOU PARADÍS

Mentrestant, el poble havia tornat al seu ritme de vida normal.

De debò normal?

També en un llogaret perdut de l'interior poden passar coses desagradables.

Els nazis van tornar a aparèixer!

De nou en un grup de tres. Devien ser els mateixos?

Just després d'haver passat el riu, dos d'ells es van posar allí mateix, a l'entrada de la cala, i fins i tot enfront de la caseta flotant, davant de l'ascensor. Així doncs, ja coneixien el lloc o n'havien estat informats. S'atrevirien a pujar amb l'ascensor?

Calia esperar que no, perquè no el sabien posar en marxa.

El Profeta no era a la finca, sinó a Pedras. Quan es va assabentar de la desagradable visita d'aquells tipus de la sigma, en un primer moment no va saber què fer. El seu primer impuls va ser de matar-los. No li haurien faltat amics disposats a satisfer el seu desig.

—És millor detenir-los. Si es volen quedar al camí, bé, però han entrat a la caseta que tens davant de l'ascensor. Sense una ordre judicial, això és violació de la propietat privada.

—Diran que allí, al riu, no és la teva propietat.

El delegat de policia va estudiar el problema. Aquells individus li van ensenyar una ordre judicial que els autoritzava a escorcollar tota la finca i a sol·licitar intervenció policial en cas de trobar resistència. Tenien un document especial per al delegat de policia de Pedras. Així doncs... ell havia d'obeir!

Molts habitants de Pedras estaven aterrits:

—Si busquen un home tan important, què serà de nosaltres, pobra gent?

—Com està reaccionant el capellà?

—És amic d'aquell moviment de la sigma. Ho va dir quan anava un xic begut.

—Em sento impotent davant d'un poder desconegut. Com no haig de tenir por? Al meu pare el van matar. Han desvalisat o destruït les meves propietats de Porto Alegre. Ara assalten la meva finca... —el Profeta va revelar als seus amics detalls que no coneixien.

—Assaltar? Bah, no poden pas fer això. No tres joves tots sols...

Els seus amics el volien ajudar.

* * *

El seu amic Morema va entrar a la finca. Quan va ser davant l'ascensor, va dir que havia anat per reparar-lo. Per a això havia portat moltes eines i va fer veure que treballava. No va prestar cap atenció als forasters. Els intrusos se'l miraven treballar sense entendre què feia.

Mentrestant va aconseguir pujar, cada vegada més amunt. De fet no va deixar l'ascensor fora d'ús. Havia anat precisament per fer el contrari.

Va informar les dones.

Imagineu-vos la por de la Lluïsa i la Milena!

Morema va intentar tranquil·litzar-les. El Profeta trobaria la solució. Allò era un abús.

No va resultar fàcil.

Morema va tornar a sota sense posar en marxa l'ascensor. Només un boig ho faria... Podria haver baixat volant, molt més de pressa.

—L'ascensor no funciona. No aconsegueixo arreglar-lo. Ha de venir un tècnic des de Porto Alegre —va intentar enganyar aquells individus.

Els no van dir res. L'havien cregut? Se n'anirien d'allí?

Un d'ells es va ficar dins la barca. Si el Profeta arribava, no es podria escapar. Ells tenien una barca de motor. I si intentava fugir per altres mitjans...

* * *

Al cap de tres dies, el Profeta va tenir una idea. No podia arribar fins a la finca amb l'ascensor. No podia travessar aquell embull d'espins del turó. Però podia arribar per la part nord del riu i pujar amb l'escala de corda.

Va anar fins a Queimados, un llogaret cap al nord. Un quilòmetre després, el seu amic va continuar el viatge. Si algú el seguia... De fet el viatge era trampa.

El Profeta es va endinsar al bosc que hi havia al costat del riu i el va travessar amb gran dificultat a causa de l'escarpat del terreny. En arribar al riu, què hi podia fer?

Vorejar el riu fins a arribar a la cala nord de la finca.

Però no es va adonar com era de difícil fins que no va arribar en aquell lloc. La costa era perpendicular i resultava impossible arribar fins a l'amagatall on hi havia la barca i l'escala de corda.

L'aigua del riu s'havia elevat. Era gairebé una crescuda. Resultava impossible nedar; l'aigua era turbulenta i a la cala formava uns remolins terribles.

El Profeta va provar de grimpar. Potser trobaria una sortida.

No en va trobar cap.

Es feia de nit.

—Passaré la nit aquí? Sense menjar?

—I què faré demà?

—No, haig de trobar la solució ara.

—Que els dimonis em donin un cop de mà —va cridar al riu.

—O més ben dit: que els sants em donin un cop de mà! — començava a fer-se creient.

I així va ser, els sants el van ajudar!

—Dimonis o sants, no ho sé.

Per l'aigua va arribar un gran tronc d'arbre, molt llarg i molt gruixut. Es va acostar a la vora.

Idea fulminant, acció fulminant. El Profeta va saltar damunt del tronc.

Va arribar flotant fins a la cala i la va vorejar fins a aturar-se just davant de la cova on hi havia la barca.

Estava fora de perill!

Gràcies als seus socorredors!

* * *

Tots tres es van retrobar. Es van abraçar. La por els havia unit encara més.

Però no van poder celebrar res. Per por que aquells pinxos poguessin pujar... amb l'ascensor. Podien pensar que si algú havia baixat —com havia fet Morema—, uns altres podrien pujar. Però no, aquells tipus eren uns ases, no sabien pensar.

Van preparar un àpat. Un sopar de comiat!

Després van tocar, van ballar, etcètera.

Sobretot «etcètera».

* * *

L'endemà el Profeta va explicar el seu pla:

—Fugiré amb la barca de la cala nord. L'he construïda a temps, no? Me n'aniré en silenci amb el motor apagat. Com que hi ha crescuda, els ràpids han desaparegut. He deixat un missatge a un amic, que l'hi donarà al barquer. Ell dirà a aquells mal parits que m'he escapat riu avall amb una barca de remes. Així es pensaran que em podran atrapar fàcilment amb la barca de motor... si és que saben posar-la en marxa. I si s'hi atreveixen.

Les dones no hi estaven d'acord:

—Millor esperem-nos! La justícia ho arreglarà tot.

—Heu oblidat que individus com aquells van matar el meu pare?

—Doncs anirem amb tu!

—Vosaltres quedeu-vos aquí. Quan s'assabentin que he fugit em seguiran. Però no m'atraparan mai, perquè tindrè gairebé un dia d'avantatge sobre ells. I aquells pocatraces s'ofegaran als ràpids. Estigueu tranquil·les. Posem-nos en marxa!

La Lluïsa i la Milena van preparar menjar i tot el que calia per a un llarg viatge. El Profeta va fer un esforç per portar-ho tot a la barca amb aquella trontollosa escala de corda.

* * *

Quan es va fer de dia... no, no es va fer pas de dia, perquè la boira cobria tota la regió i no s'hi veia ni a una distància de dos metres.

Així millor. Ningú no veuria la barca.

El comiat els va commoure. La Lluïsa i la Milena es van posar a plorar.

—Vés amb compte! La boira impedeix veure els revolts del riu.

—Espera't a sortir quan s'hi vegi millor!

—No vagis gaire lluny, podries arribar a les cascades...

Malgrat les peticions de la Lluïsa i la Milena, moltes de les quals eren força sensates, el Profeta va partir.

En silenci.

* * *

El Profeta va baixar pel riu, més i més. No hi va haver cap cascada que l'aturés. Allà l'aigua s'havia convertit en un corrent normal. Encara que ho hagués volgut, la barca no hauria pas obeït, malgrat el motor.

—A l'infern, doncs! —va cridar.

El cert és que no va anar a l'infern.

—Perquè no hi crec pas, en l'infern! —va continuar cridant al riu.

—M'hi envien els meus enemics... —va dir, com si parlés al dimoni.

—Està decidit. Canvio de vida per tercera vegada.

I al final, adéu per sempre:

—Barqueta meva, porta'm a un nou paradís!

Índex

Prefaci a l'edició digital	---	5
Cervesa negra, cervesa clara	---	6
Ludvig Kapstein	---	13
Lluïsa Dimarti	---	15
Teresa Landini	---	18
En un poble llunyà	---	33
La història continua	---	48
Quina vida!	---	72
Teresa reapareix	---	810
Milena	---	90
El dimoni ha tornat!	---	98
Aiguardent amb fruita	---	104
Primer viatge en balsa	---	107
Cap a Buenos Aires	---	110
La ingènua Nilse	---	114
Gide el rector	---	117
Bruna	---	128
Una nova vida a Pedras	---	135
El Profeta ensenya	---	145
Un trio	---	150
El patró celebra el seu dia	---	156
Tragèdia a Pedras	---	165
Un carro ple de tresors	---	172
Tercer viatge	---	177
Nazis a Pedras	---	182
«Quan sigui capellà, no et donaré la comunió!»	---	190
Segona barca de motor	---	198
Cap a un nou paradís	---	200